

Fira i Festes de la
Del 2 al 10 de Març

Magdalena 2024

FESTES D'INTERÉS TURÍSTIC INTERNACIONAL

Ediciones Digitales

Muphy

SERVEIS FOTOGRÀFICS

Des de 2007 fotografiant les nostres festes

Ediciones Digitales Muphy

C/ GASSET 10 ENTRESÒL

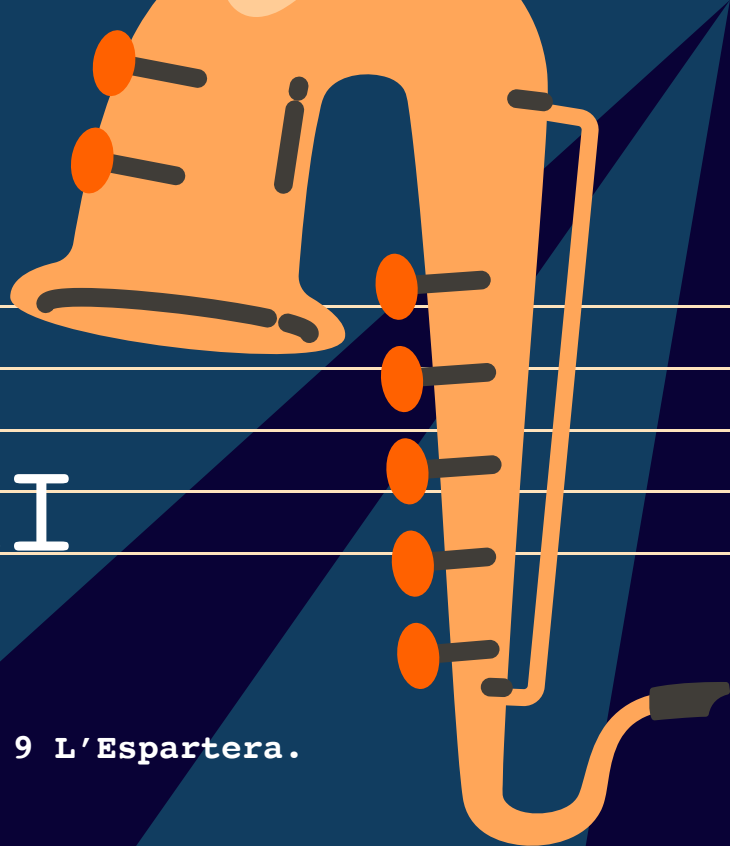
12001 CASTELLÓ

666 820 581

edicionesmuphy@gmail.com

UMARI

Edició: Associació Cultural Gaiata 9 L'Espartera.

Coordinació: Equip de llibret.

Portada: Col·laboradora anònima.

Publicitat: Equip de llibret.

Disseny i maquetació: Imprempta Rosell SL.

Fotografia: Edicions Digitals Muphy, Mado i la comissió.

Imprempta: Imprempta Rosell SL.

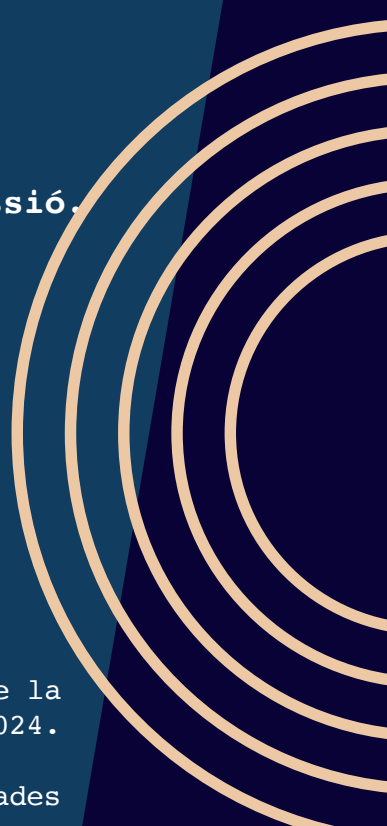
Dipòsit Legal: CS 52-2024

El llibre ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià de l'any 2024.

La comissió no es fa responsable de les opinions manifestades pels autors dels diferents articles que apareixen publicats en el present llibret, fruit del dret d'opinió i llibertat d'expressió.

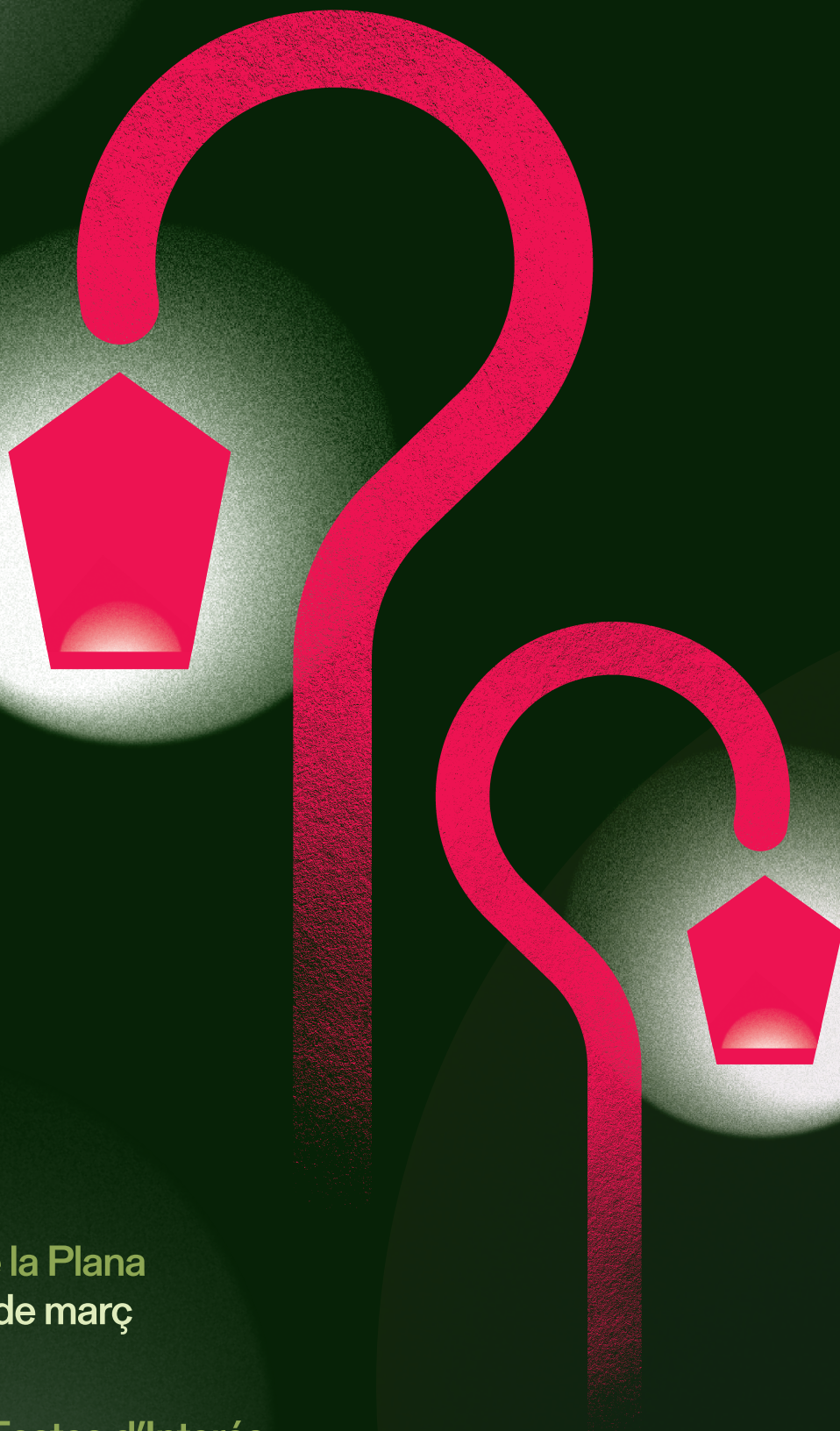
La direcció de l'equip de llibret vol demanar disculpes per les possibles errades en l'elaboració de les dades i noms que apareixen en aquests fulls, fruit de la investigació i del bon fer en pro de les festes.

Fira i
Festes
de la

Magdalena
2024

Castelló de la Plana
Del 2 al 10 de març

Festes d'Interés
Turístic Internacional

FIRA I FESTES

3

DE LA MAGDALENA 2024

del 2 al 10 de març

DECLARADES D'INTERÉS TURÍSTIC INTERNACIONAL

ÍNDEX

La Banda Municipal de Música de Castelló

Introducció	4
Saludes	7
Agermanaments	19
Records càrrecs 2023	25
Comissió i monuments	35
Representants i cort d'honor	43
Actes	81
Articles	109
Agraïments	169

INTRODUCCIÓ

La música desperta en nosaltres emocions, ens acompanya i recorda les vivències més importants de les nostres vides i fins i tot s'utilitza com a identificador de moviments i esdeveniments importants de la història. No és fàcil imaginar la vida sense música.

L'origen de la música s'estima que va començar en la prehistòria i va tindre lloc de manera quasi paral·lela al llenguatge, en descobrir les propietats sonores d'uns certs utensilis: ossos, roques, trossos de fusta o cordes tibades.

Quan van nèixer les primeres civilitzacions a Mesopotàmia i Egipte, ho van fer també els primers instruments creats específicament per a fer música i dels quals parteixen tots els que usem actualment. Van sorgir llavors també els primers exèrcits per la necessitat de defensar el territori i conquerir altres nous. Aquests exèrcits comptaven entre les seues files amb un nombre molt reduït de músics guerrers encarregats d'eleva la moral dels combatents i intimidar a l'enemic amb l'ús de trompes, cornetes, botzines i altres instruments de percussió.

Un detall molt important és que la paraula banda és un terme militar que defineix un cos armat identificat per la seua bandera i el naixement de les agrupacions musicals que coneixem hui dia va lligat a aquest terme.

En l'edat mitjana, l'expansió comercial i territorial entre continents va provocar la incorporació de nous instruments nascuts a l'Orient Mitjà. A més, es va produir una divisió molt clara de les agrupacions musicals i els diferents usos que se'ls donarà a cadascuna d'elles. Així trobem la música militar per al camp de batalla, la música eclesiàstica per a acompanyar el culte religiós i l'oració i per últim la música de cambra per a l'entreteniment i gaudi dels nobles. Ja en el barroc, el rei Lluís XIV, «el Rei Sol», té al seu servici, entre altres, la que fora possiblement la primera gran banda professional, la Gran Ecurie, que comptava amb els millors músics de tota Europa.

Durant el classicisme les bandes van eixir dels palaus i es van ensenyorir dels carrers i els parcs i amenitzaven les trobades de nobles i burgesos fins que va arribar la Revolució Francesa i les bandes de música van passar a ser un instrument de reclam ideològic, patriòtic i popular.

Van sorgir llavors nous sistemes de govern i amb ells els primers funcionaris en els municipis, la qual cosa incloïa a un grup de músics professionals. Van nèixer llavors les Bandes de Música

Municipals, encarregades d'amenitzar i realçar el caràcter festiu i solemne dels diferents actes públics. 5

En el segle XX es van començar a crear les primeres Societats Musicals i els primers Certàmens Internacionals de Bandes, que fomenten el prestigi internacional dels municipis a través de les seues bandes musicals a més d'augmentar la complexitat de les composicions i la seua interpretació a causa de la competència. Del 18 al 21 de juliol d'enguany en curs se celebrarà el 136é Certamen Internacional de Bandes de Música "Ciutat de València" en el Palau de la Música de València.

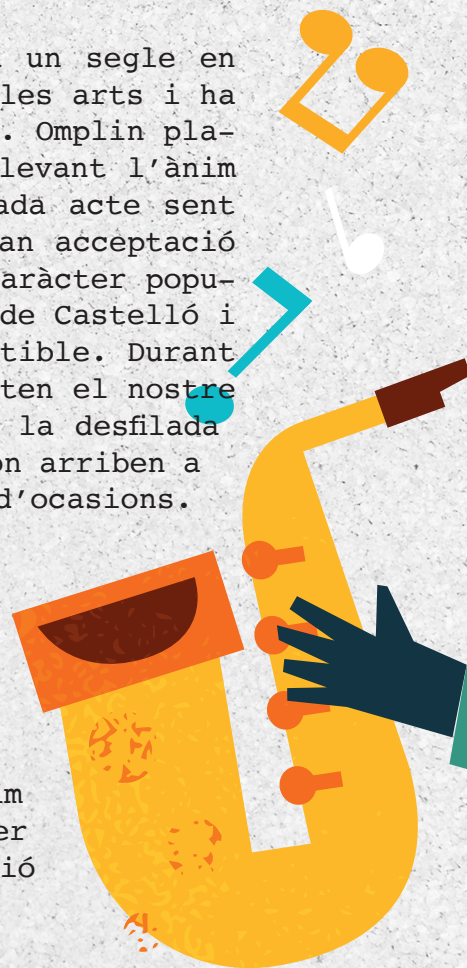
Segons l'anuari d'estadístiques culturals 2023 del Ministeri de Cultura i Esport, a Espanya existeixen un total de 1594 bandes de música, de les quals, al voltant del 30 % integren la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana (FSMCV), entitat sense ànim de lucre que potencia l'associacionisme i difon i dignifica l'afició per la música, el seu ensenyament i la seua pràctica. Compta amb 547 societats musicals i els seus centres educatius, amb 47.000 músics, 60.000 alumnes i més de 200.000 socis.

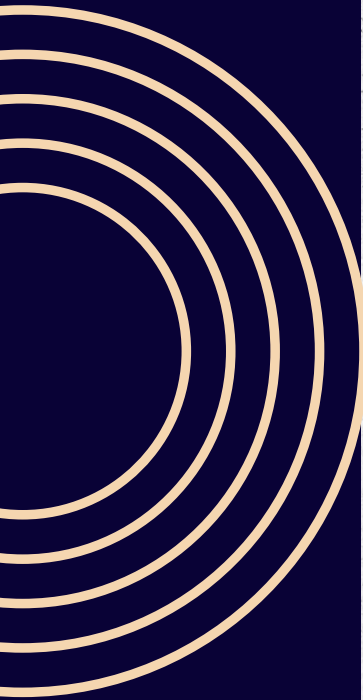
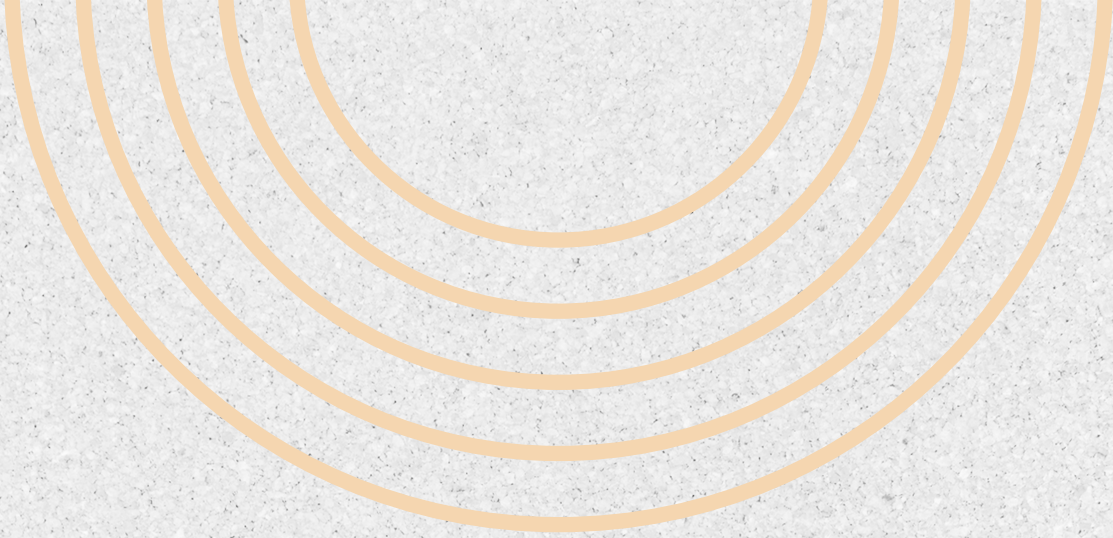
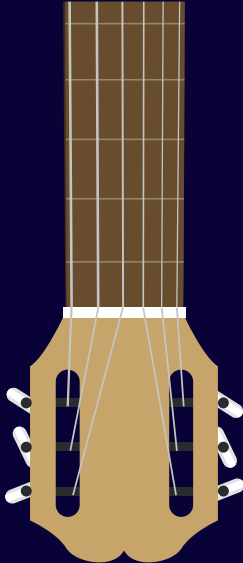
Les Societats Musicals de la Comunitat Valenciana han sigut declarades Bé d'Interés Cultural pel Govern Valencià i Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial pel Govern d'Espanya.

La Banda Municipal de Música de Castelló complirà un segle en 2025, ha rebut guardons com la Medalla d'Or de les Belles arts i ha comptat i compta amb prestigiosos músics i compositors. Omplien places i auditoris i desfilen pels carrers de la ciutat elevant l'ànim dels veïns i visitants. Aviven l'ambient festiu de cada acte sent els seus concerts actes festius en si mateixos amb gran acceptació i aglutinació de públic de totes les edats. Amb gran caràcter popular, la seua vinculació i involucració amb les festes de Castelló i especialment amb les festes de la Magdalena és indiscutible. Durant les festes anuncien a la comitiva de festes o interpreten el nostre himne festiu "Rotllo i Canya" de manera incansable en la desfilada de gaiates, acte àlgid de la nostra setmana de festes on arriben a interpretar les seues notes fins a quasi quatre desenes d'ocasions.

Ens imaginem unes festes sense música? Una desfilada de gaiates sense escoltar el Rotllo i Canya de Josep Garcia? Millor no.

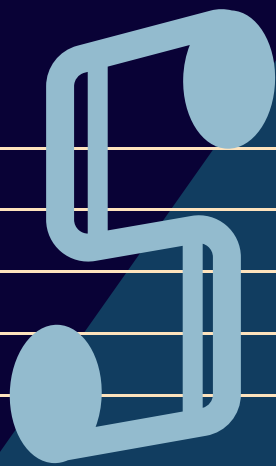
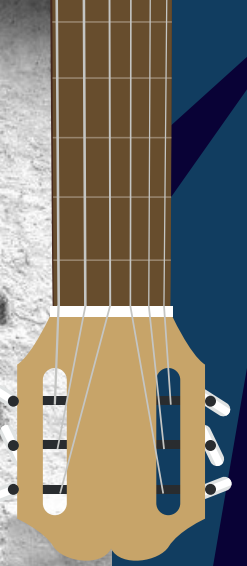
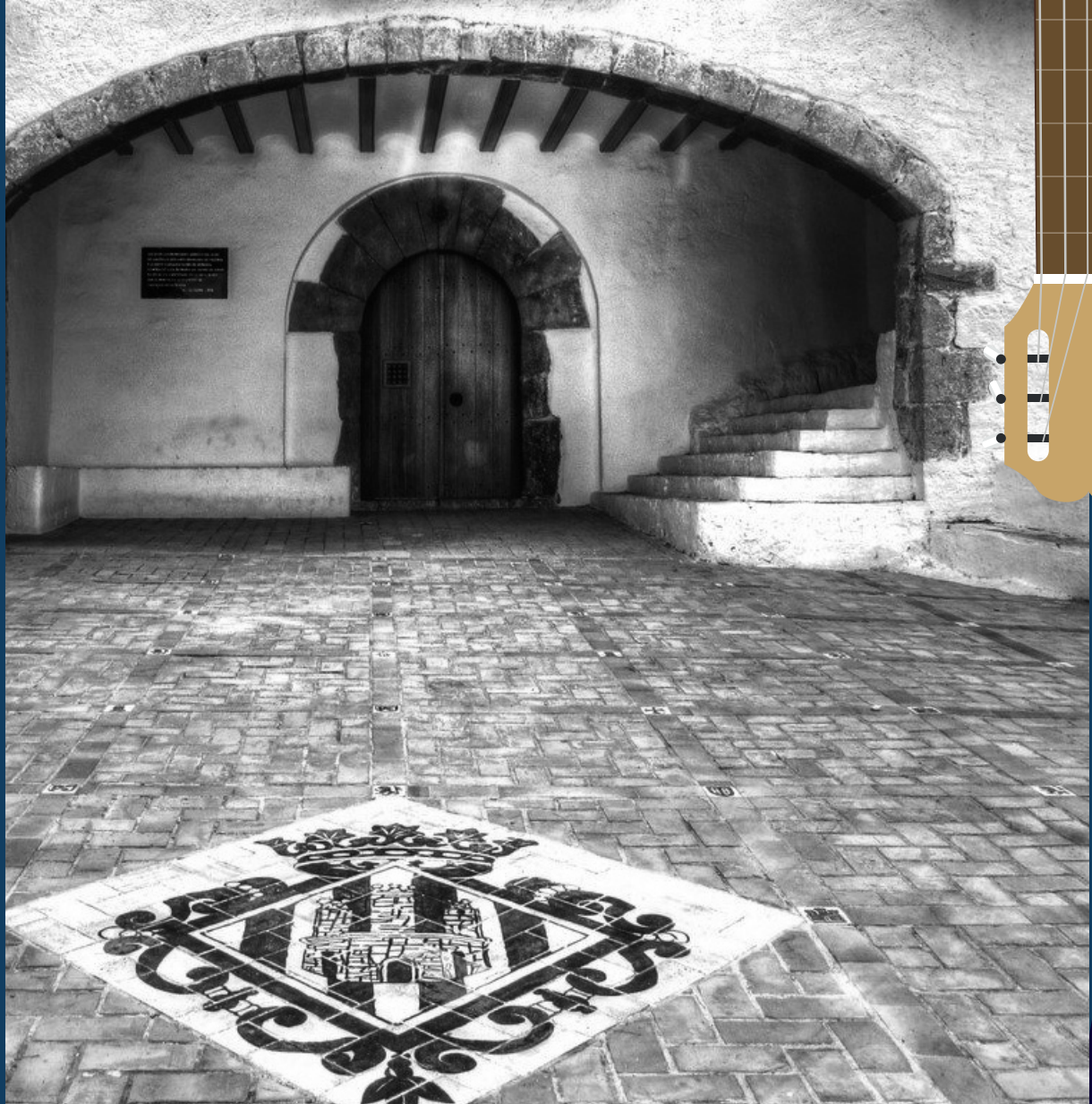
Aquest llibret és un homenatge a la nostra Banda Municipal de Música de Castelló i tots els músics que la integren en vespres del seu centenari, als quals agraïm la labor realitzada al llarg de la seua història i per permetre'ns gaudir del seu acompanyament i participació en totes les festes i celebracions de Castelló.

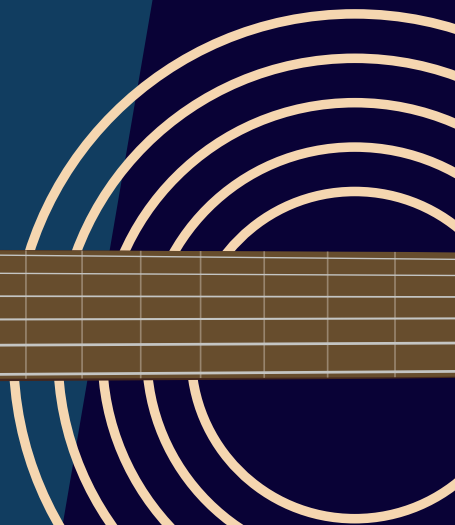
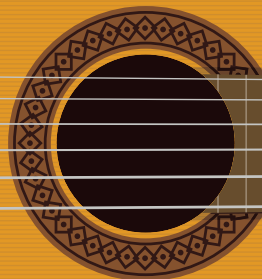

Marta Barrachina i Mateu	8
Begoña Carrasco i García	9
Noelia Selma i Andreu	10
Arantxa Miralles i Benages	11
Lourdes Climent i Moreno	12
Vega Torrejón i Garrote	14
José Antonio Lleó i Rubio	16
Raquel Tárrega i Castell	17

aludes

MARTA

BARRACHINA I MATEU

Presidenta de la Diputació de Castelló

Les mans que van teixir la història

Han passat quasi dotze mesos i sembla que va ser ahir. L'olor de pólvora, la música i la llum il·luminaran de nou els carrers d'esta ciutat per a dir-li al món que Castelló està en festes i que qualsevol és benvingut a esta terra solidària i generosa que va teixir amb les seues mans la història d'un futur de prosperitat.

Bé ho sabeu els qui formeu part de la gran família de L'Espartera. Un sector nascut a base de l'esforç i la convicció de cadascun dels seus membres que fa quaranta anys es va erigir amb un emblema que és història recent per a esta gran ciutat.

Al servici d'una societat agrícola, les mans van teixir la història de la Gaiata 9 que llueix amb orgull l'emblema d'unes espartenyes trenades amb espart que representen eixa base agrícola que va treballar amb suor i esforç per a erigir un futur prometedor que hui somriu al futur.

Eixa dedicació és la que durant un any heu dirigit de manera constant i entusiasmada a alçar el monument que la Gaiata 9 lluirà amb orgull al carrer. Recordant a Castelló el llegat del qual som hereus per a mirar al futur amb l'obstinació d'avançar i liderar oportunitats. Les que abanderen les festes com a motor econòmic i de dinamització d'esta terra i com a imant de futurs residents i turistes. Tot suma quan es tracta d'avançar.

En L'Espartera, Noelia Personat i Guerrero ens premiarà amb el seu somriure. L'experiència de qui fora madrina fa deu anys fa inqüestionable el seu compromís amb la festa que compartirà amb Gabriela Piñero i Álvarez. Un torrent d'energia, picardia i vivacitat que no donarà treva a la festa.

Amb Raquel Tárrega i Castell com a presidenta de la Gaiata 9, desitge donar-vos l'enhorabona per eixe compromís constant que no ha perdut múscul. Al contrari, ho ha guanyat. I és així perquè quan hi ha sentiment i passió en allò a què un dedica el seu temps, no fa falta esperar l'èxit, perquè truca a la porta.

Hui és dia de festa. Hui és dia de goig. Perquè la Magdalena 2024 ja és ací. I no hi ha major motiu per a celebrar junts i units tot el que compartim.

BEGOÑA

CARRASCO I GARCIA

Alcaldessa de Castelló

La llum de L'Espartera

L'espera ha acabat. Un any més, el compte enrere finalitza i marca el reinici del cicle fester per a la Gaiata 9, L'Espartera. Un sector que ha fet del respecte a les nostres tradicions la seua senya d'identitat i que, any rere any, viu amb intensitat les nostres festes fundacionals. Qui em coneix sap que sempre presumisc del món de la festa, del teixit humà que sosté les nostres festes fundacionals. Persones que, tot i les seues obligacions professionals i les seues famílies, trauen temps per a donar el millor de si mateixes al sector en el qual viuen i a la nostra ciutat. La corporació que tinc l'honor de presidir té molt present el vostre esforç, no sempre reconegut com es mereix, potser perquè és una labor silenciosa i no arriba a la ciutadania fins que arranquen les nostres festes. Però que siga laboriós i silenciós no vol dir que no siga fonamental, i que des de l'Ajuntament de Castelló no el tinguem en compte, tot el contrari. Sense vosaltres, no seríem res, amb vosaltres qualsevol ambició no és massa modesta. Gràcies de tot cor.

Jà estem en la recta final i comença a respirar-se eixa sensació en l'ambient que alguna cosa gran tindrà lloc. I enguany més. Teniu a les vostres mans una publicació de la qual podeu sentir-vos orgullosos. De veritat. És un llibret que recupera el millor de les nostres tradicions per a posar-lo a l'abast de grans i menuts, xiquetes i xiquets, a l'abast de tots. Les Festes de la Magdalena són la millor carta de presentació d'un territori, una ofrena a les tradicions del passat i una invitació a fer-les perdurar en el temps. I en el cas de la vostra gaiata, el present, passat i futur passa per tres dones que representen a la perfecció tots els valors del vostre sector. En primer lloc, les vostres madrines major i infantil, Noelia Personat i Gabriela Piñero, i per descomptat, la vostra presidenta, Raquel Tárrega, que tant i tan bé treballa per a millorar aquest llibret i la resta de les vostres activitats.

Res simbolitza la vertadera essència de les nostres festes com la gaiata, la llum que ha d'il·luminar els nostres passos perquè siguin fermes. Si poguérem dividir en milers de partícules eixa llum, esta tindria els vostres rostres i les vostres mans, els vostres noms i cognoms. Així que vull animar-vos a continuar formant part d'eixe miracle anual amb la mateixa il·lusió, afecte i treball que fins ara heu demostrat. Sou el nostre orgull, sou les nostres festes, sou L'Espartera. I tots junts som... Magdalena, festa plena!

NOELIA

SELMA I ANDREU

Regidora de Festes i
Presidenta del Patronat Municipal de Festes

Estimats amics de la Gaiata 9 L'Espartera, arriba ara el moment que recolliu el fruit del vostre ardu treball. Eixiu a conquerir els carrers de la ciutat participant de tots els actes on les comissions de sector tenen un protagonisme fonamental: el Pregó, la Cavalcada Infantil, Desfilada de Gaiates, Encesa, Ofrena, Desfilada Final. Rebeu l'admiració dels veïns del vostre sector en contemplar els monuments gaiaters que amb tanta devoció heu construït i gaudir al costat d'ells de la programació festiva que heu preparat per al vostre sector.

Perquè estes festes són de tots i per a tots, però especialment perquè les gaudisquen aquells que les han anades construint a poc a poc al llarg de l'any, seguint així amb l'estirp de centenars de castelloners que ens van precedir i ens van llegar este gran tresor que són les Festes de la Magdalena. Per això, des del Patronat Municipal de Festes, volem agrair-vos la vostra aportació per a aconseguir no sols que la Ciutat tinga unes magnífiques celebracions, sinó per ajudar-nos a fer de Castelló un lloc únic.

Al capdavant de la vostra comissió, enguany teniu a dos representants d'excepció, Gabriela com a Madrina Infantil i Noelia com a Madrina; elles al costat de la vostra Presidenta Raquel estic segura que seran els millors banderers per a una gran comissió com la vostra, la comissió de "L'Espartera".

Acabe este saluda fent dues peticions, a la comissió us anime que seguiu amb la mateixa generositat amb la qual ho heu fet fins ara fent grans les nostres Festes. I als veïns i veïnes del sector que encara no coneixeu la nostra Magdalena a través d'una Gaiata, us convida també a què us acosteu a conèixer-los, a què col·laboreu amb ells en la mesura que siga possible, perquè en el seu pensament, us puc assegurar, sempre esteu la gent que viu en el seu sector.

Benvingudes les Festes de la Magdalena 2024!!!!... Gaudim-les des del respecte i la convivència que ens caracteritza als castellonencs, esperem cada moment, cada vivència, cada sentiment que elles ens aporten. Seran, estic segura unes magnífiques celebracions gràcies a persones com vosaltres. Moltes gràcies.

ARANTXA

MIRALLES I BENAGES

Regidora de Turisme

Origen, història i tradició, la identitat d'un poble, les seues festes, els records del seu passat, les seues arrels, la romeria de les canyes; tots gaudeixen recordant la fundació de la ciutat, sentint i vivint la festa, demostrant que és una ciutat viva, Castelló és una ciutat oberta i plural, diversa i alegre, on tots són benvinguts.

9 dies de sons que et transporten, que et fan descobrir que hi ha una cosa diferent en cada racó de la ciutat, en la seua música, la seua gastronomia, les seues desfilades i la seua devoció. Et deixa seduir per l'espectacle de focs d'artifici, les rialles i els amics; els carrers s'omplin de diversió, les festes es viuen així, cada moment viscut es transforma en un record que et portaràs i que de segur voldràs compartir.

Una ciutat, plena de llum, la llum de la festa, de les seues gaiates, monuments de llum i color, d'atractiu artístic, on les comissions de les dèneu gaiates treballen durant tot un any a la Ciutat de la llum per fer possible que Castelló s'omplisca de vistositat els dies de festa. Un gran treball que vull agrair, no tan sols pels monuments, sinó també pel treball en aquests llibrets o en les presentacions, així com a tot l'esforç que fan per portar les comissions de sector endavant.

Sector número 9 L'Espartera, record d'aquell Castelló on es treballava l'espart, on estava l'agramadora i on es treballava també el cànem que era agramat per trencar-li la part dura i traure-li les fibres que es gastaven per fer les famoses cordes per a la marina espanyola. Sector aferrat a les tradicions des de 1945, caminant de la mà de grans persones que han estat al capdavant de la comissió, hui en dia una dona, Raquel, que treballa dia a dia per fer gran aquesta gaiata i a la que li agrairé tot el seu suport, i aquest any de la mà de Noèlia i Gabriela les dues madrines que gaudiran de les millors festes en aquesta Magdalena 2024.

Gaudeix de la nostra ciutat, d'un Castelló que viu el present i que pensa en el seu futur, t'esperem al crit de Magdalena Vítol!

LOURDES

CLIMENT I MORENO

Reina de les festes de Castelló

Estimats amics de "L'Espartera"⁹⁹

Com a màxima representant de les Festes de la Magdalena 2024, vull fer-vos arribar la meua estima a tots els membres, veïns i amics de la Baiata 9.

Gràcies pel vostre incansable treball que, any rere any, fa possible la celebració de les nostres festes d'una manera molt especial.

Anime a tot el sector a eixir al carrer a gaudir de les nostres festes.

Amb molta estima,
Lourdes Climent Moreno

Galart
Fotógrafos

VEGA

TORREJÓN I GARROTE

Reina infantil de les festes de Castelló

Benvolguts Amics de "L'Espartera":

M'ompli d'alegria poder dirigir-me a la nostra comissió, especialment a Noelia i Gabriela, per a desitjar-los tant a elles com a la resta de nosaltres, una setmana de la Magdalena plena d'emocions i recordar-los com diuen els versos de Vicent Pau Serra i Fortuño "Set dies per a saber què som els fills de la Plana".

És per això que hem de gaudir les nostres festes amb l'orgull que caracteritza a la gent de Castelló.

Espero transmetre-us les meues ganes i il·lusió amb una afectuosa salutació verda com la planta que ens ofereix l'esparg, sobre quatre llers rojos, en un sol groc.

Gloria Sánchez
FOTOGRAFÍA

JOSÉ ANTONIO

LLEÓ I RUBIO

President de la Federació Gestora de Gaiates

Per segon any, aprofite este menut racó del vostre llibret, per a agrair com a President de la Federació Gestora de Gaiates el treball i esforç de totes i cada una de les persones que formeu part de la comissió de la Gaiata 9 L'Espartera, també estendre dit agraïment als socis i comerços col·laboradors del sector, puix sou fonamentals per a continuar en la nostra llavor dins de la festa.

M'agradaria demanar-vos que no perdau les ganes ni la il·lusió, que seguim treballant cada dia per unes Gaiates i festes millors, no dubteu que des de Gestora de Gaiates inclosos nostres més i els nostres menys ho fem cada dia, a voltes en menys encert del desitjat però no dubteu que tots i cada u dels membres de Gestora de Gaiates treballem per a conseguir el millor per al nostre col·lectiu.

A Raquel, Noelia i molt especialment a Gabriela donar-vos l'enhorabona per com representeu al vostre sector, puix sou les encarregades de portar la imatge de la vostra Gaiata a cada racó que visiteu, també agrair a les vostres famílies l'esforç doble que realitzen en especial elles, les mares, gràcies de cor.

Solament em queda desitjar al sector i a tota la comissió de L'Espartera unes festes plenes i inoblidables on cada dia la llum de les Gaiates allumene el nostre camí.

"VITOL"

RAQUEL

TÁRREGA I CASTELL

Presidenta de la Gaiata 9 "l'Espartera"

Aproximant-nos a poc a poc als nou dies més especials del calendari dels castelloners, gaiaters o no, m'enorgulleix poder seguir al capdavant d'aquesta associació que a poc a poc va creixent complint amb tots els compromisos que ens ocupen al llarg de tot l'any.

Sent conscient que encara ens queda molt per aprendre i per fer, aquesta xicoteta associació treballa per continuar millorant dia a dia amb la finalitat d'aconseguir que xicotets somnis es facen realitat. Somnis que són, ni més ni menys, els fonaments del castellonerisme que ens remou de manera inexplicable, perquè cada any després de l'esgotament, cansament i prostració que segueixen a la nostra setmana gran, estiguem immediatament pensant en les fórmules que ens facen millorar l'obtingut fins al moment. No sempre s'aconsegueix, però entre família, treball i altres obligacions, intentar-se s'intenta.

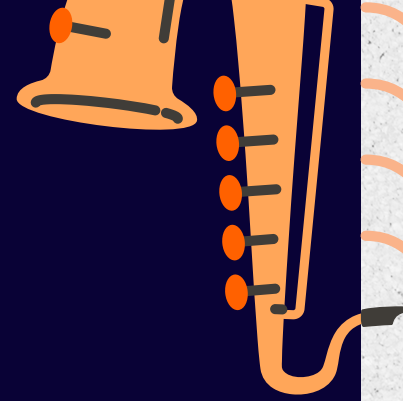
Després de moltes peticions sense cap resultat, sembla que és possible, enguany a la fi, un canvi d'ubicació molt interessant per als nostres monuments durant les festes. Una ubicació que dignifica el treball que fem desinteressadament, en el temps que no ens sobra, per a seguir amb la tradició de la nostra Ciutat. Per fi veiem la voluntat de les autoritats de fer valdre el nostre treball, esforç i dedicació materialitzat en els nostres monuments, en donar-los la visibilitat que es mereixen com a símbol inequívoc de les nostres festes. I sent conscient que els nostres no són els de més nivell, aquesta nova ubicació en la Plaça Bisbe Pont i Gol contribuirà segur al creixement dels nostres medis físics i humans i amb això el nivell d'execució.

I no em vull oblidar dels socis i amics de L'Espartera, sempre fidels i disposats a col·laborar, recolzant a aquesta associació i animant-nos a seguir dia a dia. A tots ells els convidem que ens visiten en la nostra nova ubicació, que aposte que serà del seu grat.

I ja per a finalitzar només em queda desitjar a tots els veïns i visitants que gaudisquen d'unes bones festes de la Magdalena 2024.

Magdalena!!!

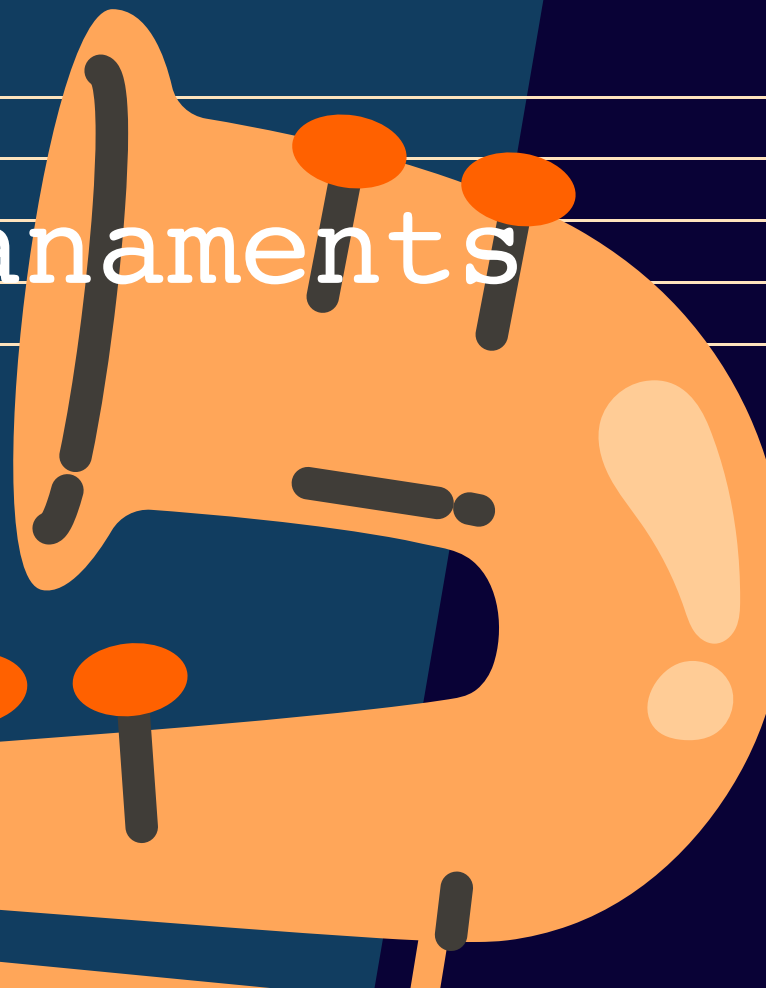

Orpesa del Mar	20
Colla Xalem	21
Falla Indústria - Sants Just i Pastor	22
Falla Plaça Chicharro	23
Foguera Passeig de Gómiz	24

germanaments

ORPESA DEL MAR

AJUNTAMENT

Reines de les Festes patronals

Ajuntament d'Orpesa
Orpesa del Mar

NAROA
ESPADA I JAIME
REINA 2023

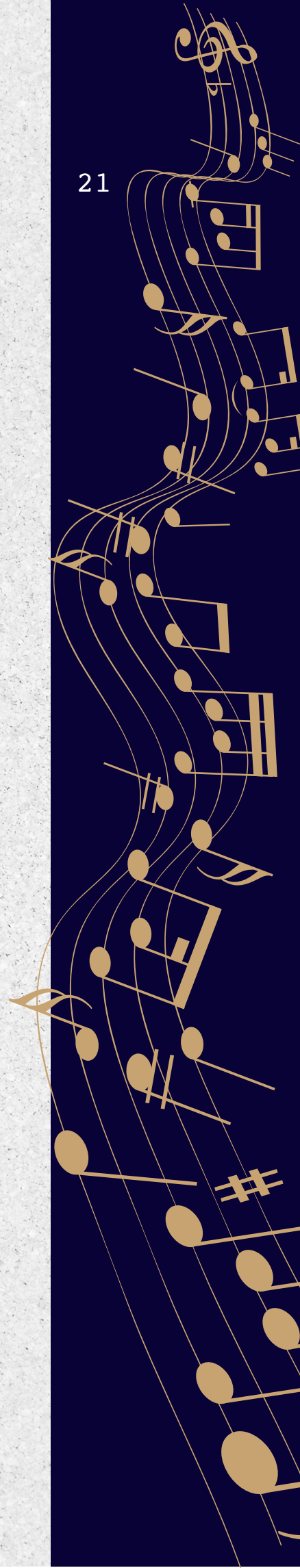

PAOLA
RUEDA I PAUNER
REINA INFANTIL
2023

COLLA XALEM

CASTELLÓ

President: Pablo Moreno i Peiro

FALLA

INDÚSTRIA-SANTS JUST I PASTOR

CRISTINA
BALLESTER I MIFSUT
FALLERA MAJOR
2024

VALERIA
GONZÁLEZ I CEA
FALLERA MAJOR
INFANTIL 2024

ALEXANDRO
SIMÓN I RIVAS
PRESIDENT 2024

FALLA

PLAÇA CHICHARRO

LOLA
DEL OLMO I CASALTA
FALLERA MAJOR
INFANTIL 2024

FERRAN
GARCÍA I MORENO
CAVALLER
ACOMPANYANT
INFANTIL 2024

CLAUDIA
DOLZ I TORNADOR
FALLERA MAJOR
2024

FOGUERA

PASSEIG DE GÓMIZ

MÓNICA
GUIJARRO I BERNABEU
BELLEA MAJOR

SOFÍA
GALÁN I RUIZ
BELLEA INFANTIL

AZAHARA
MIRÓN I OLMEDO
DAMA D'HONOR

SERENA
GUIJARRO I BERNABEU
DAMA D'HONOR

MIREYA
GALÁN I RUIZ
DAMA D'HONOR INFANTIL

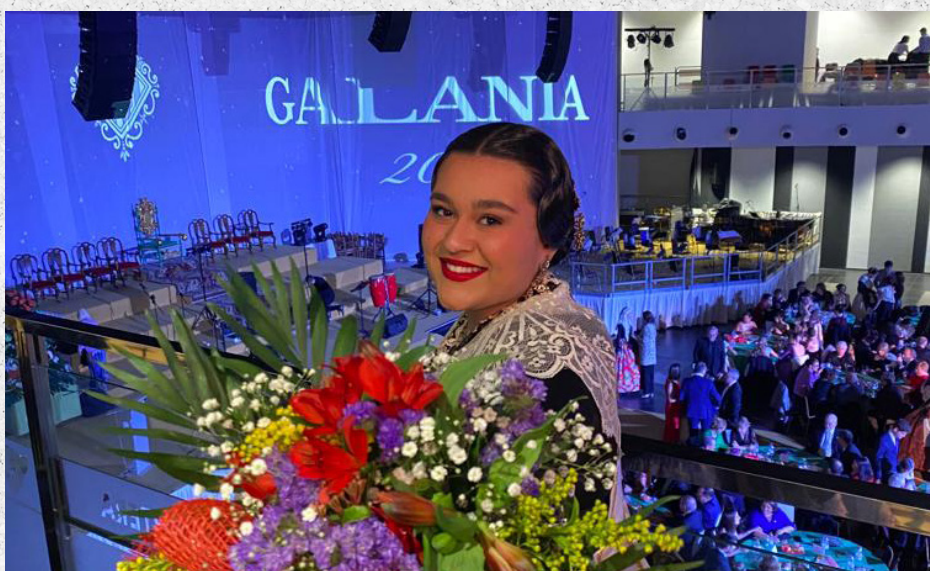
Records càrrecs 2023

REMEDIOS

MOLINA I VIVES

Ha arribat el moment d'acomiar-nos amb paraules d'agraïment a tot un sector, família, amics i a un any ple d'il·lusió.

El 6 d'agost del 2022 Ariadna, Raquel i jo ens embarquem en aquesta nova aventura. Aquesta mateixa nit ens nomenaven màximes representants de la Gaiata 9 L'Espartera.

Recorde una nit estrellada, amb una brisa grauera i envoltada d'amics, família, riures i alguna llàgrima.

En un tancar i obrir d'ulls arriba el mes dels somnis. Benvolgut setembre. Recorde un cap de setmana intens, però molt emocionant perquè per fi arribava la nostra benvolguda banda blanca. A

partir d'aquest moment 18 companyes de viatge de diferents sectors gaiters i al costat del meu equip esparter anàvem a viure un dels nostres millors anys, amb moments únics.

Passaven les setmanes i ja començaven els dissabtes de Palau, la nostra presentació va ser de les primeres, en aquell moment la felicitat, aclaparament i nervis s'entrellaçaven durant tota la setmana dels preparatius. Però en arribar el dissabte totes aquestes emocions van desaparèixer i només quedava les nostres cares radiant de felicitat en veure que ja estàvem en el més alt de l'escenari, tot esforç va valdre la pena.

Van passar dissabtes de Palaus veient a les meues companyes aconseguir el més alt de l'escenari amb les seues benvolgudes gaiates, mesos amb molts actes i reunions que feien créixer els vincles i futures amistats ... Així, a poc a poc arribava a la nostra setmana gran.

Així doncs, arribava març, mes de pólvora, música i tradició. Vam tindre la gran sort de passar unes festes amb aglomeració i amor per part dels ciutadans de Castelló.

Raquel, Ariadna i jo al costat de la nostra família espartera passem una setmana

**MA
DRINA
2023**

súper mogudeta però molt felices, em va portar molts records especials i únics d'aquesta gran setmana, però el millor que em va portar és veure al meu benvolgut monument il·luminar el meu sector cada nit.

Després d'un breu resum de què ha sigut un gran any per a mi, m'agradaria dedicar unes paraules a gent que ha estat compartint en-guany amb mi.

La meua mare, per aguantar tant de temps les meues enrabiades per tindre son o pel color de la falda que volia portar, però gràcies sobretot per estar en cada aplaudiment, que bonica estàs o fins i tot veure el meu somriure de felicitat reflectida en la teua cara en veure'm, ET VULL.

La meua xicoteta talle, Marta menys és més i ho has descrit a la perfecció. Has brillat en el Pregó i has representat perfectament al nostre benvolgut sector, ens queda encara molts moments per viure juntes.

Carol i Jon sempre dels primers a desfilat amb el vostre saber estar i les vostres bromes, sou l'essència d'aquest equip.

La meua xicoteta princesa, Ariadna, sempre de la mà sense soltar-nos en cap acte, eres una germana per a mi i això no s'acaba, et toca créixer i seguir el teu recorregut fester amb aquesta mirada d'emoció i ganes que tens per les nostres festes, jo seguiré al teu costat.

I finalment, però no menys important als meus gira-sols, sempre aportant llum en els dies més grisos, hem forjat la nostra amistat enguany, però estic segura que això perdurará molts anys més.

Gràcies, 2023 per tot l'amor que m'han aportat cada persona i cada moment viscut.

ARIADNA

VALVERDE I IBÁÑEZ

Ha arribat el moment que vaig pensar que no arribaria mai, el moment d'acomiar-me com a Madrina Infantil 2023.

L'agost del 2022 començava aquest somni quan Reme i jo vam ser proclamades madrines del nostre sector i sense adonar-nos va arribar el dia de la imposició de bandes en un cap de setmana intens en el qual complíem els nostres somnis.

Van arribar els caps de setmana de Palaus, on amb les meues 18 companyes de viatge disfrutarem de totes les presentacions que s'anaven celebrant.

I sense adonar-nos, ja estava molt a la vora la nostra setmana gran,

d'on puc dir que l'oratge ens va acompanyar. El primer cap de setmana va resultar dur, però juntament amb les meues companyes vaig disfrutar de gom a gom de tot el que succeïa, fins que va arribar el dia que ningú volia que arribara: Magdalena Vítol, on posàvem punt final a una gran setmana de festes. Va ser un dia trist, però ahora estava molt contenta per haver pogut gaudir les festes des d'aquest altre punt de vista.

**MA
DRINA
INFANTIL
2023**

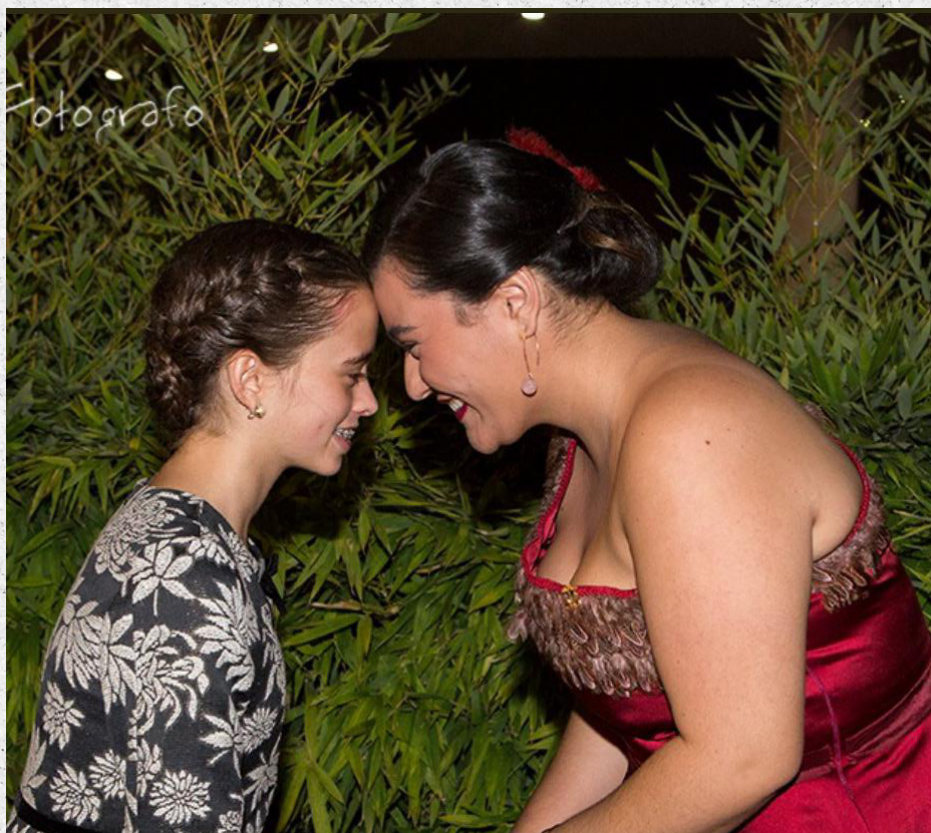
En arribar l'estiu de 2023 els passàvem el testimoni a les quals serien les màximes representants per a la Magdalena 2024, Noelia i Gabriela, a les quals només els puc dir que no tanquen els ulls en cap moment i que gaudisquen de tot el que els espera al llarg d'aquest meravellós any.

I per a acomiadar-me, moltes gràcies a Reme,
a la seua família per ser ací enguany i per
totes les experiències inoblidables.

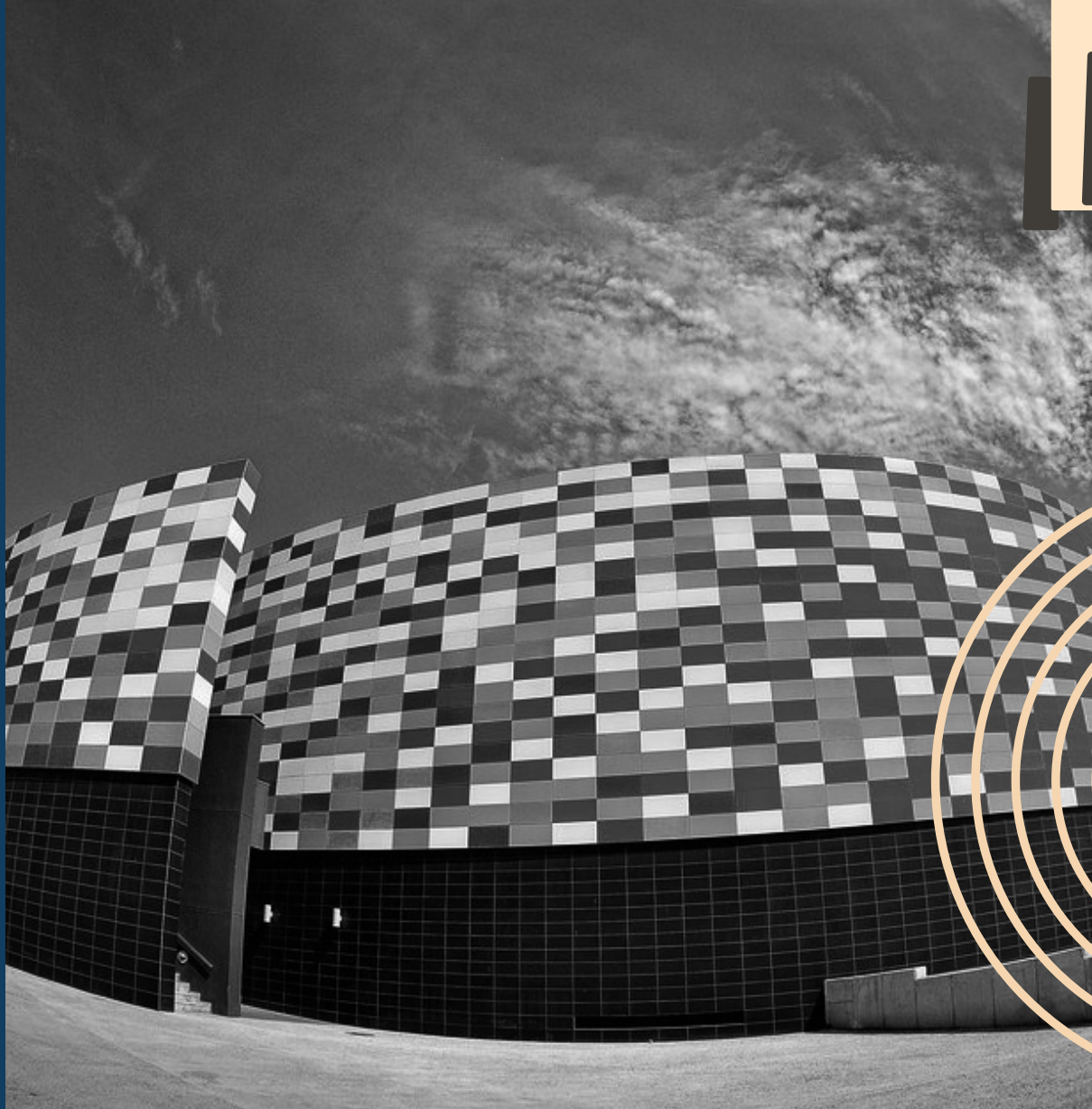
Per sempre 2023.

33

Comissió Gaiata 9	36-37
Esbós	38
Esbós Infantil	39
Gaiata de mà	40-41

omissió

i monuments

COMISSIÓ

GAIATA 9

L'Espartera

Presidenta

Raquel Tárrega i Castell

Vicepresidenta

Pilar Abellán i Felip

Tresorera

Verónica Martí i Matos

Contador

Luís Miguel Cabeza de Vaca i Cepero

Vocals

Jon Andoni Algorta i Ruedas

Diego Caudet i Vilar

Madrina infantil

Gabriela Piñero i Álvarez

Gaiatera d'honor infantil

Ariadna Valverde i Ibáñez

Dama d'honor infantil

Maria Sánchez i Tomás

Acompanyant infantil
Gorka Algorta i Martí

Portaestendart infantil
Asier Algorta i Martí

Madrina
Noelia Personat i Guerrero

Gaiatera d'honor
Remedios Molina i Vives

Dames d'honor
Marta Ferrando i Abellán
Sandra Cabeza i Tárrega

Acompanyant
David Valverde i Personat

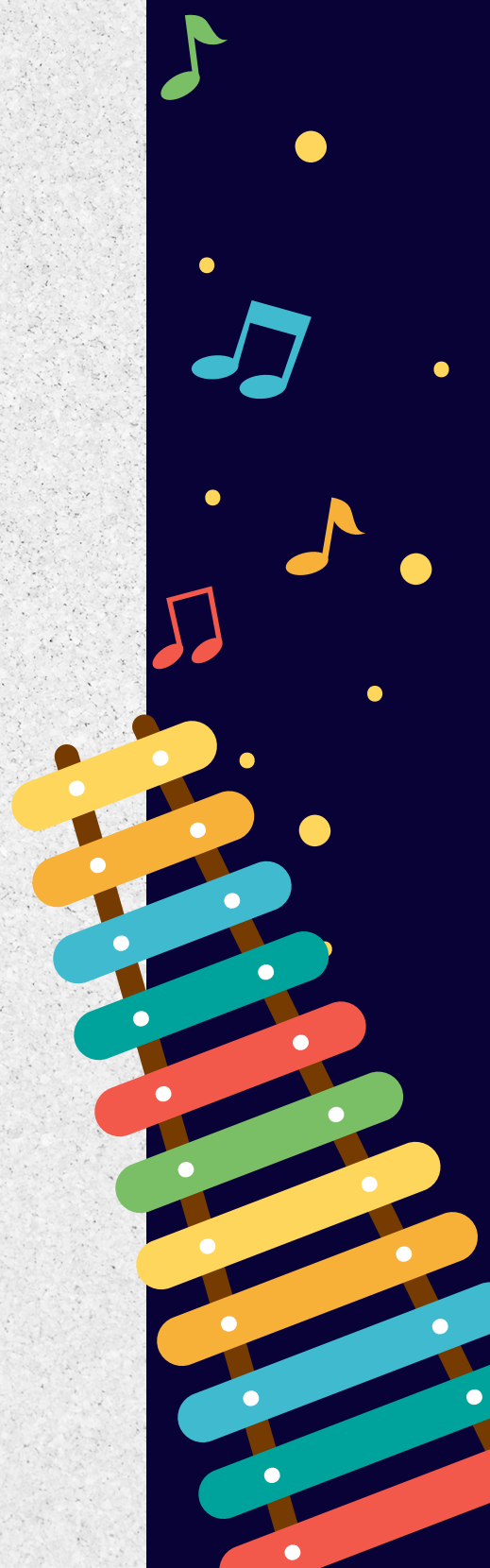
Portaestendart
Jon Andoni Algorta i Ruedas

Col·laboradores
Carolina Calatayud i Tintoré
Lledó Sánchez i Tomás

Comissió infantil
Pablo de Paco i Tárrega
Beatriz de Paco i Tárrega

Comissió
Luis Ferrando i Conde
Maria Lidón Vives i Gómez
Rebeca Tárrega i Castell
Paco Vilar i Santamaria
Sofia González i Santos
Vanessa Álvarez i Morais
Eva Lidón Tomás i Díaz
Manuel Sánchez i Morales

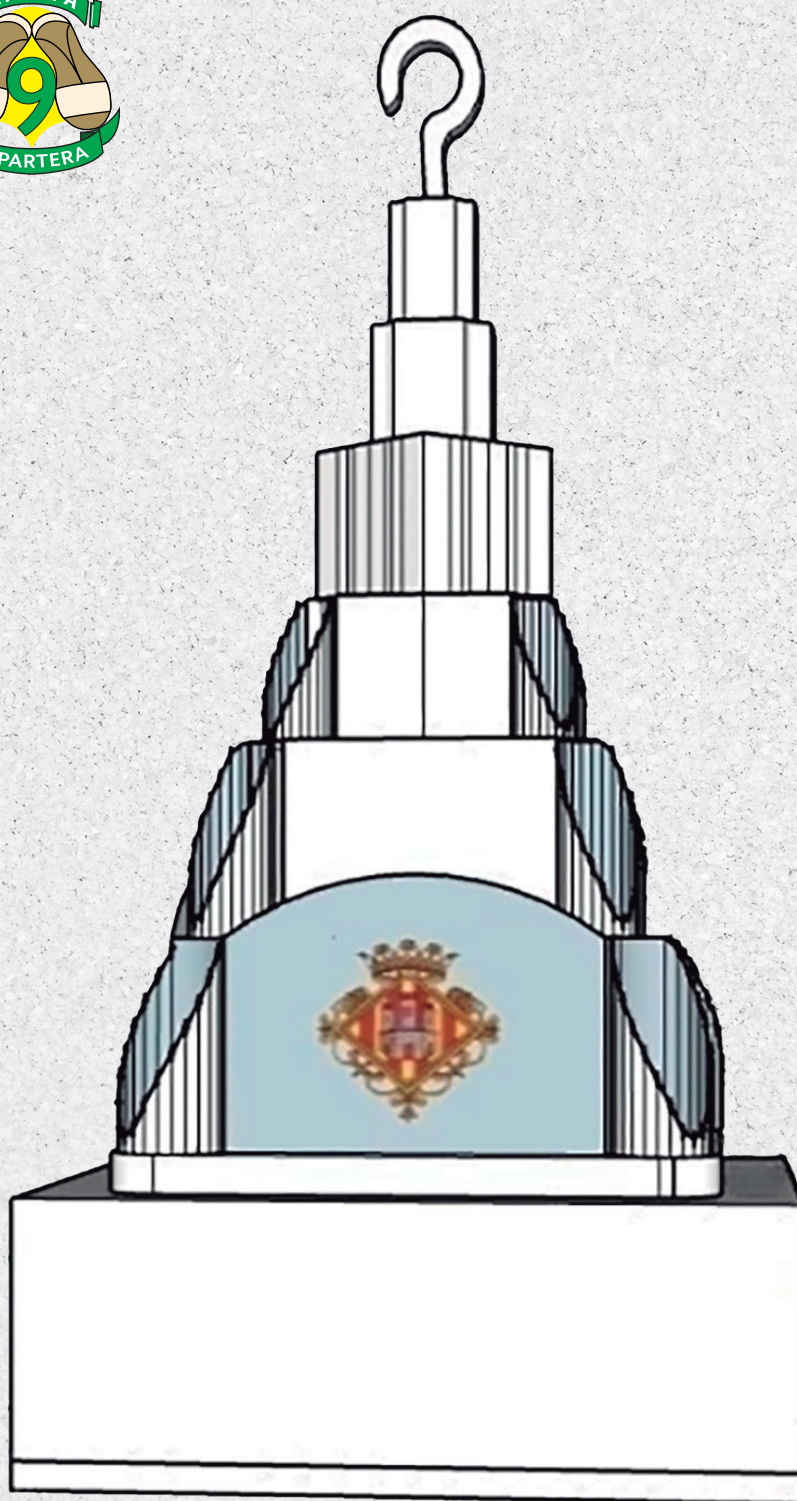
Comissionats d'honor
Natividad Samper i Siurana
Toni Castell i Bernat

LLUM D'IL·LUSIÓ

ESBÓS

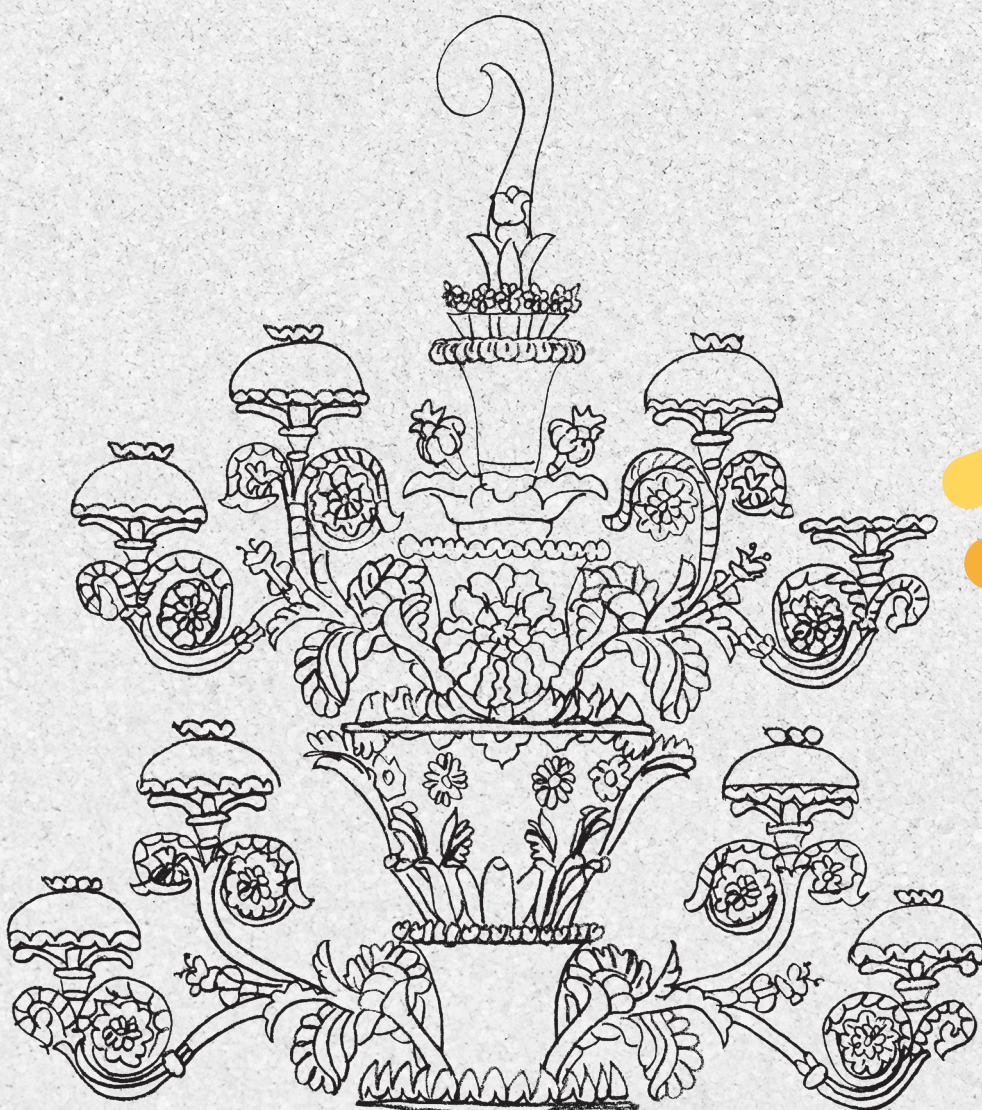
Artistes: La comissió

CONTE MAGDALENER

ESBÓS INFANTIL

Artistes: La comissió

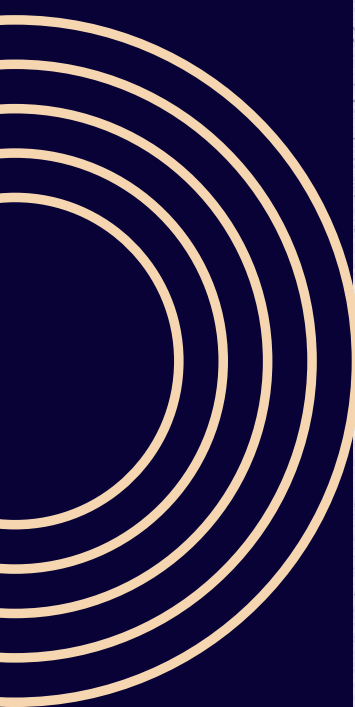
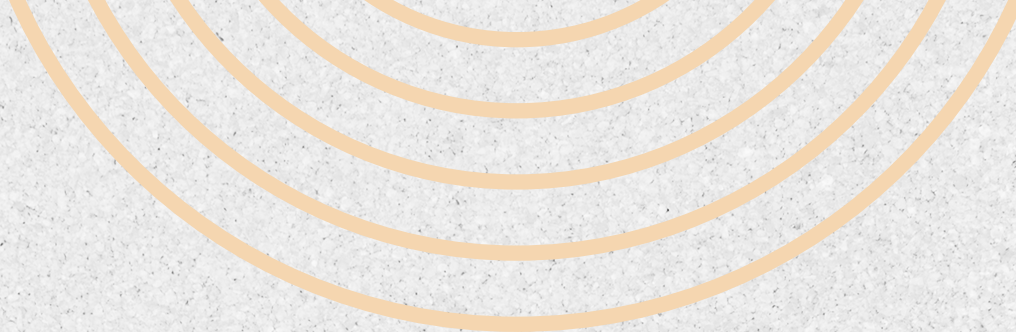
FLOR DE TARDOR

GAIATA DE MÀ

Artistes: La comissió

Gabriela Piñero i Álvarez	44-49
Pregó Infantil	50
Ariadna Valverde i Ibáñez	53
Maria Sánchez i Tomás	55
Gorka Algorta i Martí	57
Noelia Personat i Guerrero	58-61
Pregó	62
Reme Molina i Vives	65
Marta Ferrando i Abellán	67
Sandra Cabeza i Tárrega	69
David Valverde i Personat	71
Asier Algorta i Martí	72
Jon Andoni Algorta i Ruedas	73
Lledó Sánchez i Tomás	74
Carolina Calatayud i Tintoré	75
Esparter de l'any	76-79

Representants i Cort d'honor

Gabriela

PIÑERO I ÁLVAREZ

Madrina infantil 2024

Estimats amics i amigues de la gaiata 9 "L'Espartera", és un gran honor per a mi escriure aquestes paraules com a representant de tots els xiquets i xiquetes del nostre sector.

Em diuen Gabriela Piñero i Álvarez i vaig nàixer a Castelló un 15 de juny de l'any 2012. Ara mateix tinc 11 anys i estudie sisé al col·legi Públic Jaume I. Soc una xiqueta molt riellera i inquieta, no pare mai. M'agrada molt tot el relacionat amb les arts: teatre, pintura, dansa,...Faig moltes activitats després de l'escola, però si em pregunteu que vull ser de gran, us diria que investigadora científica, ja que somnie a descobrir la cura contra l'ELA.

Des de ben menuda he viscut les nostres festes fundacionals amb il·lusió i alegria: la romeria, el pregó, la desfilada i posterior encesa

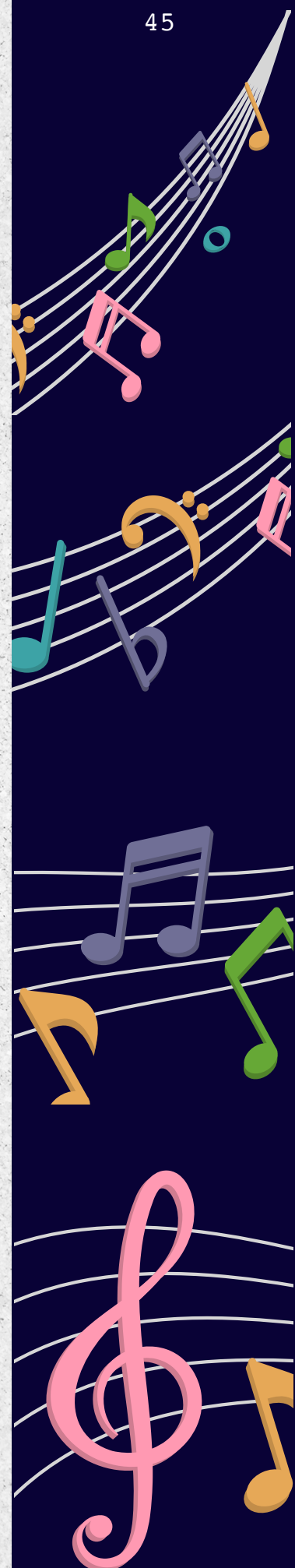

de gaiates, l'ofrena a la nostra mareta i molts actes més, que són cultura i tradició, i que han sigut part de la meua vida com a castellonera. Aquest 2024 serà un any inoblidable perquè viuré les nostres festes (les millors del món) com a Madrina Infantil de la Gaiata 9 L'Espartera.

Encara que pertanyia a la comissió infantil de la 18 i guarde un lloc al meu cor per a tota la comissió, a la 9 he trobat la meua família gaiatera. I és que és la meua benvolguda Espartera una gaiata xicoteta de nombre, però gran en sentiment. Des del primer moment m'han recolzat i acompanyat en aquesta aventura.

Raquel, la nostra presidenta, amb la seua paciència (encara que ella diga que no té) està sempre disponible quan cride per a preguntar-li qualsevol cosa i s'ha convertit per a mi en una persona imprescindible, amb la que m'encanta xarrar i riure. Em fa sentir molt bé acompanyada i és l'autèntic cervell de la nostra comissió.

Noelia, la meua madrina, a la que vaig conèixer fa poc de temps i de la que ja no em vull separar, que sempre em fa riure a les fotos i em deixa el seu muscle per a recolzar-me quan em venç la fatiga.

La veritat és que a L'Espartera he fet grans amics i amigues, d'aquests que t'acompanyen tota la vida: Ariadna i Reme, les nostres gaiateres d'honor, sempre disposades a passar-ho bé; Pili, i Luis que s'esforcen perquè el nostre monument il·lumine el sector; Jon i Vero amb la seua alegria i companyia; Diego que sempre em porta a veure al meu volgut Castelló a Castàlia; Luis sempre tan simpàtic i salat; Eva i Manuel que s'apunten a tot, Lidón amb la seua energia; Paco i Manolo amb la seua complicitat...

I per descomptat, no em puc oblidar dels joves, l'autèntic cor de la nostra comissió: Sandra, una gran amiga, quasi una germana que m'he trobat en aquesta aventura; Asier que m'acompanya a Castàlia i li demana fotos als jugadors; Marta amb la seua amabilitat i simpatia; Gorka que sempre vol jugar a tot el que li proposes; David el nostre gegant; Lledó amb la seua honestedat i amistat incondicional i Maria, la castellonera més xicoteta i rebonica de la cort.

I és que la comissió de L'Espartera està formada per persones molt especials amb les que sempre puc contar i de les que no voldria separar-me mai.

Abans d'estar en gaiata, pensava que això era vestir-se i lluir, però no, totes les comissions treballem l'any sencer. Si em pregunteu perquè les festes de la Magdalena són les millors del món, la resposta és senzilla, ho són perquè les fem la gent. No ben bé s'ha acabat el vítol, a les gaiates comencem el nou cicle fester,

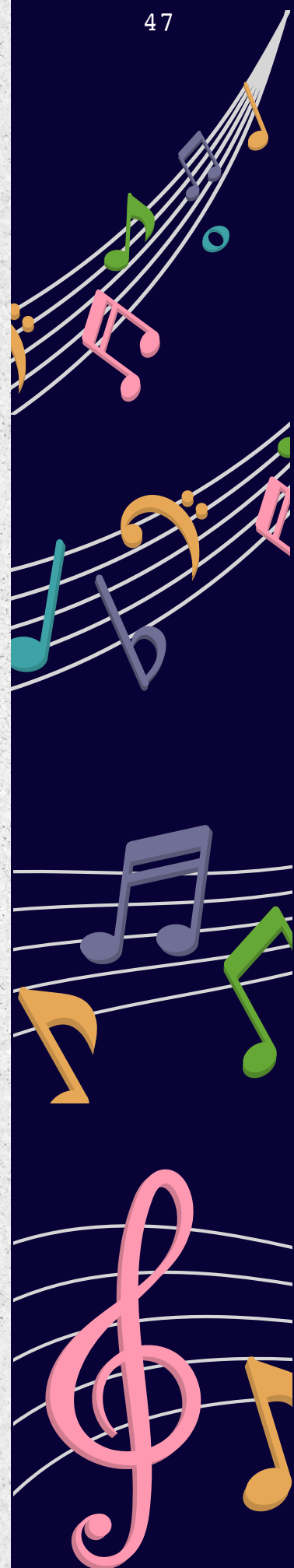

treballem en les presentacions, els llibrets i en l'escorxador preparant els monuments que són símbol i orgull de la nostra ciutat. Us he de dir que a L'Espartera treballem de valent, no tot és festa, encara que sempre ho passem molt bé.

Crec que en aquest punt ja em coneixeu una mica més, encara que no he parlat molt de mi, ja podeu entendre per les meues paraules que em sent castellonera de soca i que ser la madrina infantil de la 9 és un somni fet realitat.

I ja, paraula a paraula, quasi arriba el moment d'acomiar-me d'aquest saluda, i encara no us he parlat de la meua família i això que sense la seua ajuda, comprensió i acompanyament no hauria tingut l'oportunitat de viure aquesta experiència. I és que els meus pares sempre han estat presents i recolzant-me en tots els passos, grans i xicotets, que he donat en els meus 11 anys de vida. David, mon pare, amb el seu peculiar sentit de l'humor que compartim i Vanesa, ma mare amb la qual sempre puc contar perquè ho solucione tot. A més a més, fa quatre anys, em van fer el millor regal: el meu germanet Dani, un xiquet molt entremaliat, rialler i simpàtic que ha completat i destarifat la nostra xicoteta família.

I ara sí, crec que ja ha arribat el moment d'acomiar-me de vosaltres. Ja quasi comencen les nostres festes i només em queda desitjar-vos que gaudiu de cada acte i cada minut, ja que passarà molt ràpidament. Jo pense fer-ho. 2024 serà un any que sempre omplirà el meu cor.

GABRIELA

PIÑERO I ÁLVAREZ

Madrina Infantil, gaiata l'Espartera
2024

Quan la campana toca alegria
i es desperta tot Castelló
el veïnat s'alça de pressa
per acudir a la plaça Major
ja ha arribat la nostra festa
plena d'aromes de tradició.

Jove Madrina Gabriela
de cor fester i somiador
amb les ales del somriure
fas gaudir a tot el sector
amb ta festívola presencia
encens la llum de la il·lusió.

Vicent Jaume Almela Eixau

Pregó Infantil – Vicent Pau i Serra

L'Alcaldessa de Castelló,
per mig d'este pregoner,
vol fer al poble saber,
que hem cumplit la tradició.
Feta ja l'obligació,
ara la nostra ciutat
es farà tota un esclat
de festes i de cançons,
sense més imposicions
que les son d'obligat.
Castelló no oblidarà
els xiquets en Magdalena
perquè son memòria plena
d'històries per al demà.
I esta festa és la que ens fa
comprendre en una setmana
que son d'arrel valenciana
i d'empelt casteller:
"Set dies per a saber
que som els fills de la Plana"
Els xiquets son poble ja.

Som el futur i esperança
d'un Castelló que hui avança
i que ningú parará.
Som la força que farà
de Castelló la Ciutat
en la que tots hem somniat.
som els que tenim l'herència
de mantindre la presència
d'un gloriós i antic passat.
Els xiquets, volem cridar
que com és festa al carrer,
per uns dies s'ha de fer
una ciutat per jugar.
Si tots hem de celebrar
set-cents anys de tradició,
és just dins de raó
que proclame qui més mana
que, almenys per una setmana,
serà "de tots" Castelló.

Vitol!!

ARIADNA

53

VALVERDE I IBÁÑEZ

MaDoFotografo

Gaiatera d'Honor infantil

MARIA

55

SÁNCHEZ I TOMÁS

Murphy

Dama d'Honor Infantil

GORKA

57

ALGORTA I MARTÍ

Muphy

Acompanyant Infantil

Noel·lia

PERSONAT I GUERRERO

Madrina 2024

Com a madrina de la Gaiata 9 L'Espartera és un orgull poder dirigir-me a tots els amics, veïns i socis del sector.

Sou part fonamental d'esta xicoteta, però gran gaiata, sempre disposats a col·laborar amb nosaltres cada vegada que truquem a la vostra porta i això és d'agrair.

Aquesta és la segonà vegada que representaré al sector de L'Espartera com a madrina. En el 2014 us vaig demanar i us vaig convidar a

que vinguéreu a passar una bona estona a la carpa al costat de la comissió. Enguany no serà menys i torne a demanar-vos que vingueu i gaudim tots junts de cada acte programat que té la gaiata; en el seu moment no em vau fallar i enguany sé que tampoc em fallàreu.

Per a finalitzar només em queda desitjar-vos que passeu unes felices i inoblidables festes de la Magdalena com ho seran per a mi.

Amb afecte:

La vostra madrina del 2024

Noelia

NOELIA

PERSONAT I GUERRERO

Madrina, gaiata l'Espartera
2024

Camins d'horta, camins de festa,
sommis de gaiata pairal cançó
rotllo i canya magdalenera
naix la llum que enlaira emocions.

Noe, Madrina, pregones festa
honorant arrels de l'antigor
amb la gaiata nou, l'Espartera,
fidel portadora de tradició.

Amb el somriure dus l'alegria
d'aquesta terra plena de sol
en la mirada orgull de filla
que mai oblida el seu Castelló.

Vicent Jaume Almela Eixau

Muphy

Pregó - Bernat Artola

L'alcaldessa de la ciutat
i terme de Castelló
té hui la satisfacció
de fer saber al veïnat:
Que ja el dia és arribat
de la nostra 'Magdalena',
i desitjant siga plena
de goig pur i verdader
convoca al poble sancer
a traure l'amor de pena.
I puix saben els veïns
que la Ciutat té l'honor
de vindre de l'antigor
per lluminosos camins,
ara, girant cap a dins
els ulls de l'enteniment,
voran orgullosament,
les festes 'magdaleneres'
dignes entre les primeres
de tindre lloc preeminent.

Anar a la romeria
no és, tan sols, anar de festa,
és deure que manifesta
orgull de genealogia.
Quin fillol oblidaria
la rabassa maternal?
Tots devém, en dia tal,
ratificar la promesa
de mantindre, sempre encesa,
la llum de l'amor filial.
I perque siguen les festes
dignes, de nom i de fets,
no volem límits estrets
d'ambicions massa modestes.
I ací venen, manifestes
per raons de tradició,
les festes que Castelló
fa seguint la llum antiga
per que la gaiata siga
el nostre millor pregó.
Vitol!!

64

REME

65

MOLINA I VIVES

MaDoFotografo

Gaiatera d'Honor

MARTA

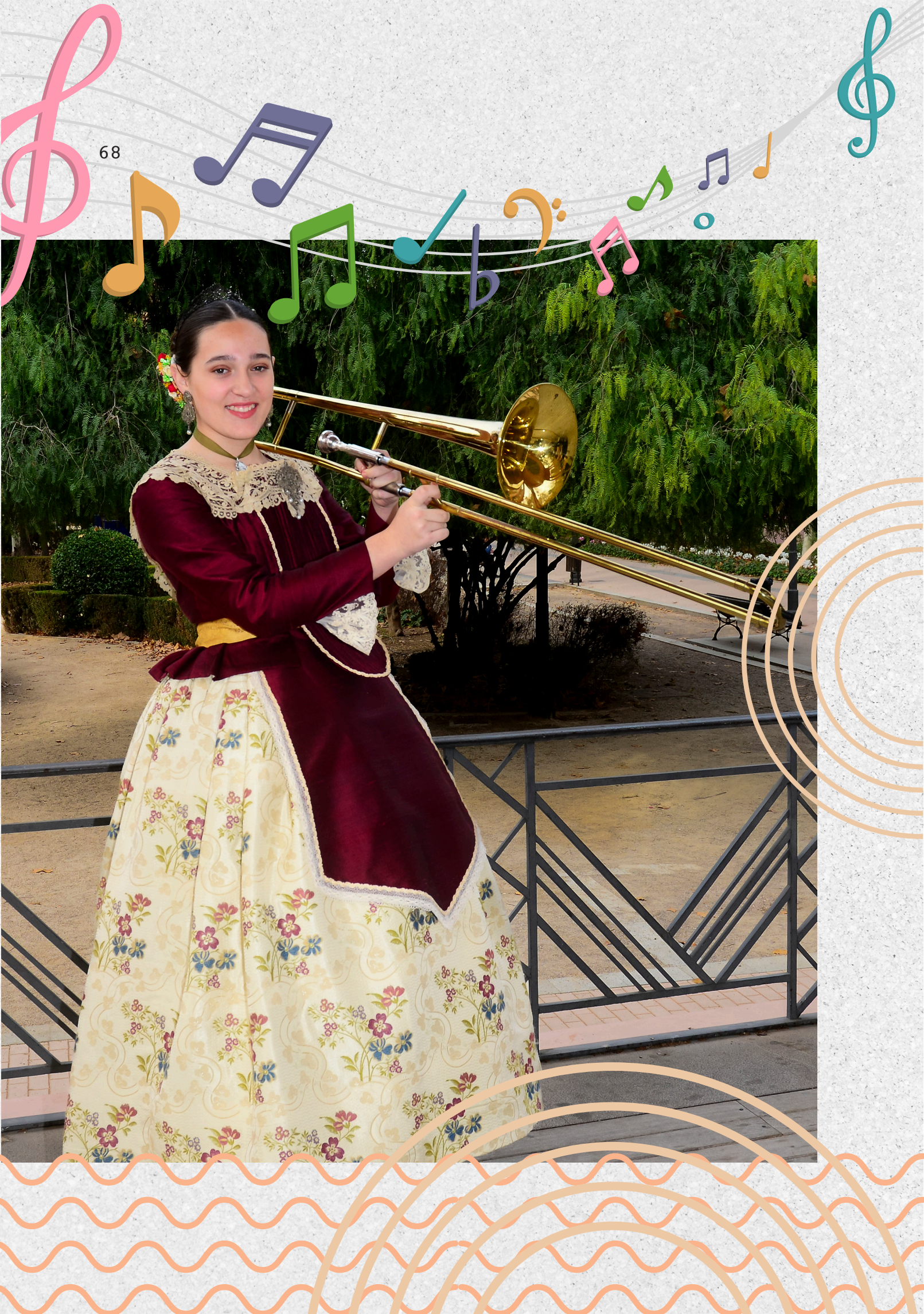
67

FERRANDO I ABELLÁN

Muphy

Dama d'Honor

68

SANDRA

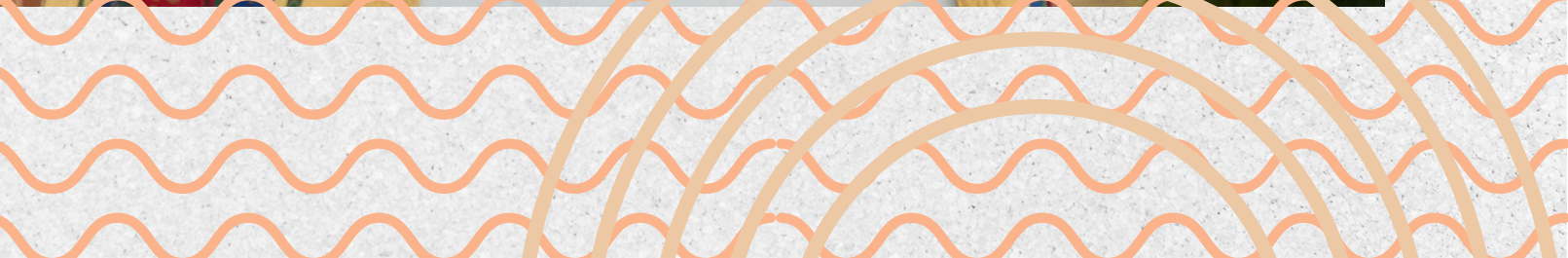
69

CABEZA I TÀRREGA

Muphy

Dama d'Honor

DAVID

71

VALVERDE I PERSONAT

Muphy

Acompanyant

ASIER

ALGORTA I MARTÍ

Portaestendart Infantil

JON ANDONI

73

ALGORTA I RUEDAS

Portaestendart

LLEDÓ

SÁNCHEZ I TOMÁS

Col·laboradora

CAROLINA

75

CALATAYUD I TINTORÉ

Col•laboradora

ESPARTER

DE L'ANY

Festers i Clavaris de la Verge del Carme

Em dirigisc, en primer lloc, aprofitant aquestes línies, a la Gaiata 9 L'Espartera, agraint el nomenament l'Associació Festers i Clavaris de la Verge del Carme com ESPARTERS DE L'ANY 2024 el passat dia 30 de setembre durant la presentació de la comissió de la gaiata en el Palau de la Festa.

Contaré a continuació un poc de la història de l'associació que presidisc.

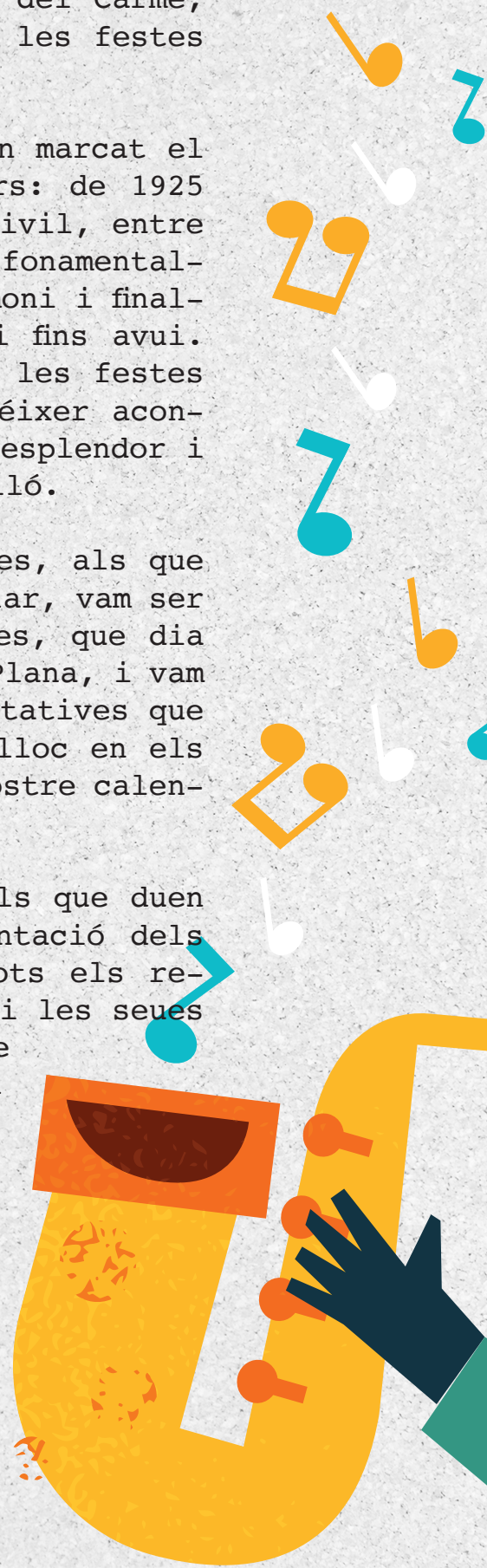
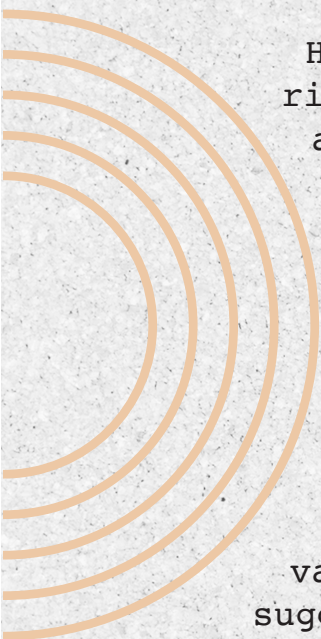
77

De les celebracions en honor de la Verge del Carme tenim constància des de l'any 1925 segons daten les actes de la Parròquia de Nostra Senyora del Carme, on hi havia una confraria que celebrava les festes en el seu honor.

Hi ha hagut diverses etapes que han marcat el ritme de l'associació des de llavors: de 1925 a 1940 en coincidir en la guerra civil, entre 1940 i 1980 quan es va treballar fonamentalment en la recuperació del patrimoni i finalment des de 1980 a l'any 2000 i fins avui. És a partir d'aquesta etapa que les festes es desenvolupen i comencen a créixer aconseguint després d'un temps prou esplendor i visibilitat a la ciutat de Castelló.

Tot va ser quan un grup de joves, als que vaig tindre l'oportunitat d'encapçalar, vam ser suggerits per a representar les festes, que dia d'avui s'han assentat a la ciutat de la Plana, i vam començar a introduir les figures representatives que encapçalen els festejos que van tenint lloc en els nous actes que hem anat incorporant al nostre calendari.

Un dels actes més esperats de tots els que duen a terme al llarg de l'any és la presentació dels festers, sobretot per la il·lusió de tots els representants que es proclamen aquest dia i les seues respectives famílies. En aquest acte de presentació és exaltada la Festerà del Carme, representant que exercirà el paper de la màxima figura femenina que presidirà les festes, acompanyada de les seues dames. És un nou model introduït en el 2006, que imitant el model dels quintos dels pobles, afavoreix la introducció de la joventut en aquestes festes tan religioses.

Per altra banda, aquest dia també és presentat el clavari que custodiarà la imatge de la Verge per un any en sa casa. El clavari va estar introduït en l'associació un poc més abans, en l'any 2000. Durant l'acte de presentació s'imposa les bandes acreditatives i les medalles a la representació de Festers del Carme per a aquest any.

Les celebracions de les Festes del Carme solen durar 9 dies, en els quals se celebra el novenari a la Verge.

El 16 de juliol, la Verge és traslladada de casa del clavari ixent a la Parròquia de la Nostra Senyora del Carme, on se celebra una gran ofrena floral a la imatge en el seu cambril de la Parròquia, al final de l'avinguda de Caputxinos.

Sent aquest un acte molt emotiu per a l'associació i els seus membres, a aquesta ofrena acudeixen convidades autoritats de la ciutat i d'unes altres associacions festeres de Castelló, entre les que figuren diverses gaiates i com no podria ser d'una altra manera, la Gaiata 9 L'Espar-

tera. Tot seguit a l'ofrena té lloc la processó que portant la imatge de la Verge recorrerà els carrers del barri de les Palmeretes fins a arribar a casa del clavari entrant, on es llançaran caramels i es degustaran deliciosos fartons i refrescant orxata, obsequi per als participants.

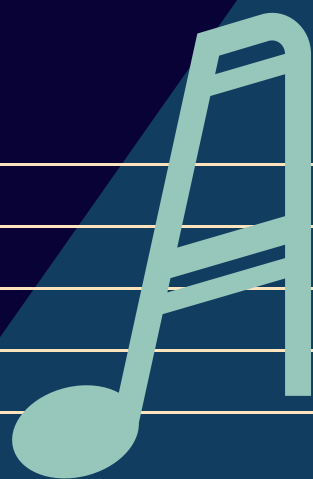
La participació en els actes festius de les diferents associacions i la cooperació entre ens és fonamental per a desenvolupar i engrandir les festes tradicionals dels nostres carrers. Gaiates i festes de carrer, que també tinc l'orgull de presidir, han d'estar vinculades en pro de les tradicions del nostre Castelló, contribuint així a fer més grans les nostres festes i cuidant i conservant també l'essència dels nostres costums, història i arrels.

Per últim, felicitar els càrrecs 2024 Noelia i Gabriela, a les quals desitgem que gaudisquen d'un gran any i sobretot que visquen unes bones festes de la Magdalena 2024.

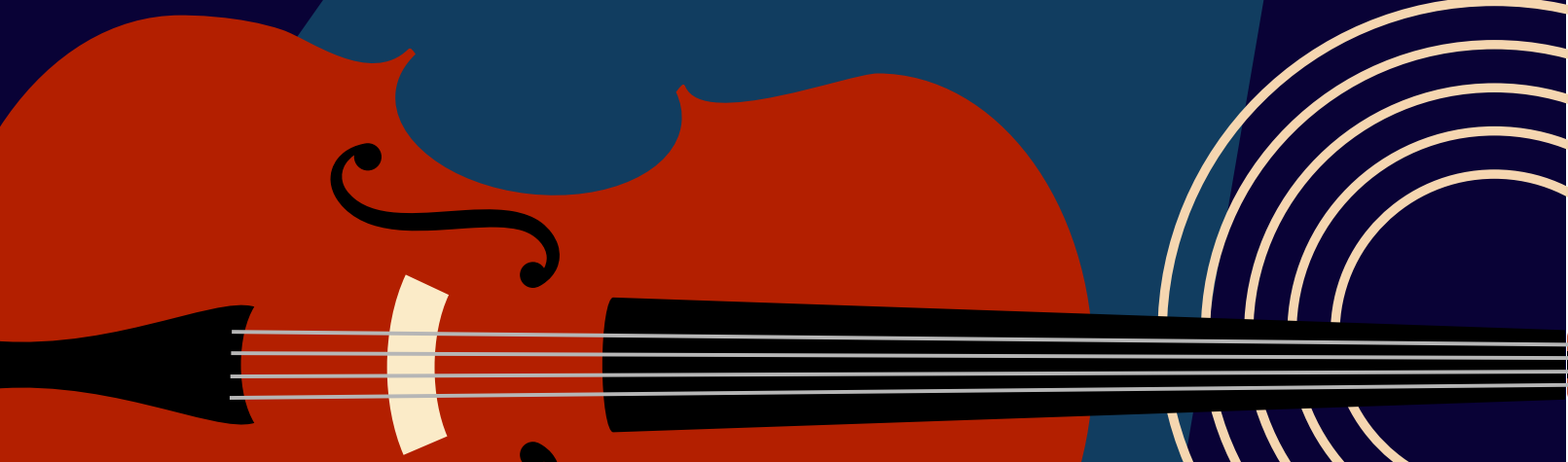
JORGE
SEGARRA I FORCADA

President

11 i 12 de març	82
12 i 13 de març	83
16 i 18 de març	84
19 de març	85
3 de abril i 6 de maig	86
14 i 16 de maig	87
4 i 29 de juny	88
1 i 8 de juliol	89
22 de juliol	90
2 i 4 de setembre	91
6, 8 i 9 de setembre	92
16,23,29 de setembre	93
30 de setembre	94
7 d'octubre	95
9, 14 i 22 d'octubre	96
21 i 31 d'octubre i 4 de novembre	97
5, 11, 19 i 25 de novembre	98
2, 4 i 6 de desembre	99
8, 9 i 15 de desembre	100
16 i 30 de desembre	101
Fotos actes	102-105
Fotos presentació	106-107

ctes

Actes

11 MARÇ AL 19 MARÇ 2023. CARPA DE LA GAIATA 9 L'ES-PARTERA

I ja va arribar la setmana gran de Castelló, Magdalena 2023. La Gaiata 9 L'Espartera portava temps preparant-se per a este gran esdeveniment i va instal·lar la seua carpa un any més en la Plaça Escultor Adsuara al costat d'un gran escenari, on van actuar artistes, cantants, humoristes i dj's que van delectar la setmana a tot aquell que es va acostar a gaudir de les festes amb nosaltres. També es va muntar un barra amb tota mena de begudes. Sense oblidar-nos dels més xicotets de la casa es va instal·lar un castell inflable, on els menuts van gaudir a lo gran. Sobretot el dia de la xocolatada que va ser tot un èxit.

Gràcies a tots els que vau vindre a la nostra carpa per a gaudir d'estes festes tan especials. Van ser moltes les persones que es van acostar a fer gran les nostres festes de la Magdalena i van compartir amb la Gaiata 9 espai i diversió. Gràcies també a tots els professionals, tècnics de muntatge, cambrers, artistes, seguretat, etc. que van fer possible que tot isquera bé a la primera. I sobretot també agrair als veïns del sector i socis de L'Espartera la col·laboració i participació al llarg dels 9 dies de festa.

12 MARÇ 2023. TRADICIONAL ROMERIA A L'ERMITA DE LA MAGDALENA

Com cada tercer diumenge de Quaresma, la ciutat de Castelló ha realitzat la tradicional Romeria de les Canyes, una peregrinació que recorda els orígens de Castelló i que dona principi com marca la tradició amb el so de la campana Vicente de l'alt del Fadri. Es pot dir que enguany ha sigut la Romeria dels Canyes més multitudinària de tots els temps amb una participació aproximada als 185000 romers, alguns d'ells abillats amb la tradicional brusa negra, mocador verd i la canya amb la cinta verda. Al voltant de les 13.00 hores per l'Ermita de Sant Roc ja havien passat unes 170.000 persones i és que després de diversos anys complicats per la pandèmia i el mal clima de l'any anterior, Castelló i els pobles de voltant li van donar la seua esplendor a este acte tan significatiu

per a la nostra ciutat. Per a esta romeria 2023, l'Ajuntament va repartir 25.000 canyes i 8.500 rotllos entre els participants de l'acte més multitudinari de les festes fundacionals.

Les nostres madrines acompanyades per part de la comissió de L'Espartera van lluir les seus millors gal·les i van gaudir amb molta emoció d'este recorregut que any rere any fem molts castelloners i gent que s'apropa dels pobles per a fer honor a la història de Castelló.

12 MARÇ 2023. DESFILADA DE GAIATES

I caiguda la nit, va tindre lloc la desfilada de Gaiates, on cada sector desfila amb els seus dos monuments, la Gaiata gran i l'infantil, pels carrers de la ciutat. Castelló va gaudir de la llum i el color. Des de la Gaiata 9 L'Espartera volem felicitar a totes les Gaiates per la gran faena realitzada al llarg de l'any amb l'únic objectiu de donar a Castelló la llum i el colorit que es mereix. Són 365 dies on tota la comissió al complet es bolca amb emoció i esforç en la realització d'estos monuments que durant les festes de la Magdalena llueixen amb gran esplendor il·luminant la nostra benvolguda ciutat.

Pel nostre costat L'Espartera va fer una gaiata amb molt de color composta per fusta, suro, vidrieres confeccionades a mà i fanalets que donaven molta alegria al nostre monument. En cada vidriera es podia veure un tema relacionat amb Castelló, com per exemple, el Fadri, l'Ermita de la Magdalena, la Verge de Lledó, la Catedral, l'escut de la ciutat, etc. i lluint al capdamunt el tradicional gaiato col·locat sobre una gran corona. Els braços pintats en color morat, taronja i groc donaven frescor i llum. Tota la comissió al complet estava molt orgullosa de la nostra gran gaiata, fruit d'un gran esforç i treball per part de tots. D'altra banda, la gaiata infantil va estar dedicada al món mariner, ja que la nostra madrina infantil és del Grau de Castelló, així que les nostres vidrieres tenien motius marins com a sirenes, peixos, vaixells, un timó, etc. Cal reconèixer que la gaiata infantil va ser molt original i va encantar tant a majors com als més xicotets de la comissió.

13 MARÇ 2023. PREGÓ INFANTIL

El dilluns al matí, va tindre lloc el pregó infantil, on es van donar cita al voltant de 1500 participants. Enguany, el pregó va tornar a transcórrer pel Carrer Major, cosa que no va succeir l'any anterior a causa de la pandèmia.

Cal destacar que Nacho Marín Selma, va ser el Pregoner infantil.

En la desfilada han participat les gaiates de la ciutat i altres entitats festives i culturals, els col·legis de la ciutat, els carros engalanats de les colles de la ciutat així com nombrosos grups de dansa.

També han participat les carrosses de la Reina Fallera Infantil de Borriana i la Bellea del Foc Infantil d'Alacant.

Per part nostra, tota la comissió infantil al complet s'ho va passar molt be, ja que és un dia molt especial dedicat als més xicotets de Castelló.

16 MARÇ 2023. DIA DEL CONFETI

I va arribar el dia més esperat per als més xicotets i és que el Dia del confeti és un acte on moltes famílies de Castelló i pobles de voltant es concentren en el Boulevard Blasco Ibáñez i esperen impacients al fet que les acolorides carrosses donen inici a la batalla més divertida de tots els actes programats per a la setmana de la Magdalena. A les 17.00 hores va donar començament el rugit dels motors de les carrosses que portaven al voltant de 5.500 quilos de confeti per a ser llançat pels membres de les gaiates, Reines de les festes, Dames de la Ciutat, Na Violant d'Hongria i la seua Cort. El que en un principi és un llançament de confeti que cau sobre el públic allí present, s'acabà convertint en una divertida batalla de llum, color i cridòria entre tots els participants, i no hi ha dubte que els mes xicotets de la casa són els que mes gaudixen i es divertixen amb este acte.

Des de la gaiata 9 al complet va ser un dia inoblidable on les nostres madrines s'ho van passar en gran juntament amb tots els membres de la seua cort.

Des de la L'Espartera volem felicitar els ciutadans allí presents per haver-li-ho passat tan bé, als col·laboradors i membres voluntaris que envoltaven a les carrosses amb la finalitat d'exercir una funció de protecció que tot isquera bé sense cap incident i sobretot volem agrair a tots els xiquets i xiquetes que van participar de la Batalla del confeti que feren d'este un dia molt especial, divertit i alegre.

18 MARÇ 2023. OFRENA A LA VERGE DE LLEDÓ

Un dels actes mes emotius per a tots els castellers i gaiaters és l'Ofrena a la Verge de Lledó que té lloc l'últim dissabte de la setmana de la Magdalena. 17 col·legis, 18 colles, 4 associacions veïnals i 4 cases regionals, totes les gaiates al complet, així com participants de València, Múrcia, Alacant i pobles de la província, ciutadans que participen lliurement, Confraries, Els Cavallers Templers i autoritats es van donar cita en

este dia tan especial per a retre homenatge a la nostra patrona portant-li rams de flors que van servir per a confeccionar el meravellós i acolorit tapís que estava situat en la Basílica de la Verge de Lledó. Entre els rams de flors es podien distingir els 4 colors: blanc, groc, rosa i roig. L'acte es va donar a les 10.30 del matí, on la comitiva, com és tradicional, la va obrir la colla Dolçainers Xaloc, seguida per Cagarrós, en la Plaça Maria Agustina i va recórrer tota l'avinguda de Lledó fins a arribar a la Basílica de la Verge de Lledó. A la vesprada, va tindre lloc la segona part d'esta ofrena a causa de la gran afluència de participants. Des de la Gaiata 9 L'Espartera, la comissió al complet va rendir el seu homenatge a la Verge portant els tradicionals rams de flors i vestint els seus vestits de castelleres i llauradores així com cobrint els seus caps amb la mantellina, com a marca el protocol. Els xics de la gaiata també van lluir meravellosament els seus vestits tradicionals. Tant Reme com Ariadna no van poder evitar emocionar-se a mesura que s'anaven acostant al tapís. Una vegada dins de la Basílica van poder veure de prop a la Verge i compartir eixe moment tan preciós amb la resta de membres d'altres gaiates.

19 MARÇ 2023. MAGDALENA VÍTOL

I va arribar el comiat als 9 dies de festa on es pot dir que esta Magdalena 2023 ha sigut de les mes multitudinàries de la història. Amb l'encesa de la "traca final" que enguany va comptar amb una longitud de 4.300 metres s'iniciava la fi de festes. En esta edició es va comptar amb pirotècnia, música i un homenatge a les festes de la Magdalena i els seus símbols i es va dir "Magdalena Vítol" des de l'Ajuntament situat en la plaça Major. Les reines Selene Tarín Alegre i Alejandra Sáez Sisamón van ser, com marca la tradició, les encarregades del tancament on tots els castellerencs contestaven amb un "Vítol". Tot seguit va donar començament l'espectacle que Xarxa Teatre havia dissenyat per a l'ocasió sota el títol de Combois de festa, on una imatge d'un jove rialler i simpàtic es reflectia en el fadrí i feia les delícies dels allí congregats. Més de 80 persones van ser les encarregades de dur a terme la seua labor de sorprendre les 9500 persones de públic allí present.

L'Espartera juntament amb la resta de comissions, gaiates, autoritats, etc. va ser present. Al principi ens reunirem davant de l'edifici de Correus per a donar inici al cercavila que va recórrer el centre de Castelló. La comissió al complet va ballar i va gaudir al costat de la xaranga que ens acompanyava. Les madrines Reme i Ariadna

van ballar sense parar i ens van contagiar a tots la seua energia i vitalitat. Una vegada L'Espartera va arribar a la Plaça Major, esperarem que la resta de participants del cercavila anaren arribant i una vegada tots congregats va donar va iniciar l'espectacle que va agradar tant a grans com als més xicotets de la Gaiata.

I va ser amb este últim acte de les Festes de la Magdalena 2023, on les nostres madrines, presidenta, membres de la Cort i socis i col·laboradors de la Gaiata 9 vam donar per finalitzat un cicle intens de preparatius, treball, germanor i sobretot gaudiment. Des d'eixe moment L'Espartera ja va donar el tret d'eixida a la Magdalena 2024.

3 ABRIL 2023. XXVII GALA DE LA PIROTÈCNIA

Com ja és tradició diumenge passat 3 d'abril al Palau de la Festa va tindre lloc la XXVII Gala de la Pirotecnia i Reme, Ariadna i Raquel no li ho van voler perdre.

L'esdeveniment va començar de la millor manera, amb la interpretació de la peça Dolça Magdalena per Xaloc i a continuació es va donar pas al lliurament dels premis de llibrets de colles de Magdalena, ja que estos premis no es van poder atorgar durant la setmana de la Magdalena.

Tot seguit es va fer un homenatge pòstum al pirotècnic Miguel Zamorano Caballer qui es va iniciar amb 15 anys en un ofici al qual va dedicar més de mig segle, Zamorano Caballer estava al capdavant d'una signatura de gran prestigi internacional, coneguda mundialment per l'originalitat dels seus espectacles, entre els seus treballs més importants destaca l'exhibició que van realitzar en 1953 amb motiu de la coronació d'Isabel II a Londres. A més en la Competició Internacional de Focs Artificials celebrada a la ciutat xinesa de Macau en 1997 se'l va reconèixer com una de les millors pirotècnies del món. En l'àmbit internacional va treballar en ciutats com Nova York, Quebec, Vancouver, Acapulco, Mònaco i Sant Rem.

Per a finalitzar l'acte, després del reconeixement pòstum es va donar pas al lliurament de premis de Mascletàes sent el Primer Premi Pirotecnia Pibierzo, Segon premi Pirotecnia Peñarroja, Tercer Premi Pirotecnia Zarzoso. Premi millor terratrémol Pirotecnia Pibierzo i millor arravatament aeri Pirotecnia Pibierzo. I per a concloure l'acte es va visualitzar la mascletà guanyadora de la Magdalena 2023.

6 MAIG 2023. EL PREGONET, CAVALCADA ANUNCIADORA DE LES FESTES EN HONOR A LA VERGE DEL LLEDÓ

I a les 11 del matí va dur a terme El Pregonet que va partir del Forn del Plà i va continuar pels carrers Sant

Roque, Sant Félix, Enmig, Porta del Sol, Gasset, plaça de la Pau, Major i Arxipreste Balaguer. Amb esta cavalcada es dona pas a l'anunci de la festa principal de la patrona de la ciutat, la Mare de Déu del Lledó.

Les nostres madrines Reme i Ariadna així com la nostra presidenta Raquel van participar en este esdeveniment al costat de carros gremials, grups de dansa, agrupacions musicals i nanos i gegants.

En finalitzar el Pregonet, va tindre lloc en el claustre de la Catedral de Santa Maria de Castelló, el lliurament de premis del XV Concurs de dibuix a l'aire lliure 'Vine a Pintar a Lledó'.

14 MAIG 2023. CONCURS DE PAELLES ORGANITZAT PER LA FEDERACIÓ GESTORA DE GAIATES

La comissió de la gaiata 9 va poder compartir el 14 de maig un bonic dia de germanor al costat de la resta de comissions que han participat en el concurs de paelles organitzat per la Federació Gestora de Gaiates.

Un total de 700 persones del món de la festa, entre les quals es trobaven les reines i dames de la ciutat es van donar cita en l'escorxador de Castelló. D'altra banda, 20 paelles han sigut les que s'han presentat a l'esdeveniment organitzat per la Gestora de Gaiates de les quals el tercer premi ha sigut per a la 10, el segon per a la 3 i el primer per a la número 17. Moltes felicitats per a les gaiates guanyadores i moltes gràcies a tots els participants ja que ho passem genial.

A banda del concurs de paelles també vam gaudir diferents jocs i activitats al llarg del dia.

16 MAIG 2023. HOMENATGE A PEPÍN MARCO EN EL DIA INTERNACIONAL DE LA LLUM

El Palau de la Festa de Castelló es va omplir fins a la bandera per a atorgar un sentit homenatge a Pepín Marco, un gran artista gaiater que va morir el primer diumenge de les festes de la Magdalena deixant orfe al món de la festa.

A l'acte van assistir familiars, amics, l'alcaldeessa de Castelló, Amparo Marco i altres autoritats, les reines de les festes Selene Tarín Alegre i Alejandra Sáez Sisamón, com a representants del 'mon de la festa', entre altres. Tampoc va faltar el cos de bombers i és que tres anys abans s'havia jubilat com a bomber de l'Ajuntament de Castelló, una professió a la qual també es va dedicar en cos i ànima.

Va ser en 1994 quan va prendre la decisió de dedicar-se de ple a les gaiates sent un recorregut molt satisfactori per a ell emportant-se 5 vegades el primer premi de gaia-

tes grans i 11 vegades als premis atorgats a la segona, tercera, quarta i cinquena posició. Cal dir que des dels seus inicis fins que en 2012 es va retirar sempre havia sigut guardonat. No fa falta dir que els seus monuments sempre han sigut impressionants i plens de llum i color.

Dins de tot el món de la festa, L'Espartera també va estar en este sentit homenatge, ja que coneixíem a Pepín i sentíem una gran admiració per ell i per les seues obres. Allí on estigues segur que continues portant la llum i el color que ens vas deixar a tots els castellers. Gràcies Pepín.

4 JUNY 2023. PRESENTACIÓ LLIBRET FESTES DE SANT PERE DEL GRAU DE CASTELLÓ.

Divendres passat 2 de juny Reme, Ariadna i Raquel van assistir a la presentació del llibret de les pròximes festes de Sant Pere al Grau de Castelló.

L'acte, celebrat en el Centre Cultural la Marina del Grau, va comptar amb les Reines 2023 Maria Soria i Lara Martínez i els presidents Ferrán Salom i Juan Antonio Tirado com a protagonistes, també van comptar amb el pregoner 2023 Fran Jiménez i el mantenidor José Manuel Casanova.

Cal dir que el Consell rector del Patronat Municipal de Festes és l'encarregat d'aprovar el programa oficial de les festes de Sant Pere del Grau que compta amb més de 200 actes. La veritat és que el llibret ens va agradar molt. Enhorabona a la Comissió de Festes de Sant Pere.

29 JUNY 2023. FESTES DE SANT PERE AL GRAU DE CASTELLÓ.

I va arribar el dia més important per als grauers, el 29 de juny, Dia de Sant Pere i el 75 aniversari de la consagració del temple i constitució de la parròquia de Sant Pere.

Dins de tots els actes organitzats per a eixe dia, la nostra comissió encapçalada per les madrines Reme i Ariadna juntament amb la presidenta de la gaiata 9 Raquel van poder gaudir de gran part dels actes previstos.

I vespra de Sant Pere i convidats per la Comissió de Festes vam gaudir d'una riquíssima paella i una divertida entrada a la plaça en les festes del Grau de Castelló.

Reme i Ariadna van viure una divertida jornada al costat de la resta de representants de les diferents gaiates i van acompanyar a les Reines del Grau Maria i Lara i al President infantil Ferrán, als quals vam desitjar que gaudisquen al màxim de la recta final de la setmana de les seues festes.

Gràcies a la Comissió de Festes de Sant Pere per comptar amb nosaltres i per la seua atenció!!!

1 JULIOL 2023, EXALTACIÓ DE LA FESTERA DEL CARMEN 2023.

Dissabte 1 de juliol i amb la presència de l'alcalde de Castelló, de la Reina de les Festes de Castelló, Selene Tarín, representants de gaiates i de Falles de diferents municipis de la província i també de València, diversos regidors i regidores, es donava inici a les celebracions en honor a la Verge del Carmen de la nostra ciutat.

Lledó Sánchez Tomás va estar presentada oficialment com a Festera del Carmen 2023, així com els nous clavaris Jorge Segarra Forcada i Carmen Forcada Rambla. Van completar els nomenaments María Sánchez Tomás com a Dama d'Honor i Ramón Blanch Giner com Fester d'Honor.

La proclamació va tindre lloc el centre cultural La Marina del Grau i va ser María España, l'encarregada d'exercir de mantenidora de l'acte presentat per Alfonso Trelles, membre de l'Associació Cultural La Barraca del Grau.

Les festes en honor a la Verge del Carmen són una de les festes amb més pes dins de les denominades 'festes de carrer'.

Les nostres madrines Reme i Ariadna acompanyades per la vicepresidenta Pilar van assistir a l'acte acompanyades per alguns comissionats de la gaiata, acte en el qual vam rebre l'honor de ser nomenats Festers d'Honor per a les festes 2023.

Moltíssimes gràcies a l'Associació de Festers del Carmen pel nomenament i enhorabona especialment a Lledó i Jorge. Visca la Verge del Carmen !!!

8 JULIOL 2023, MISA EN SANTA MARIA

El dissabte 8 de juliol, dia del patró, es va dur a terme a les 12.00 hores l'Eucaristia en la Catedral de Santa María, seguida del tradicional volteig de campanes i la benedicció de vehicles amb la distribució de la cinta commemorativa. Les nostres madrines Reme i Ariadna al costat de la resta de representants de diferents sectors van ser les encarregades de repartir les cintes commemoratives a tots aquells vehicles que circulaven pel carrer Major.

8 JULIOL 2023, ESPECTACLE SANT CRISTÒFOL

El dissabte 8 de juliol al Palau de la Festa vam poder gaudir d'una nit d'espectacle a l'estil de "Tu baile me suena"

Després del repartiment de premis de presentacions i concurs de fotografia, l'acte previ al sopar es va tancar amb els discursos de les Reines Alejandra Sáez i Selene Tarín.

Havent sopat van començar els balls que els representants de les 19 comissions de gaiata van oferir al costat de molts dels seus comissionats. La nostra madrina infantil va interpretar a la perfecció la seua actuació al costat de les seues companyes, així com la madrina Reme va fer el propi amb la seua coreografia.

El grup de presidents, en el qual va participar la nostra presidenta Raquel, es va llançar amb una actuació que va comptar amb la participació del president de la Federació de Colles Pepe Beltrán.

Agrair a les persones implicades en l'organització de l'esdeveniment i el treball realitzat, així com a Pere Pau per la presentació de l'espectacle en el dia del seu aniversari i a totes les professores dels diferents grups de ball; Lledó, Rebeca, Andrea, Iris i Lidia.

22 JULIOL 2023. ACTE DE COMIAT DE LES MADRINES DE LA MAGDALENA 2023 I PRESENTACIÓ DELS NOUS CÀRRECS PER A LA MAGDALENA 2024.

Dissabte passat 22 de juliol la comissió de la Gaia-ta 9 L'Espartera al complet, acompanyada de familiars i amics, vam poder gaudir de la celebració del Comiat dels càrrecs 2023 i el Nomenament de les nostres madrines per al cicle 2024.

I és que este acte esta ple de sentiments oposats, tota la comissió al complet sabem que Reme i Ariadna seguiran lligades a la gaiata per molt de temps i que podran aportar la seua experiència a les noves madrines que tenen molta il·lusió per començar el seu cicle en el món de la festa, però això no quita reconèixer que és un dia de molta emoció per a les madrines que deixen el seu càrrec per a donar pas a Noelia i Gabriela. Així com un acte de molta felicitat per a les Madrines de la Magdalena 2024.

Un doble acte carregat d'emocions i entusiasme on Reme i Ariadna van recordar amb afecte l'any tan especial que acaben i van agrair a la seua comissió per haver estat al seu costat en tot moment. Després del discurs de comiat i com ja és tradició, cadascuna va triar una part de la gaiata que volien emportar-se com a record i així tant Reme com Ariadna van donar per finalitzat el seu cicle com a madrines.

Elles van ser les encarregades de passar-los el testimoni a Noelia i Gabriela que comencen el cicle 2024 amb moltes il·lusions i ganes i van ser les encarregades de donar la benvinguda als nous comissionats d'esta família.

Reme i Ariadna, moltíssimes gràcies per este meravellós any que hem viscut al vostre costat.

Noelia i Gabriela, gràcies per donar-nos l'oportunitat de poder gaudir este nou cicle al costat vostre. Sabem que ho gaudireu moltíssim i sobretot que aneu on aneu deixareu a la Gaiata 9 en el més alt.

Enhorabona pel vostre nomenament i us brindem els nostres majors desitjos perquè enguany siga inoblidable.

2 SETEMBRE 2023. EXPOSICIÓ DE GAIATES DE MÀ

Ahir dissabte 2 de setembre va tindre lloc en el Menador la inauguració de la Tercera Exposició de gaiates de mà, organitzada per la Federació Gestora de gaiates. És en aquest lloc on vam donar a conèixer a la ciutat de Castelló la nostra gaiata de mà. Una gaiata elaborada principalment de fusta i vidrieres fetes a l'estil purament artesanal. Dissenyada i construïda pels membres de la Comissió de la Gaiata 9 L'Espartera amb molta obstinació, esforç i sobretot amb molta passió i cura. Nostra gaiata complia a la perfecció tots els requisits exigits i va lluir fantàsticament en l'exposició ja que a part del colorit de les vidrieres també comptava amb la llum dels leds que la feia encara mes atractiva i bonica.

Felicitar els membres de la comissió que van participar en la creació d'esta gaiata de mà.

Les nostres representants per a la Magdalena 2024 Noelia i Gabriela al costat de nostra presidenta Raquel, van poder gaudir d'este acte en veure com s'il·luminava nostra meravellosa gaiata de mà. Cal dir que estaven molt orgulloses.

També van poder veure les diferents gaiates de mà dels diferents sectors gaiaters, enhorabona a tots pel treball!

4 SETEMBRE 2023. ACTE DE COMIAT DE LES REINES I REPRESENTANTS DE LA MAGDALENA 2023

Dilluns 4 de setembre va tindre lloc l'acte de comiat de les Reines, Dames de la Ciutat, madrines i presidents infantils de la Magdalena 2023, en el Real Casino Antic.

Va ser el dia en què les nostres màximes representants de la Magdalena 2023, Reme i Ariadna van arribar al final del seu viatge com a madrines de la nostra gaiata, rebent de mans de les vostres Reines Alejandra i Selene la mètopa amb el cartell de la Magdalena 2023.

Heu sabut representar al sector com a bones Esparteres, amb molta elegància i saber estar en cadascun dels actes als quals heu assistit.

Les vostres corts i resta de comissió volem donar-vos les gràcies pel meravellós any que hem pogut gaudir al costat de vosaltres. Ja formeu part de la història de vostra gaiata 9 L'Espartera.

6 DE SETEMBRE 2023. BENVINGUDA ALS REPRESENTANTS PER A LA MAGDALENA 2024

L'acte va tindre lloc en l'edifici de la Diputació de Castelló i va estar organitzat per la Federació Gestora de Gaiates.

Allí, al costat de la resta de Gaiates, Reines, autoritats, familiars i amics, va estar la nostra madrina infantil Gabriela, iniciant el seu camí cap a una esperada setmana de Magdalena al costat dels seus nous companys de viatge.

Gabriela i Noelia, us espera un gran any i la vostra comissió estarà juntament amb vosaltres en tot moment. No dubteu que este serà un any inoblidable!!

8 DE SETEMBRE DE 2023. IMPOSICIÓ DE BANDES REPRESENTANTS INFANTILS

El divendres 8 de setembre la nostra madrina Infantil Gabriela Piñero va rebre de mans de l'alcaldeessa Begoña Carrasco la Banda blanca que l'acredita com a madrina infantil per a la Magdalena 2024.

L'acte va tindre lloc en el Teatre Principal de Castelló i al costat de la Reina Infantil Vega, Dames de Ciutat, madrines, presidents i presidenta infantils de les 19 gaiates de Castelló, va irradiar felicitat en l'esdeveniment en este dia tan important.

Gabriela gaudeix molt al costat de la teua comissió, que et vol i estarà al teu costat en tot moment.

9 DE SETEMBRE. IMPOSICIÓ DE BANDES. PRESENTACIÓ REINA, DAMES DE LA CIUTAT I MADRINES PER A LA MAGDALENA 2024

La presentació va tindre lloc en el Teatre Principal on es va celebrar la Imposició de Bandes a la Reina Lourdes, Dames de la Ciutat i Madrines de les 19 comissions de sector.

La nostra Madrina Noelia va rebre amb gran emoció la Banda que l'acredita com a Madrina de L'Espartera per a les festes de la Magdalena 2024.

Com a dada curiosa cal esmentar que Noelia ja va ser madrina d'esta mateixa Gaiata, L'Espartera, l'any 2014, per este motiu, este acte va representar per a ella un sentiment de doble emoció on se li van ajuntar les vivències del present amb els records del passat.

Sabem que mantens la il·lusió com el primer dia i encara que ja tens experiència en el càrrec enguany viuràs un somni diferent. Al costat de la teua nova comissió, que t'acompanyarà en este any tan especial, i al costat de Gabriela completaràs el teu àlbum de records en esta Gaiata tan especial per a tu.

16 SETEMBRE 2023. PRESENTACIÓ DE LA GAIATA 10 EL TOLL

Tots teníem moltes ganes que començara el torn de les presentacions de les gaiates al Palau de Festa i enguany li ha tocat en primer lloc a la Gaiata 10 El Toll.

Les seues madrines Lledó Marzà Bellido i Neus Gil González van lluir a la part alta de l'escenari envoltades de la seua Cort en un esdeveniment de clares referències al bolero, balls regionals i a la Lledonera. També van brillar sobre l'escenari les gaiates de mà.

En el mateix acte es va aprofitar per a atorgar el guardó de Toller de L'Any a 'Dimonis de la Plana'.

Per part de la Gaiata 9 L'Espartera, la comissió al complet va assistir amb molta il·lusió i les nostres madrines Noelia i Gabriela van lluir les seues millors gal·les en un dia tan especial.

23 SETEMBRE 2023, PRESENTACIÓ DE LA GAIATA 19 LA CULTURAL

El 23 de setembre es va produir la segona presentació de les Gaiates. La Gaiata 19, la Cultural va presentar a les seues madrines i president infantil al Palau de la Festa de Castelló. Cal dir que les madrines d'esta gaiata són germanes i compartixen una gran passió per la festa que han heretat de la seua família, elles són Raquel Naches Montesinos i Isabel Naches Montesinos. El president infantil és Javier Espinosa.

Sobre l'escenari es va reconèixer el caràcter templer amb una imatge del Castell Vell de fons.

Gabriela, Noelia i Raquel amb tota la comissió de L'Espartera van seguir atentament tot l'acte.

29 SETEMBRE 2023. 30 ANIVERSARI DE LA FEDERACIÓ DE COLLES I LA VIII TORNÀ A LA CIUTAT

I arribada la nit va tindre lloc este acte a l'esplanada del Palau de la Festa on es van donar cita al voltant de 900 persones pertanyents a les colles, el món de la festa al complet, autoritats de la ciutat de Castelló i grans personalitats. Entre els assistents a este important esdeveniment es trobava la Gaiata 9 representada per les seues madrines i presidenta.

La Colla Dimonis de la Plana va ser l'encarregada de l'espectacular Castell de Focs i els 30 salves en commemoració per l'aniversari de la Federació de Colles, a més els més menuts van tindre animació.

Este acte no fa més que demostrar que els llaços que unixen a la Federació de Colles i al món de la festa són indestructibles i que la unió entre els dos col·lectius és cada any més fort.

30 DE SETEMBRE DE 2023, PRESENTACIÓ DE LA NOSTRA GAIATA. L'ESPARTERA.

Després d'haver estat tota la comissió al complet preparant durant llargues setmanes la presentació, assajant, dissenyant el decorat i preparant tots i cadascun dels detalls, per fi havia arribat el nostre dia. La ciutat de Castelló anava a conèixer a les màximes representants de la nostra gaiata junt amb la seua Cort al complet.

El dia va començar molt primerenc per a la Cort i Comissió de la Gaiata 9 L'Espartera i és que entre emoció i nervis tots i cadascun dels components d'esta gran Gaiata es preparava per a l'important esdeveniment que anava a tindre lloc en finalitzar la vesprada al Palau de la Festa.

Però abans de presentar a la Cort en societat era imprescindible recollir un a un als membres de la gaiata i va ser en la Plaça Escultor Adsuara on es va començar el cercavila i els esparters juntament amb una colla de dolçainers i tabalers pertanyents a l'Associació Cultural Dimonis de la Plana i acompanyats de diverses traques van recollir a tota la Cort. Després de recórrer diferents carrers i places del nostre sector es van congreguar en el Cau de la Gaiata 9 situat al carrer d'Adoberies i allí es van retrobar amb les falles agermanades Falla Indústria de València i Foguera Passeig de Gomiz d'Alacant i veïns del barri que no van voler perdre's la posada de llarg de tots els membres de la gaiata. Després d'un breu sopar tots es van dirigir al Palau de la Festa.

Una vegada dins va donar inici la presentació i el portaestendard Jon Antoni Algorta i Rodes i el portaestendard infantil, Asier Algorta i Martí van obrir la desfilada al costat de la Presidenta de la gaiata 9 Raquel Tàrraga i Castell.

El Palau de la Festa va acollir amb molt de fervor la presentació de la Gaiata 9 L'Espartera i el món de la festa de Castelló va tornar a omplir este emblemàtic edifici per a donar la benvinguda a Noelia Personat i Guerrero, que serà la madrina 2024, i a Gabriela Piñero i Álvarez que serà la madrina Infantil 2024.

Noelia, la nostra madrina, va tindre l'honor de comptar entre els membres de la seua Cort amb la companyia de Remedios Molina i Vives com Gaiatera d'Honor 2024, i les dames eren Marta Ferrando i Abellán i Sandra Cabeza i Tàrraga i també l'acompanyant serà David Valverde i Personat.

Per part seua, a Gabriela Piñero li van acompanyar com a Gaitera d'Honor Ariadna Valverde i Ibáñez, la dama d'honor Maria Sánchez i Tomás, i l'acompanyant Gorka Algorta i Martí.

Enguany L'Espartera va decidir atorgar el reconeixement d'Esparter de l'Any a l'Associació Cultural Festes

del Carmen on la seua Reina Lledó Sanchez es col·laboradora de L'Espartera per a la Magdalena 2024.

Cal fer menció en què el moment més emotiu de la nit va ser quan les madrines de la Magdalena 2023 Remedios i Ariadna es van acomiadar del seu càrrec. Les seues grans amigues Carol, Lledó Sánchez i Lledó Montes van ser les encarregades de dir-los unes emotives paraules que van emocionar l'ambient.

Però a banda de moments emotius, és molt important dir que la presentació va ser molt divertida i va estar dedicada a la música dels 80/90. La intenció de la comissió de la gaiata 9 era traslladar a tot el públic del Palau als ritmes d'aquella època, i és que de manera sorprenent va irrompre en l'escenari un "Mario Vaquerizo" que havia d'actuar eixa mateixa nit en el Festival Mítics de Castelló en el Recinte de Fires i mercats i per error va anar a parar al Palau de la Festa, i és que tots vam poder assabentar-nos que el GPS del cantant de "Nancys Rubias" el va portar al destí equivocat. La qüestió va ser que després de mantindre una xicoteta xarrada amb el nostre portaestandard infantil va decidir quedar-se de festa amb la gaiata 9 L'Espartera. Automàticament tot va canviar sobre l'escenari i va donar principi la festa ochentera on van poder col·laborar membres d'unes altres gaiates.

L'acte va durar aproximadament una hora i mitja i va tindre llum, música i color, així com molta diversió. La decoració va ser a càrrec de la comissió de la gaiata 9 on cada taula dels convidats al Palau comptava amb una xicoteta figura amb forma de piano sobre la qual es veia una acolorida guitarra i dues figures humanes ballant. Les mateixes figures de quasi 2 metres d'alt decoraven cada costat de l'escenari omplint-lo d'esplendor i sentit a la temàtica de la nit.

Des de la gaiata 9 L'Espartera volem donar les gràcies a totes i cadascuna de les persones que van fer possible que eixa nit fora tan màgica. També volem desitjar als veïns del sector que es bolcaren amb nosaltres una vegada mes i ens animaren en el cercavila que va tindre lloc a la vesprada abans de donar principi la presentació. I finalment, volem desitjar a les nostres madrines Noelia i Gabriela al costat de tota la seua cort que gaudisquen al màxim d'este cicle que els portarà a la tan desitjada setmana de la Magdalena 2024, dir-los que el faran molt bé i que s'emportaran vivències que mai oblidaran. Això ha sigut només el començament, això no ha fet més que començar. Feliç cicle Magdalena 2024!

7 OCTUBRE 2023. PRESENTACIÓ DE LA GAIATA 17, TIR DE COLOM

El Dissabte 7 d'octubre al Palau de la Festa es va reunir al complet la comissió de la Gaiata 9 per a veu-

re la presentació de la Gaiata 17. Les nostres madrines Noelia i Gabriela així com la nostra presidenta Raquel es van posar les seues millors gal·les per a assistir a este esdeveniment. Des de L'Espartera volem felicitar a Laura Sala Navarro, madrina de la gaiata 17, a Claudia Alcarria Babiloni, madrina infantil i al seu president infantil David sotos Atienza pels seus nous càrrecs i donar-los les gràcies per la presentació tan bonica que van fer.

9 D'OCTUBRE 2023. DIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

I per al dilluns 9 d'Octubre, dia de tots els valencians, a les 11.00 hores es va dur a terme la cercavila de les Tres Cultures des de l'avinguda Rei En Jaume en la qual van participar l'Associació Cultural L'Aljama, l'Associació Moros d'Alqueria i l'Associació Germànica dels Cavallers de la Conquesta, acompanyats de la colla de Dolçainers i Tabaleters de Castelló i de Bombos i Platerets.

A les 12.00 hores, en la plaça Major va sonar el concert de la Banda Municipal de Castelló amb la participació de l'Associació Cultural L'Aljama, l'Associació Moros d'Alqueria i l'Associació Germànica dels Cavallers de la Conquesta.

Les nostres madrines Gabriela, Noelia i la presidenta Raquel també van ser allí per a gaudir de l'esdeveniment.

14 D'OCTUBRE 2023. PRESENTACIÓ DE LA GAIATA 6, 'FARO-LA-RAVALET'

I com ja és una tradició la Gaiata 6 va deixar a tot el públic assistent al Palau de la Festa amb la boca oberta, i és que l'escenari estava sorprenent amb un monumental temple egipci que va marcar la temàtica a la nit.

Van fer balls típics egipcis i la presentació va estar meravellosa des del principi fins al final.

Les nostres madrines Noelia, Gabriela i la presidenta Raquel van gaudir moltíssim de la presentació, al costat de tota la comissió de L'Espartera.

Felicitem la madrina major Saray Traver Tena. La madrina i el president infantil, Pilar Gimeno Segarra i Nicolás Cabello Pérez, que seran els màxims representants dels xiquets del sector.

21 D'OCTUBRE 2023. PRESENTACIÓ GAIATA 13 SENSAL

Les nostres màximes representants Gabriela i Noelia acompanyades per Vero i la resta de la comissió, van assistir al Palau de la Festa per a gaudir de la presentació de la Gaiata 13 Sensal que enguany va estar representada per Alba, Román, Marina i Andrea en el més alt de l'escenari.

Tot seguit els nostres amics de la Gaiata 3 ens van fer lliurament del saluda per a convidar-nos a la seua presentació dissabte vinent.

28 D'OCTUBRE 2023, PRESENTACIÓ GAIATA 3

El dissabte 28 d'octubre va tindre lloc al Palau de la Festa la presentació de la Gaiata 3 Porta del Sol sota la temàtica Barbie. Va ser un esdeveniment en el qual van participar molts joves de diferents gaiates i entre els quals es trobava part de la nostra comissió, Reme, Marta, Sandra, Ariadna i Carol van interpretar a diferents Barbies i ens van delectar amb les variades coreografies que es van ballar al llarg de la nit.

Les nostres madrines Gabriela i Noelia van seguir molt atentes des de la llotja tot el que succeïa a l'escenari, on Marta i Nayla (madrines de la Gaiata 3), al costat de les seues respectives corts van gaudir d'esta nit molt especial per a elles.

Res més finalitzar la presentació, la Gaiata 14 Castalia ens va fer lliurament del saluda mitjançant el qual ens convida a la seua presentació dissabte que ve 4 de novembre.

31 D'OCTUBRE 2023. FESTA DE HALLOWEEN

I va arribar un dels dies més terrorífics i divertits de l'any. La nit de Halloween. Els més menuts de la Gaiata 9 L'Espartera que no li tenen por a res es van disfressar de fantasmes, mòmies i morts vivents i van recórrer els carrers del sector baix en emblema "truc o tracte". Van ser molts els veïns i locals del barri que van col·laborar amb la festa i van aconseguir que els més xicotets s'ho passaren en gran.

Després de la desfilada pel carrer, en el Cau situat al Carrer d'Adoberies va tindre lloc el tradicional sopar de Halloween on es van sumar els mes majors.

4 NOVEMBRE 2023. PRESENTACIÓ AL PALAU DE LA FESTA DE LA GAIATA 14 CASTALIA

El dissabte 4 de novembre la Gaiata 14 Castalia va celebrar la seua presentació amb Cristina, Marta i Jonay al capdavant de la seua Cort.

En la llotja Gabriela juntament amb la seua comissió va gaudir de l'espectacle ambientat en ABBA on la Dama de la nostra Gaiata Sandra va participar ballant.

En finalitzar la presentació, la Gaiata 5 ens va fer el lliurament del saluda per a la seua presentació dissabte vinent.

5 NOVEMBRE 2023. VISITA AL CASTELL VELL

El diumenge 5 de novembre la madrina infantil Gabriela, acompanyada per la nostra presidenta Raquel, van gaudir d'un matí meravellós al costat de la resta dels representants de les diferents gaiates i Dames de la Ciutat infantils per a la Magdalena 2024 en el turó de la Magdalena.

La visita al Castell Vell va estar organitzada per la Federació Gestora de Gaiates i va comptar amb un nodrit nombre de visitants que van poder visualitzar un vídeo informatiu en el Centre d'Interpretació.

A continuació van gaudir d'un esmorzar a l'ermita de la Magdalena i tot seguit, van visitar la fortalesa del Castell Vell.

Gràcies a esta mena d'esdeveniments podem conèixer millor la història dels nostres avantpassats.

11 NOVEMBRE 2023. PRESENTACIÓ GAIATA 5

El dissabte 11 de novembre Rosa i Lucía, madrines de la gaiata 5 ens van convidar a viatjar a Tailàndia en una nit molt especial per al seu president José Ojeda, que celebrava també el seu aniversari.

La nostra dama infantil Maria i la nostra col·laboradora Lledó van realitzar ofrena a les madrines amb l'Associació Cultural Festers del Carmen al costat del seu president Jorge Forcada.

En la llotja rebem a Carolina, Claudia, Ainara i a Jose, de la gaiata 18 Crèmor, que després de realitzar l'ofrena de la Federació Gestora de gaiates ens va entregar la invitació per a la seua presentació.

19 NOVEMBRE 2023. PRESENTACIÓ DE LA GAIATA 18 CRÈMOR

El dissabte 19 de novembre va ser el torn de la presentació de la gaiata 18 Crèmor que va aprofitar l'ocasió per a fer un homenatge a la Nostra Senyora Mare de Déu del Senyor.

Enhorabona a Claudia i Carolina, que al costat d'Ainara, primera presidenta infantil a Castelló, i a Jose van gaudir d'esta nit tan especial per a elles i la resta de la seua comissió.

En la nostra llotja Noelia i Gabriela no van perdre detall de tot el que va esdevindre al Palau de la Festa i van rebre al costat de Raquel a la Gaiata 1 Brancal de la Ciutat que ens van entregar el saluda que ens emplaça a la seua presentació dissabte vinent.

25 NOVEMBRE 2023. PRESENTACIÓ GAIATA 1 "BRANCAL DE LA CIUTAT"

I un dissabte més ens vam donar cita al Palau de la Festa per a gaudir de la presentació de la Gaiata 1. La

temàtica de la nit va estar dedicada a la música en relació a la festa i al seté art.

Ana Escudero i Ana Colón seran les madrines per a la Magdalena 2024 i Sergio Tirado serà el president infantil.

Durant l'acte de presentació es va atorgar el "Brancale 2024" a Juanjo Carratalá, productor, compositor i director d'orquestra, professor superior de saxofon pel Conservatori de Música de València, no cal dir que es un dels millors músics de Castelló.

Noelia, Gabriela i Raquel al costat de la comissió de la Gaiata 9 van ser presents en este acte que es va celebrar mancant 100 dies per a donar inici a les Festes de la Magdalena 2024.

2 DESEMBRE 2023. PRESENTACIÓ DE LA GAIATA 16 RAFALAFENA

El dissabte 2 de desembre assistim a l'emissió de Got Talent Castelló al Palau de la Festa, de mà de la gaiata 16 Rafalafena.

Les seues madrines Maria i Lucía van poder gaudir de les diferents actuacions del programa i Noelia i Gabriela, des de la nostra llotja, van posar la passada d'Or per a totes elles.

L'ofrena de la Federació Gestora de gaiates va córrer al càrrec de la Gaiata 7, que ens van visitar passat el concurs per a convidar-nos dissabte que ve a la seua presentació.

4 DESEMBRE 2023. ENCESA DE NADAL.

El dia 4 de desembre a les 19.00 hores va tindre lloc en la Plaça Major l'encesa de les llums de Nadal, les nostres madrines Gabriela i Noelia al costat de la nostra presidenta Raquel, i la resta de representants de les 19 comissions de gaiates van veure el fantàstic espectacle que va començar amb un compte arrere i va donar lloc a l'encesa que va ser acompanyat amb focs artificials, una projecció de llums sobre la façana de la Catedral de Santa Maria, una actuació musical de la Scorcia Big Bang Boom composta per 17 membres i liderada per Miguel Ángel Escorcia, guitarrista de los Rebeldes i figures gegants que van recórrer la plaça envoltant el gran arbre de 12 metres d'alçaria situat enfront de l'Ajuntament.

6 DE DESEMBRE. DIA DE LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

El dimecres al matí va tindre lloc un esplèndid concert en la plaça Major de Castelló per a commemorar el Dia de la Constitució Espanyola.

Noelia, Gabriela i la nostra presidenta Raquel van ser allí presents.

8 DESEMBRE 2023. LLIURAMENT DE LES POSTALS NADALENQUES I PRIMER ANIVERSARI DEL CAU

I va arribar el dia del primer aniversari del nostre Cau situat al carrer d'Adoberies. Tota la comissió al complet va celebrar este dia tan especial on vam poder berenar xocolata amb xurros i gaudir d'una agradable vetlada. Però abans del berenar es vam fer l'honor de col·locar el rètol que porta el nostre nom de la Gaiata a la part alta de la vidriera del Cau. Un rètol que ha sigut elaborat en metacrilat i pintat a mà per una associació molt lligada a la gaiata 9; l'Associació AFDEM de Castelló, on fan una labor encomiable i aporten el seu granet d'arena per a fer un món millor. Des de la comissió de la Gaiata 9 L'Espartera al complet els donem les gràcies pel rètol tan bonic que ens han fet i dir-los que el lluïm molt orgullosos.

A banda de la col·locació del metacrilat i el berenar, va donar inici les tradicionals felicitacions nadalenques i és que este dia també va ser molt especial ja que la nostra presidenta Raquel juntament amb les nostres madri- nes Noelia i Gabriela van fer lliurament de les postals nadalenques, desitjant-nos a tots i cadascun de nosaltres un Bon Nadal.

Va ser molt emotiu el moment on antics presidents de la gaiata 9 van recollir la seua felicitació de mans de les Madrines i la Presidenta. També ens va omplir d'orgull quan van fer el propi antics socis i col·laboradors de L'Espartera.

Sandra i Asier van fer de presentadors i una vegada més ho van brodar i ho van fer genial.

Per a finalitzar el dia tots vam poder brindar amb xampany i desitjar-nos Bon Nadal.

Des de la Gaiata 9 l'Espartera volem agrair la visita d'antics presidents, socis i membres de la comissió de la Gaiata 9.

9 DESEMBRE 2023. PRESENTACIÓ GAIATA 7 COR DE LA CIUTAT

La Gaiata 7 'Cor de la Ciutat' de Castelló va presentar a les seues noves madrines per a la Magdalena 2024, Noelia Fabra i Balma Navarro com a madrina infantil.

Les nostres representants Noelia i Gabriela al costat de la nostra presidenta Raquel i la resta de la comissió van gaudir molt de la presentació i de les diferents actuacions que van tindre lloc al llarg de la nit.

15 DESEMBRE. TRADICIONAL SOPAR DE LA PASQUERA

I un any més va tindre lloc en el restaurant Àgora el tradicional sopar de la Pasquera.

Sopar nadalenc organitzat per la gestora de gaiates on

les 19 madrines de sector al costat dels seus presidents, dames de Ciutat, membres de la junta de festes, regidora de festes i la Reina de les festes per a la Magdalena 2024 van gaudir d'una gran vetlada festiva que anuncia l'arribada de tan entranyables festes.

Esperem que els Reis Mags hagen portat per a esta Magdalena tot el que els van demanar tots els assistents al sopar en les seues cartes.

16 DESEMBRE 2023. VISITA DEL CARTER REIAL

A partir de les 11 del matí El Carter Reial va fer acte de presència en la plaça Major de Castelló. La seua missió va consistir a recollir una a una totes les cartes dirigides a Ses Majestats els Reis Mags que els més xicotets li anaven entregant.

Minuts abans, per a anunciar la seua arribada, es va dur a terme una cavalcada pels carrers principals de la ciutat i allí es van donar cita xiquets i xiquetes plens d'il·lusió i nervis.

Després de comprovar que la nostra madrina infantil Gabriela s'havia portat bé tot l'any, va poder parlar uns minuts amb els patges i el carter reial que li va fer lliurament d'un xicotet obsequi.

Ara només queda esperar i veure si Gabriela rep tot el que ha demanat en la seua carta. Des de L'Espartera esperem que així siga ja que comptem amb una madrina excepcional que s'ho mereix tot.

30 DESEMBRE 2023. DOLÇAINADAL

La comissió de la Gaiata 9 L'Espartera no va voler perdre's este acte solidari tan tradicional per Nadal que any rere any reuix a quasi un miler d'assistents al Palau de la Festa. A les 19.00 hores va tindre lloc l'esdeveniment, sent ja la seua VII edició.

Dolçainadal és un esdeveniment solidari i meravellós, en el qual més de cent músics de les quatre colles de dolçainers de la ciutat de Castelló, toquen junts peces populars.

Cada any l'import recaptat es dona a una associació diferent i enguany ha anat a l'Associació Marta i Maria CLN6, que té entre els seus objectius, donar suport a les investigacions i millorar la qualitat de vida dels xiquets i xiquetes afectats amb Batten CLN6, una malaltia rara genètica, neurodegenerativa, sense capellà, fins al moment.

Està organitzat per la Federació de Dolçaina i Tabal de Castelló i compta amb la col·laboració del Patronat Municipal de Festes i l'Ajuntament de Castelló i és un espectacle que té gran notorietat tant a l'àmbit local com provincial.

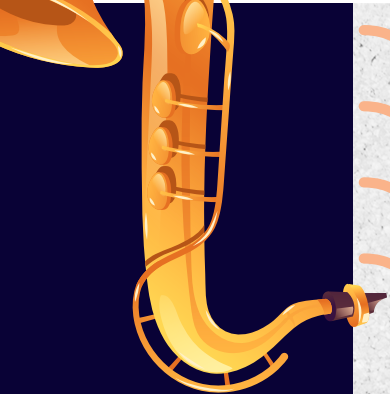

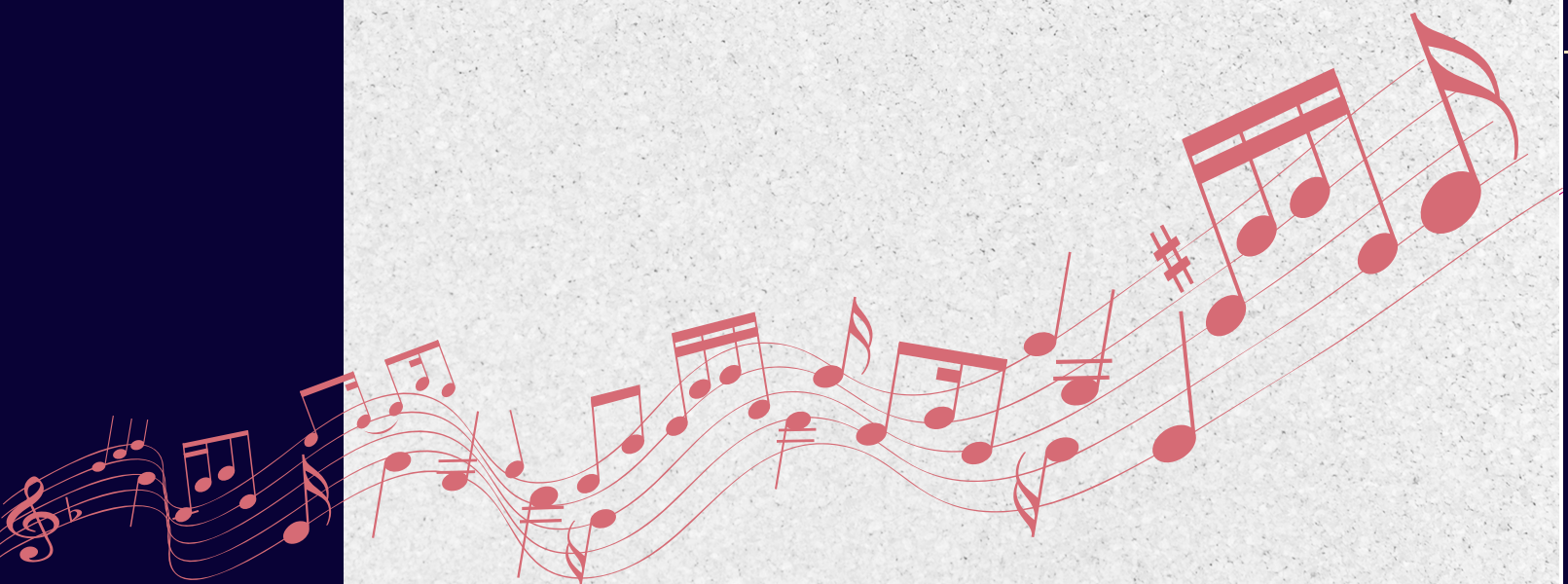

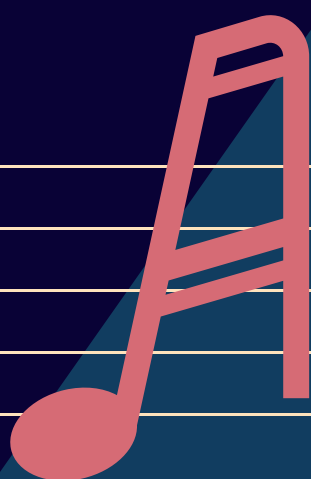
La Banda Municipal de Música de
Castelló de la Plana al
servici de les festes
de la Magdalena 110-151

Himne L'Espartera 152-153

ARTICLE INÈDIT

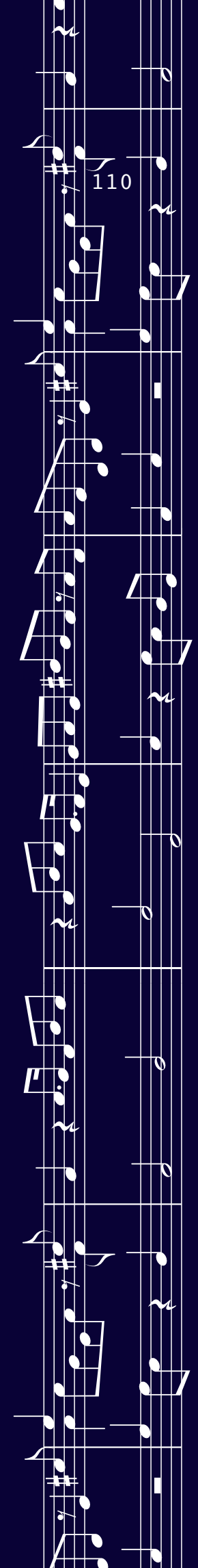
Josep Barberá i Ceprià
i el Lledó: Un article sobre
la Coronació 154-159

Articles

LA

Banda

MUNICIPAL DE MÚSICA
DE CASTELLÓ DE LA PLANA AL
SERVICI DE LES FESTES
DE LA MAGDALENA

Miguel Pastor i García - Escriptor

Este treball, basat en la publicació «La banda municipal de Castelló», editat per l'Excm. Ajuntament de Castelló l'any 2000, l'autor del qual és el professor i Cronista Oficial de la Ciutat, En Antonio J. Gascó i Sidro, pretén recordar alguns aspectes de la història de la Banda Municipal de Castelló de la Plana, des de la seua fundació fins a finals del segle passat tenint en compte, sobretot, la seua participació en les Festes de la Magdalena.

I. ANTECEDENTS.

Durant el segle XIX les autoritats municipals d'algunes poblacions espanyoles començaren a treballar, amb entusiasme, en la creació d'una banda municipal de música, dotant-la dels recursos econòmics necessaris per a l'adquisició de l'instrumental, local d'assajos, partitures, uniformes, faristols i altres necessitats pròpies d'una agrupació musical. D'esta manera, van nàixer bandes en les principals capitals espanyoles. Barcelona, València, Madrid, i Bilbao, juntament amb Alacant van ser les primeres que contaren amb una plantilla de músics professionals formada per: clarinets, clarinets baixos, flautes, flautins, contrafagots, oboés, cornos, saxos, fiscornos, trompes, trombons, bombardins, tubes i tota la gamma d'instruments de percussió. L'any 1920 la Regió Valenciana comptava amb més de quatre-centes bandes municipals i al voltant de deu mil músics; no obstant això, Castelló de la Plana era l'única capital de província que no disposava d'una banda municipal.

II. LA BANDA DEL REGIMENT DE CASTELLÓ.

A la fi del segle XIX algunes localitats castellonenques comptaven amb una banda de música que, a més de portar el nom del poble, depenia econòmicament dels pressupostos municipals, es a dir, tenien assegurada la continuïtat econòmica, per municipal. No obstant això, en el cas de la capital de la província, encara que existien tres agrupacions musi-

cals dotades de personal apropiat: Regiment, Beneficència i La Lira, només la militar podia considerar-se completament professional.

Aquella banda que portava el nom del Regiment a la qual pertanyia, oferia concerts durant les festes de juliol, també en desfilades, parades militars, processons, inauguracions i determinats actes fúnebres, sempre que l'Ajuntament requeria els seus servicis. Així mateix, cada diumenge, per a anar des de la seua seu de l'aquartermament de San Francisco fins a l'Església de Sant Agustí, estrenava un nou pasdoble. A més d'estos actes, la Banda del Regiment escortava totes les processons; de manera principal, les que se celebraven amb motiu de les festes de la Magdalena, el Corpus Cristi, La Verge del Lledó i les del Dijous i Divendres Sant.

III. LA BANDA DE MÚSICA DE LA BENEFICÈNCIA.

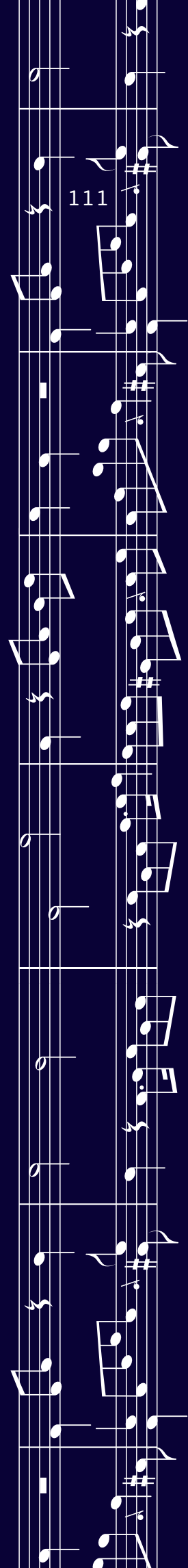
Quan finalitzava el segle XIX, la Casa de Beneficència o Misericòrdia depenia de l'Excma. Diputació Provincial. D'aquí ve que les autoritats provincials crearen, en 1880, una escola de música per als alumnes d'esta entitat que va comptar amb Francisco Pachés, Luís Segarra i José García com a directors. A l'ésser una banda de caràcter públic, cadascun d'ells va accedir al seu càrrec a través de la corresponent oposició. Aquella agrupació provincial era sol·licitada, amb freqüència, en tots els actes celebrats a la ciutat, com les festes del barri. Així mateix, va compartir altres esdeveniments amb les del Regiment o altres de caràcter privat sorgits durant aquells anys.

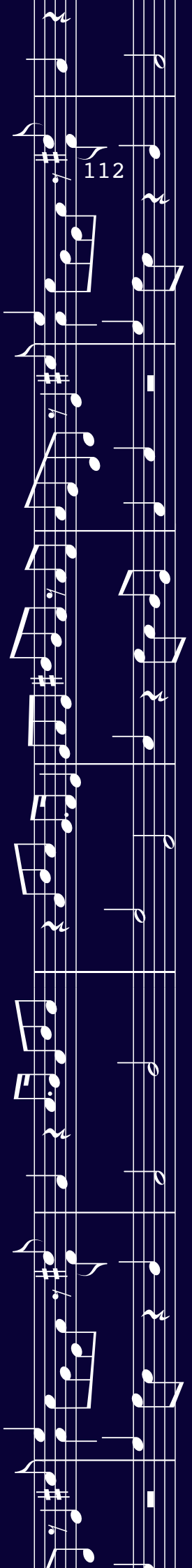
IV. BANDES DE MÚSICA CASTELLONENQUES DE CARÀCTER PRIVAT.

Durant el segle XIX, igual que va ocórrer en la capital de la província, també van sorgir bandes de música de caràcter privat amb músics aficionats a Sant Mateu, Tirig, Benicarló, Vila-real, Suera i Onda. Amb posterioritat, a fi de participar en diferents certàmens a València i també a Castelló, van nàixer altres agrupacions, entre elles, les de les poblacions: Borriol, Sogorb, Almassora o Vall d'Uixó. Alguna portava el nom de la població, encara que no es tractara d'una banda municipal. Els seus grans problemes sempre van ser: disposar d'un nombre de músics suficients i que els que la integraven tingueren la qualitat musical suficient. Una d'aquelles bandes va sorgir de la Companyia de Bombers de Castelló de la Plana dependent de l'Excm. Ajuntament de Castelló que, en alguna ocasió, va actuar amb el nom de Banda de Castelló.

V. LA BANDA DE LA MUNICIPALITAT.

En 1866 va ser autoritzat pel Governador Civil, el reglament d'una banda de música denominada de la Municipalitat de Castelló de la Plana. El citat document constava

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring various notes, rests, and bar lines on a five-line staff. The notation is in black ink on a white background.

de 30 articles, distribuïts en tres títols. Estava avalat per una vintena de músics castellonencs de reconeguda popularitat que es van comprometre a acceptar-ho. Esta banda tenia una assignació anual de 230 escuts en els pressupostos municipals de 1865 al 1867. Aquella banda era coneguda, a la ciutat, com l'Antiga.

VI. BANDA DE MÚSICA LA LIRA.

Esta agrupació musical, que va gaudir de gran popularitat, va nàixer com a societat particular d'aficionats. Va comptar amb directors com: Lorenzo Domingo i Bautista Ballester. Actuava en nombrosos actes festius de tota mena; entre ells: festes, cercaviles i processons. En 1888 va participar en el Certamen de València i també en el de Castelló, competint amb altres com: les de Requena, Xert, Catterroja, Primitiva de Lliria, Primitiva d'Aldaia, Sapadors Bombers de Sagunt, Joventut Musical de Burjassot i La vella de Burjassot. En 1889 va aconseguir el primer premi del Certamen de Música de València.

VII. BANDA DE MÚSICA DE BOMBERS.

A principi del passat segle la capital de la Plana no arribava a tindre trenta mil habitants i la seua economia estava basada, de manera principal, en l'agricultura. És fàcil suposar, per tant, que no fora senzill comptar amb més d'una agrupació musical, excepte per a determinats actes. D'aquí ve que, en 1914, desaparegudes les de caràcter privat, la Corporació municipal va voler potenciar la de Bombers; ja que sent la Companyia de Bombers de caràcter municipal, era el més lògic. D'esta manera, sent alcalde don Rafael Gasset Lacasaña, el tres de juny d'aquell any, en sessió plenària, l'Excm. Ajuntament de la Ciutat va prendre l'acord de: *«Acceptar la proposició formulada per la Banda La Lira en sentit de passar a ser Banda de Bombers amb obligació d'acompanyar al senyor alcalde en els actes oficials en què es requerisca la seua presència sense més retribució que la satisfeta en casos anàlegs a altres músiques i assistir, així mateix, amb la brigada a les revistes i actes oficials»*. Un mes més tard, en celebrar-se les festes de juliol, llavors les principals de la ciutat, van concórrer als actes oficials les bandes de Bombers i la del Regiment.

Va ser constant el canvi de directors d'aquesta agrupació. Al gener de 1915 va cessar don Tomás Gallego, sent substituït per en Sebastián Esparducer qui es va encarregar de l'Acadèmia de Música que va iniciar la seua activitat en 1916. En aquell centre, que sempre va comptar amb gran nombre d'alumnes, s'impartien classes de solfeig i es podien aprendre tècniques instrumentals, per la qual cosa va aconseguir augmentar el nombre de músics.

A més d'aquella acadèmia de música van existir altres particulars dirigides per músics com: don José García, don Emilio Bou, don Vicente Tárrega (germà de l'important guitarrista), don Ángel Gascó, don Francisco Escoín, don Joaquín Pallardó i don Pascual Asencio. Així mateix, el violinista del Teatre Principal, don José Salvador, en jubilar-se, també impartia classes de música en el seu domicili del carrer Zaragoza.

El tres de gener de 1918 va ser destituït el director senyor Esparducer, sent substituït per Francisco Salvador Martí que va ser rellevat per Francisco Sales qui, al seu torn, va dimitir dos anys més tard, ocupant el seu lloc Manuel Muñoz.

VIII. ALTRES AGRUPACIONS MUSICALS.

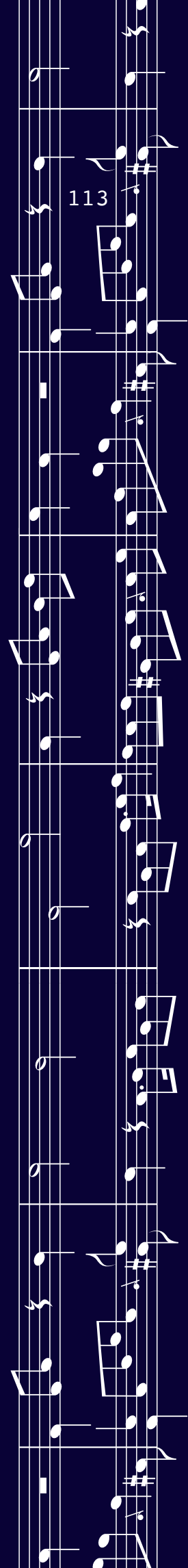
En 1919, a més de la de Bombers, existien altres dues bandes de música a Castelló de la Plana. A partir d'aquell any, en el temple de caràcter provisional que es muntava en la plaça de l'Obelisc del parc de Ribalta, es van celebrar concerts tots els diumenges amb repertoris de música popular. Amb aquella aposta va semblar renàixer l'afició a la música a la ciutat. Així, per exemple, va començar a prendre cos una altra entitat musical, creant-se la Societat Filharmònica de Castelló l'any 1925. Va ser llavors quan, les autoritats municipals van començar a estudiar la possibilitat de formar una agrupació musical pròpia de l'Ajuntament, que poguera substituir a la Banda de Bombers com a banda municipal, decidint contractar un director de prestigi.

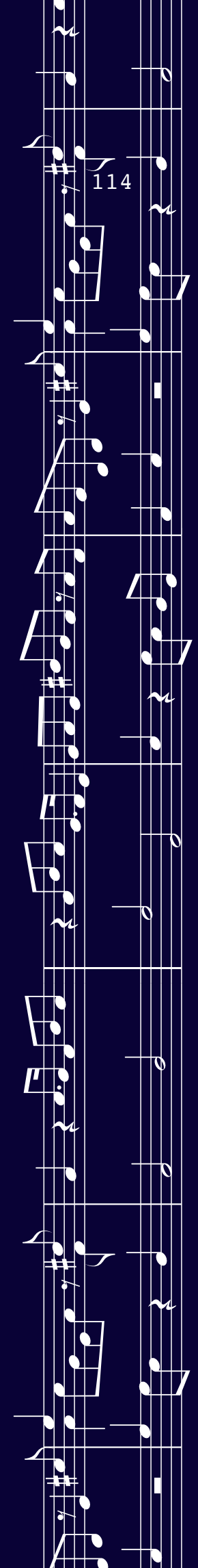
IX. EL MESTRE DON PASCUAL ASECIO HERNÁNDEZ.

Pascual Asencio Hernández era natural de Vila-real dels Infants, ciutat on va néixer l'any 1863. Va estudiar música en el Col·legi de la Beneficència. Va continuar rebent classes de clarinet, instrument del qual va arribar a ser

Obelisc, del passeig Ribalta.

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring several staves with notes, rests, and bar lines. The notation is in black ink on a white background. The number 114 is written in the first staff.

un eminent intèrpret. Va ampliar la seua formació musical, mentre feia el servici militar i va obtindre coneixements d'harmonia, contrapunt i instrumentació. Va aconseguir per oposició la plaça de músic de la Banda del Regiment Tetuan (a València). Després d'una estada de tres anys a Terol es va integrar, com a director de la Banda del Regiment en la Caserna de San Francisco de Castelló, aconseguint el grau de músic major i comandant, abans de jubilar-se prematurament, a l'edat de seixanta anys, a causa d'una afecció cardíaca que li impedia exercir el seu càrrec.

Una vegada jubilat se li van fer ofertes per a dirigir la Banda de Bombers, prèviament a obtindre la necessària autorització per al fi últim d'aconseguir que Castelló de la Plana poguera comptar amb una Banda Municipal de Música. No van ser fàcils les negociacions, ja que el mestre Asencio va exigir una sèrie de mesures que van impedir la celeritat que alguns aficionats desitjaven. No obstant això, en sessió plenària de la Corporació Municipal de data primer de juliol de 1925, es va acordar adjudicar, en propietat, el càrrec de director de la Banda Municipal de Música a don Pascual Asencio Hernández. En el mateix ple va ser nomenat subdirector el mestre Julio Sabater Roig i professor solista Eduardo Bosch Ferreres. Al mateix temps, van ser nomenats músics en les seues diferents categories, un total de trenta-tres professors, sent alcalde de la ciutat don Salvador Guinot Vilar i secretari de la Corporació, don José Vilaplana Mercader.

X. PRIMERA ETAPA DEL MAESTRO ASENCIO.

No va tardar massa el mestre don Pascual Asencio a dirigir el seu primer concert al capdavant de la nova Banda Municipal de Castelló de la Plana. L'acte va tindre lloc, l'endemà de l'aprovació d'esta; és a dir, el dos de juliol 1925.

Amb gran expectació es va iniciar el concert, sent la primera peça interpretada per la Banda municipal de Castelló, el pasdoble del mestre Llop escrit especialment per a la Peña del torero Chaves, al qual van seguir: Fantasia de Lohengrin (Wagner), la marxa de Tanhäuser (Wagner), Malaguenys (Anònim), Fragment de la Boda de Luís Alonso (Jerónimo Giménez) i L'Entrà de la murta (Giner). Aquella primera actuació de la nova banda va ser qualificada com molt bona o excel·lent pels crítics de l'època.

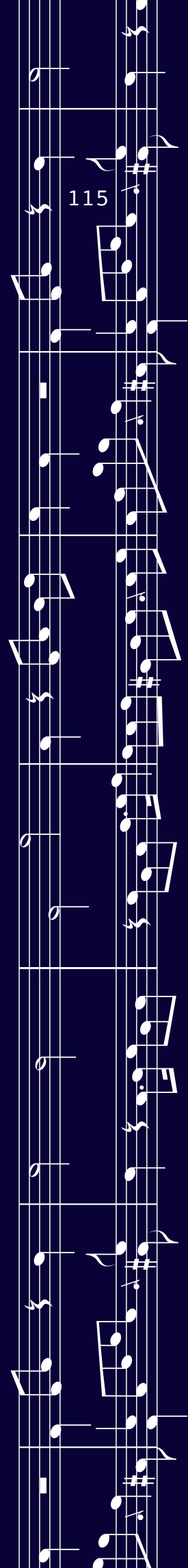
Després d'aquell primer concert el dia 7 de juliol, en la plaça de l'Obelisc del Parc de Ribalta amb motiu de les festes majors de la ciutat, va tindre lloc un nou concert del mateix tall que el primer, en el qual es va repetir la marxa Tanhäuser programada en el primer. Va acudir molt de públic que va criticar l'absència de cadires per als aficionats.

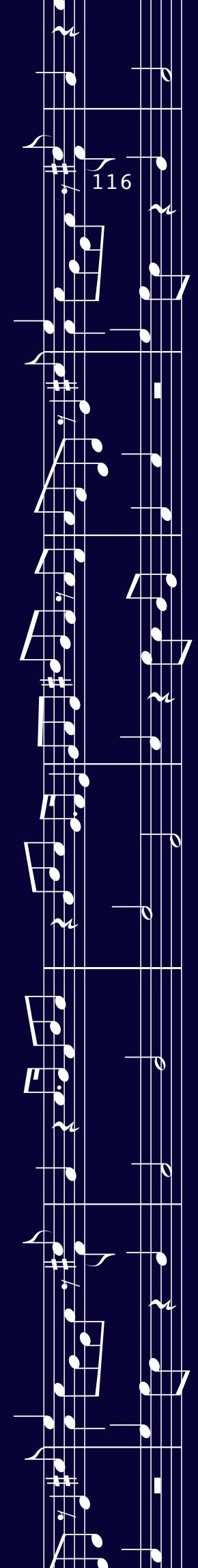
El tercer concert presentava un altre tipus de programació. Amb posterioritat, els aficionats van poder gaudir d'altres concerts nocturns i setmanals durant tot el mes de juliol d'aquell mateix any, en els quals la nova Banda Municipal de Música, s'anava alternant amb la del Regiment. Idea que va ser molt ben acollida per públic i aficionats que es van sorprendre davant la decisió de presentar al Certamen de Bandes de Música de València, a la novella agrupació castellonenca.

Moltes dificultats degueren afrontar els responsables de la banda, a conseqüència d'aspectes aliens a la música, entre elles, la bandera que havia d'emportar-se a València o el pressupost del desplaçament. De qualsevol forma, les coses es van preparar bé i fins i tot va haver-hi un aperitiu en forma de concert que es va celebrar en la Plaça de Bous de la nostra ciutat. Així mateix, es va aprovar el corresponent pressupost per a la participació, el desplaçament que es duria a terme amb tren i l'hostalatge a l'Hotel València de la ciutat del Túria al costat de la companyia dels regidors Ortega i Climent.

Durant els dos dies de concert, els components de la nostra banda degueren afrontar l'oposició d'altres grups que no creien que una banda tan jove poguera ser acceptada en un certamen tan prestigiós. Van arribar els insults al punt que es va esbrincar al director per la imatge de la seua barbeta. Malgrat la tensió, el comportament dels músics va ser excel·lent i la crítica va haver d'admetre que obtinguera el primer premi de la secció segona, la nova Banda de Música de Castelló, primera municipal de la nostra ciutat.

Les notícies del triomf aconseguit van fer que a l'arribada dels músics castellonencs foren rebuts per una enorme gentada, en la pròpia estació del Ferrocarril el dia cinc d'agost de 1925. El propi alcalde va rebre als que alguns crítics van qualificar com a herois. L'abraçada entre director i alcalde va ser aclamat pels veïns. El director va fer formar als músics que, als sons del pasdoble Visca Castelló, es van dirigir a la plaça de l'Obelisc, van travessar el Parc de Ribalta, van continuar pel carrer de Saragossa i Colón, van recórrer també el Carrer González Chermá (actualment Enmig), la plaça de Castelar (actual Porta del Sol) i carrer Major, fins a arribar a la plaça Major. Ja en el Palau Municipal va ser rebuda l'expedició per la resta d'autoritats. En el saló de sessions va haver-hi discursos, abraçades i felicitacions. Per a acabar l'acte, la nova Banda Municipal de Música va oferir al públic en la plaça Major el pasdoble Condecoració del mestre Joaquín García que va ser celebrat amb entusiasme pels veïns que abarrotaven la plaça.

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring multiple staves with notes, rests, and clefs, some with sharp signs. The notation is partially cut off on the left side.

Després de l'èxit, la banda va donar una Serenata d'Honor en el passeig. També es va celebrar un nou concert amb el repertori del certamen de València. Així mateix, l'Ajuntament va oferir un banquet a tots quants van formar l'expedició. En ell es va poder escoltar el pasdoble Visca Castelló i l'Himne Regional, abans que finalitzara la festa.

El tres de setembre d'any 1925, va dirigir el seu últim concert el mestre Asencio. El propi director, després d'una etapa en la qual a causa de les seues indisposicions no va poder fer vida normal, va sol·licitar l'excedència el dia dènou de setembre. Després d'aquell inesperat final, es va retirar a passar al costat de la seua esposa els últims dies de la seua vida a les Alqueries, on va morir el 20 de setembre de 1935.

Després de l'excedència del director, d'acord amb les normes vigents, es va fer càrrec provisionalment dels assajos el subdirector i flauta primer don Julio Sabater, anunciant-se el corresponent concurs per a la seua substitució en data cinc d'octubre de 1925. Aquell període va acabar el 9 de desembre del mateix any, en ser substituït de manera interina pel músic d'Albalat de la Ribera, don Eduardo Felip.

XI. ETAPA PROVISIONAL.

Després de l'excedència del mestre Asencio, l'Excm. Ajuntament de Castelló de la Plana, va convocar el corresponent concurs-oposició, per a nomenar el nou director, càrrec per al qual es van presentar tres sol·licituds. Així mateix, es continuaren contractant nous músics per a anar completant la banda. Van ser els primers d'aquella etapa: Bartolomé Marzá, José Ferrer i Joaquín Beser. Mentrestant, el director interí va anar renovant el repertori i oferint concerts, dirigint els assajos i estudiant les fórmules necessàries perquè Castelló poguera comptar amb una banda digna de la ciutat. El dia nou de desembre de 1925, el ple de la Corporació Municipal, va acordar nomenar director de la banda a don Eduardo Felip Suárez, amb un sou anual de tres mil pessetes.

XII. PRIMERA ETAPA DE DON EDUARDO FELIP SUÁREZ.

El mestre Felip va arribar a la nostra ciutat precedit d'un gran prestigi i una vida plena d'anècdotes, molt conegudes pels aficionats, en estar relacionades amb la seua precocitat en l'aprenentatge de la música i haver sigut divulgades, en diferents ocasions, per la premsa valenciana. Era natural d'Albalat de la Ribera, on va nèixer el 4 de febrer de 1884. Sent un xiquet es va interessar per la música; d'aquí ve que a molt primerenca edat fora matriculat a l'escola musical de la seua localitat, triant el clarinet com el seu instrument. Als nou anys era ja solista de clarinet en la banda local i fins i tot es comptava al poble que,

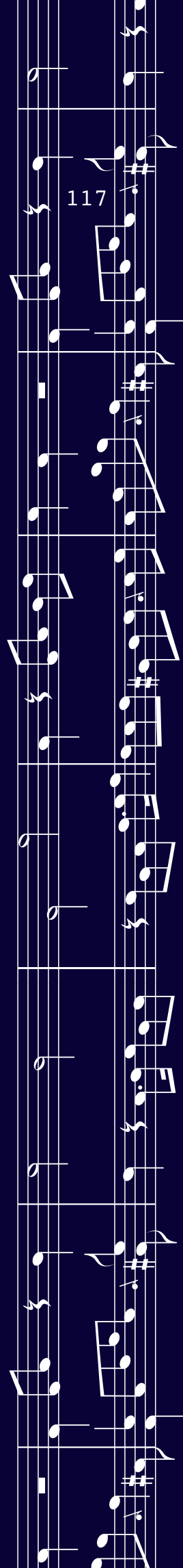
Banda en el temple.

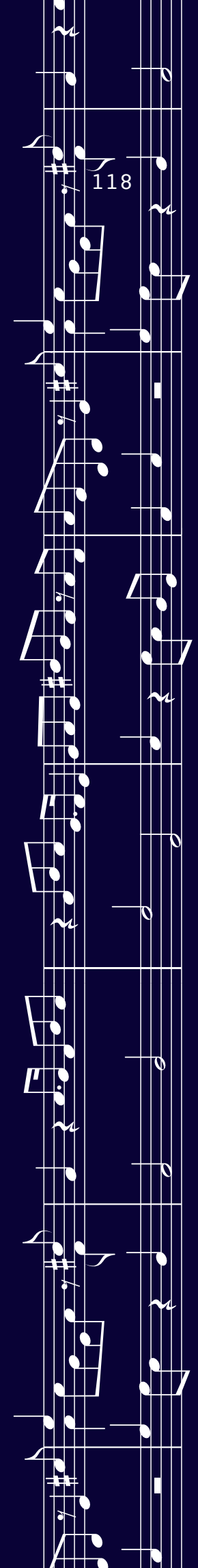
a vegades, havia pres la batuta per a dirigir els assajos. A penes complits els onze anys d'edat va quedar orfe de pare, per la qual cosa va ser el seu germà qui va decidir matricular-lo en el Conservatori de València, on va tindre com a professor al mestre Amancio Amorós a qui sempre va recordar amb admiració, ja que el va animar que fera els tres primers cursos de solfeig i harmonia en un només.

Era un alumne que causava admiració entre els professors, d'aquí ve que aconseguira rebre algun ensenyament del mestre Giner, encara que ja estiguera jubilat. Van ser anys durs que va compatibilitzar amb una plaça de pianista solista en el Teatre Apol·lo, amb els honoraris del qual va poder pagar els seus estudis que va ampliar als de formació en direcció i harmonia; així mateix, amb aquells diners va adquirir el piano que va acompanyar tota la seua vida professional. Amb ell va compondre algunes obres que va aconseguir estrenar i, així mateix, continue treballant amb el mateix instrument durant la resta de la seua existència.

A sol·licitud dels seus professors, va ser admés com a músic contractat en la Banda Municipal de València l'any 1907 i va aconseguir la plaça l'any 1910 com clarinetista, quan ja aspirava a altres llocs de director que, amb posterioritat li va oferir la Unió Musical de Lliria l'any 1913.

Eduardo Felip no sols havia complit un dels seus somnis, sinó que va continuar component sarsueles, algun pasdoble i inspirades obres com la seua marxa fúnebre interpretada en les exèquies fúnebres del mestre Salvador Giner. Al capdavant de la banda Unió Musical de Lliria va aconseguir grans èxits, com els primers premis en els certàmens de València dels anys: 1917 al de 1925, tots dos inclosos, amb excepció dels anys 1918 i 1921, encara que actuant en este últim sense opció a premi, en preferir actuar dirigint la Simfònica

A vertical musical score on the left margin of the page. It consists of several staves with musical notation, including notes, rests, and bar lines. The notation is in a key with two sharps (F# and C#). The number '118' is written on the first staff.

de Roma, distinció que va guanyar en aconseguir el primer premi l'any anterior.

Durant la seua etapa al capdavant de la Unió Musical de Lliria, no sols va vèncer en el certamen valencià, sinó que va aconseguir guanyar els de Bilbao en dues ocasions, com també els de Palència i Burgos, així com el segon premi en el de Saragossa de l'any 1923. D'altra banda, va continuar com a compositor, amb tres obres: Nou sol d'Orient, El Naixement del Messies i Nova Aurora; però no sols estava integrat a Lliria com a mestre d'esta agrupació musical, sinó que també allí van nàixer els seus tres fills; per la qual cosa, ningú creia possible que canviara la batuta de la Unió Musical, quan en sol·licitar l'excedència el Mestre Asencio, li van proposar traslladar-se a la capital de la Plana que, amb una banda de música que gaudia ja de gran prestigi, semblava haver aconseguit la seua meta en el món professional. No obstant això, durant aquella dècada dels anys vint, la nostra ciutat estava en la cúspide del que es podria qualificar una vida tranquil·la i feliç. En temps d'una economia basada en l'agricultura, les poblacions amb horts de tarongers van aconseguir la seua major esplendor, però a més de ser una capital de província, Castelló disposava d'un port en el Grau, algunes fàbriques tèxtils i una indústria ceràmica que començava a destacar en el panorama nacional i internacional. Allò degué suposar un al·lucinant perquè don Eduardo deixara la població valenciana i acceptara el repte de començar la seua gran aventura en la Capital de la Plana en la qual el repte de construir una nova banda de música, degué ser important i suficient per a prendre l'arriscada decisió.

Es va fer càrrec com a director de la Banda Municipal de Música de Castelló de la Plana el 18 de desembre de 1925. És fàcil suposar que, de manera immediata, el seu treball consistira, sobretot, a augmentar la dotació de músics. No obstant això, quan va conèixer les interioritats de l'agrupació castellonenca, es va marcar altres reptes. D'una banda, les partitures que disposava no permetien que pogueren ser les necessàries per a alguns dels músics. Per una altra, l'instrumental no era de la millor qualitat. Per tant, es va marcar un termini curt de temps per a aconseguir una meta digna, doncs que necessitava la confiança dels aficionats i la dels components de la corporació municipal per a això. Tres mesos van ser suficients perquè la nova direcció i la seua experiència donaran els seus fruits.

El dia primer de març de 1926 era la data límit que es va marcar. El programa estava compost pel pasdoble de Miralles, Anís i Tenis, per a obrir boca i, a continuació: el fox de Pacheco, Mimitos, La sorpresa de Damasc de Lluna, Les danses hongareses V i VI de Brahms, l'obertura de Von Su-

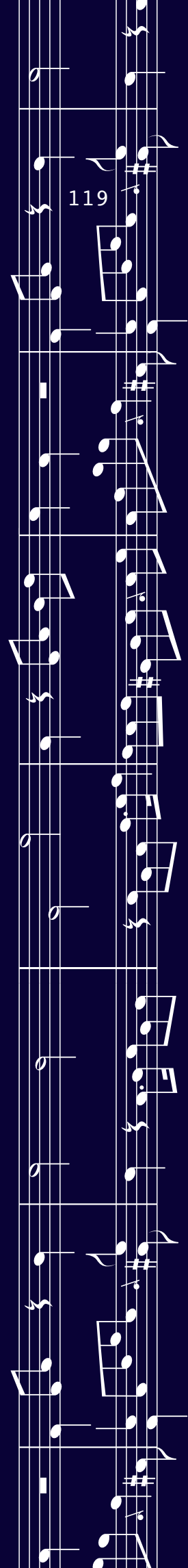
ppé, Paragraff III i per a finalitzar el concert, el pasdoble París London d'Aller. Els crítics van rebre amb lloances el treball del nou director. El públic que va acudir al Passeig de l'Obelisc va aplaudir d'allò més i en la major part de tertúlies es va aconseguir caldejar l'ambient perquè l'assistència al segon dels concerts previstos en l'agenda de don Eduardo Felip fora massiva.

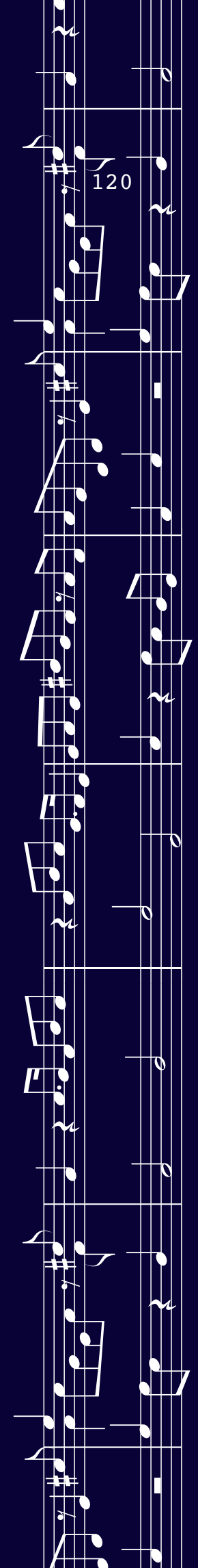
Ningú confiava que l'èxit d'aquell segon concert programat fora tan rotund. D'altra banda, la participació de la banda en els actes de la Magdalena, la presència de la mateixa en la Plaça de Bous en les corregudes de la fira de Juliol i en les desfilades de la Setmana Santa, va fer que la banda fora sol·licitada en totes les parròquies, també en el Grau, en la processó del Corpus, en les festes de la Verge del Carmen i la de Sant Pere en el Grau. Tot això, juntament amb els assajos i els habituals concerts en el Passeig, van fer témer per la necessària col·laboració entre la Societat Filharmònica i la Banda Municipal, perquè els aficionats pogueren gaudir, d'un concert amb un programa de major qualitat. No obstant això, també la Banda de Música sota la direcció de don Eduardo Felip, va saber eixir airosa d'aquell repte, ja que el va afrontar ell des del primer moment, en oferir un programa amb obres de Beethoven, Wilmers, Weber, Rimsky Korsakoy i Brahams.

Per al cinc de juliol d'aquell any 1926 es va organitzar un concurs de bandes de música, organitzat per l'associació de la premsa local, amb la intervenció de les de Nules, Borriana, Vilavella, Almassora, les tres de Vall d'Uixó i la de Castelló fora de concurs. El jurat va atorgar dos primers premis, un d'ells a la Filharmònica de Vall d'Uixó i un altre a la de Borriana. Quant a la municipal de la capital va sorprendre els sis mil espectadors que es van donar cita en les esteses, per a un dia de festa en el qual, a més, va haver-hi ball.

Aquells inesperats èxits inicials van aconseguir que la corporació municipal convocara oposicions per a augmentar el nombre de músics. Amb esta ampliació la banda que assajava en la caserna de bombers del carrer de l'Aigua, degué traslladar-se a les velles instal·lacions de l'antic Institut de l'actual plaça de Santa Clara.

El mestre Felip era partidari dels concerts en Ribalta, però no va defugir mai traslladar-se a altres localitats per a acostar la banda de la capital als pobles i fins i tot prestar la seua col·laboració amb les diferents escoles d'educands. No obstant això, sempre li van il·lusionar de manera molt especial, els concerts en el Principal, com es pot apreciar en l'exigent programació d'estos. Bon exemple d'això és el que va tindre lloc el 20 de maig de 1927 que es

A vertical musical score on the left margin of the page, featuring multiple staves with notes, rests, and a tempo marking of 120.

va oferir amb la finalitat d'adquirir el nou instrumental. En ell es va presentar l'obertura del Rei Lear de Berlioz, 1812 de Tchaikovski, La Gran Fantasia Espanyola de Vila, La Cort de Granada del mestre Chapi, La Gruta de Fingal de Meldenson i, per a acabar, la Gran Pasqua Russa de Rimsky Korsakov.

També va ser espectacular i molt emocionant el concert oferit, al costat de la Unió Musical de Llíria en la Plaça de Bous, en el qual, el mestre Felip va dirigir al conjunt format per totes dues agrupacions que van interpretar l'obertura 1812 de Tchaikovsky. Així mateix, el mestre Escobar va dirigir als dos conjunts que van interpretar la Gran Pasqua Russa de Rimsky Korsakov. Per a finalitzar l'esdeveniment, don Eduardo va prendre una corbata commemorativa en la bandera de la banda edetana.

Eduardo Felip va encaixar perfectament i, molt prompte, tant en els seus músics com en la societat castellanenca; d'aquí ve que, el 16 de gener de 1928 els professors de la seua banda li tributaran un homenatge a l'Hotel Fabra, al qual es van afegir personalitats de la cultura castellanenca com: Francisco Cantó, Diego Perona, Vicente Rodríguez, Francisco Armengot, Leandro Ureña i els alcaldes Salvador Guinot i Norberto Ferrer. En este, van fer ús de la paraula la major part dels assistents que van al·ludir al fet que els castellanencs havien acollit al mestre Felip com un veí més.

Aquell mateix any 1928 van continuar els concerts populars en Ribalta, al costat de l'assistència a tots els actes de festes de carrer, patrons i revetles. Va destacar entre elles la presència de la Banda Municipal de Barcelona durant les festes de la Verge del Ledó, els dies 12 i 14 de maig. Així mateix, es va organitzar un nou certamen de Bandes amb motiu de les festes majors de juliol, al qual es van presentar les de: Orpesa, Morella, Pobla Tornesa, Almedíjar, Vinaròs, Vilafranca, Borriana, Vila-real i l'Artística de Vall d'Uixó. Van ser guanyadores, en les seues corresponents seccions, les d'Almedíjar, Vilafranca i Vall d'Uixó. Per a acabar l'acte, la municipal castellanenca va oferir, fora de concurs, les Danses Guerreres del Príncep Igor, del compositor Borodin i, com a regal, la Rapsòdia Hongaresa de número dos de Litz i les Bodes de Luís Alonso de Jerónimo Giménez.

Durant l'últim trimestre de 1928, a més de les habituals actuacions, la banda va viatjar a Tortosa i Madrid i així mateix va fer el propi en 1929, viatjant a Cox. A este efecte, la banda va continuar augmentant el nombre de músics. En 1930 es va celebrar un nou certamen provincial en ocasió de les festes de juliol. D'altra banda, amb la finalitat d'adquirir nou instrumental es va organitzar un concert el dia 16 de desembre en la Plaça de Bous.

La banda s'encaminava a una professionalització que s'anava produint a poc a poc. Amb això es va arribar a l'any 1931. Al setembre, músics professionals com: Eugenio Lapiedra, Francisco Bayarri, Juan Solá, Amadeo Blasco, Joaquín Rambla, Demetrio Ferrer, Juan Sales, Francisco Beser, Joaquín Sanchis, José Miguel Pastor o Vicente Ballester, després de les corresponents oposicions es van incorporar a la banda que va continuar els seus concerts en algunes ciutats com Sogorb o Albacete sense descurar les habituals actuacions. En esta última ciutat, es van inscriure en el certamen. No obstant això, degué suspendre's el corresponent concurs perquè en conèixer els altres grups que es presentava la Municipal de Castelló, van optar per retirar-se, a causa de la "gran qualitat de la banda castellonenca" que va arribar a la nostra ciutat amb el guardó, havent d'interpretar una única peça. Como de costum, els aficionats van anar a victorejar-los a l'estació on van arribar amb el tren conegut com El Sevillà.

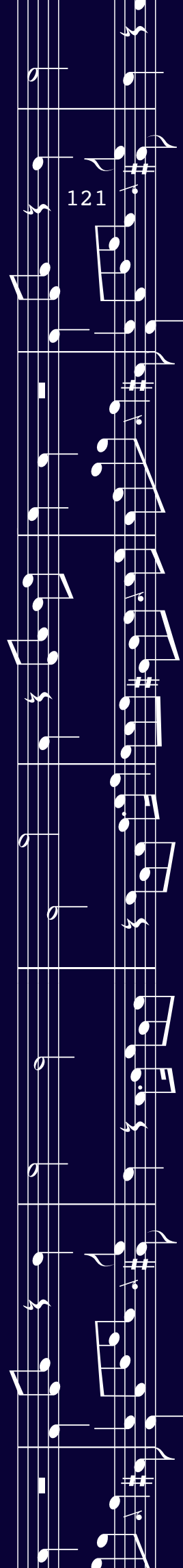
En 1932 es va inaugurar el Conservatori a Castelló situat en la denominada Casa Gran de la plaça María Agustina. Era el 28 de setembre d'aquell mateix any, encara que va tindre un caràcter privat, ja que l'Ajuntament no va aportar cap quantitat, mentre que la Diputació, només va voler figurar com a entitat patrocinadora.

XIII. EL TEMPLET DE RIBALTA.

L'any 1933 es va aprovar l'expedient per a construir el Templet de Ribalta, amb la finalitat que la banda comptara amb un recinte apropiat en el mateix passeig on tantes vegades oferia els seus concursos. El projecte, confeccionat per l'arquitecte Francisco Maristany, s'havia aprovat un any abans. La preciosa construcció es va inaugurar el set de juliol de 1933, amb un concert nocturn amb un interessant repertori: En un mercat persa de Ketelbey, El carnestoltes de Berlioz, La dansa dels set vels de Strauss, Festes romanes de Respighi i fragments de les sarsueles La Tempranica de Giménez i la Llegenda del bes de Soutullo i Vert. Al concert inaugural van assistir, o almenys es van acostar fins al Passeig de Ribalta, la major part de veïns. Aquell any, la banda va continuar participant en el Certamen de València; en esta ocasió, al costat de l'Orfeó Donostiarra.

XIV UNA GRAN BANDA DE MÚSICA.

En 1934 el nombre de músics de la municipal castellonenca s'aproximava als huitanta, arribant a comptar, fins i tot, amb instruments de corda; amb la qual cosa, en el seu repertori figuraven obres simfòniques dels més consagrats compositors. Un any després, aficionats de ciutats com Ulldecona o Terol van poder escoltar el grup dirigit pel mestre Felip, que havia aconseguit situar-se entre els millors conjunts municipals del nostre país. El èxit musical més notable ho

va aconseguir aquell any, l'Herald de Castelló, en convocar un concurs de pasdobles. El reglament havia previst que la banda executaria totes les obres que es presentaren, en les jornades necessàries perquè així fora. La primera tindria lloc el dijous 19 de setembre. Els pasdobles presentats van ser vint-i-un. La segona jornada va tindre lloc el dijous vint-i-huit i la tercera el diumenge cinc d'octubre. En una jornada final, es van repetir totes les obres presentades. El públic havia arribat des de les poblacions d'on procedien els autors per a escoltar, a partir de les 10:30h del matí, tots els pasdobles. El nombre d'assistents era tan nombrós que a penes es podia fer un pas al voltant del temple, on s'havien col·locat les urnes. A les 15:30h de la vesprada va donar principi l'escrutini. El vencedor, amb 375 vots, va ser el músic local don Emilio Gallén. El segon premi el va aconseguir don Miguel Llansola que va obtindre 221 vots i el tercer el compost per don José García Gómez, amb 175 paperetes. Els accèssits previstos per la convocatòria, van correspondre al clarinetista de la banda don Joaquín Beser i al músic de Lucena don Eduardo Vila.

En un fenomenal ambient es desembolicaven les actuacions de la banda en tots els seus concerts. El mestre Felip combinava repertoris més populars amb uns altres de caràcter extraordinaris i fins i tot s'organitzaven concerts mixtos i també certàmens locals en els quals la banda de Castelló actuava al costat d'altres provincials.

Va destacar l'oferit, en el Teatre Principal, el dia 14 d'abril de 1936, en ocasió de l'aniversari de la proclamació de la República, al costat de l'Orquestra de Càmera del Conservatori de València, dirigida pel mestre Vicente Asencio. En aquell mateix acte, el violinista de Borriana Abel Mus va oferir el concert per a violí de Meldenson.

Banda Municipal de Castelló, 1937.

XV. LA BANDA DE CASTELLÓ DURANT LA GUERRA CIVIL 1936-1939

Igual que en altres localitats, el conflicte bèl·lic va paralitzar gran part de les activitats de tipus cultural i, més que cap altra les musicals, ja que alguns músics van ser mobilitzats. Malgrat això, la banda municipal va continuar oferint concerts fins que les primeres bombes ho van impedir. La primera actuació després de l'inici de la contesa, va tindre lloc en el Teatre, llavors Municipal, el dia 22 de febrer de 1937. El repertori va ser de compositors soviètics com: Hans Eister, Tchaikovsky, Rimsky Korrsakoy o Borondín i la recaptació va tindre un caràcter benèfic. Així mateix, una minvada banda a conseqüència de les mobilitzacions de músics, va oferir dos concerts, també de caràcter benèfic, al costat de la Municipal de Madrid. El primer el sis de març en el teatre i el set en la Plaça de Bous. En tots dos casos, la Banda municipal de Castelló va intervindre al costat de la madrilenya, el director de la qual era el mestre don Pablo Sorozábal.

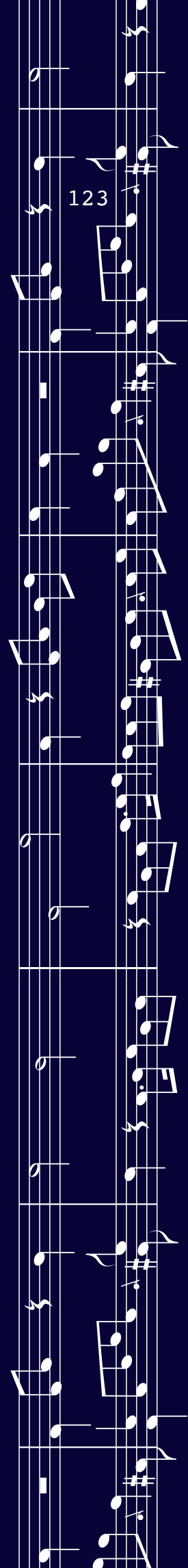
XVI. NOVA ETAPA DEL MESTRE FELIP.

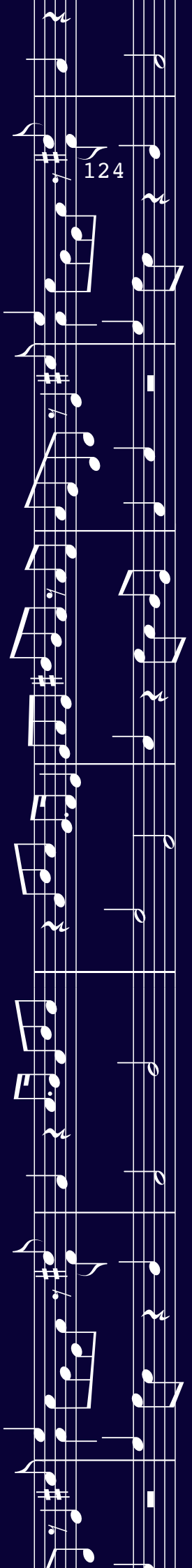
El primer concert ofert per la Banda Municipal de Castelló de la Plana després de la contesa civil, va tindre lloc a Benicarló, amb motiu de les seues festes patronals, durant el mes de setembre de 1939. La segona, ja a Castelló, amb motiu de la festivitat de Santa Cecília. Així mateix, en juny d'aquell mateix any es van reprendre els concerts dominicals en el Temple de Ribalta. Durant l'estiu se celebraven els dijous a la nit i a partir del mes d'octubre es van tornar a organitzar els diumenges. També es van dur a terme concerts en el Grau, en ocasió de les festes del Carmen i Sant Pere i van assistir a diferents processons en carrers de la ciutat. En les festes de la Verge del Lledó, també va actuar la banda municipal i ho va fer per als aficionats que van assistir a les corregudes de bous i als partits de futbol en algunes trobades disputades en el Sequiol.

Un any més tard es va obrir l'escola de música. Per una altra part, durant aquell mateix any i els següents es van començar a cobrir les vacants de músics produïdes per la guerra civil; entre elles, la del subdirector que, després de la corresponent oposició, va ser coberta pel clarinet solista de la banda, don Joaquín Beser Solsona.

El mestre Felip mai va oblidar determinades dates, com la seua presència anual al poble on va nàixer o l'organització de concerts en homenatge als qui van ser els seus professors en el Conservatori. Durant els anys 1943 i 1944, va tindre especial rellevància la seua presència en la Presó Model de Castelló, en ocasió de les festes de la Mercè.

Amb la renovació de les festes fundacionals de l'any 1945, va augmentar considerablement la presència de la Ban-

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring multiple staves with notes, rests, and a treble clef. A measure number '124' is visible near the top.

da Municipal en els diferents actes organitzats per la Junta Central. Així, per exemple, sempre va ser present en l'acte de proclamació de la Reina i imposició de Bandes, també en la Romeria, o en el Certamen Literari. Especial rellevància va tindre i ha tingut per a les Festes de la Magdalena, l'organització d'un concurs per a triar el pasdoble que les poguera representar. Per a això es van publicar unes bases a la fi de l'any 1945, que haurien de tindre en compte tots els músics de la província que volgueren optar al premi de 2000 pessetes i els drets d'autor que li poguera correspondre. Aquell pasdoble, que portaria per títol "Rotllo i canya" es triaria, de manera exclusiva, pel públic assistent a la Plaça de Bous en la data que decidira el jurat.

El diumenge tres de febrer de 1946 les graderies del Coso de Pérez Galdós, estaven ocupats per aficionats a la música. La Banda Municipal de Castelló de la Plana, dirigida pel mestre don Eduardo Felip, va interpretar cadascun dels huit pasdobles que es van presentar al concurs. Una vegada fet el recompte de les paperetes depositades pel públic, l'obra interpretada en tercer lloc va obtindre 1.276. El segon pasdoble més votat va obtindre 679. De manera immediata es va donar a conèixer, entre l'entusiasme del públic, el nom del seu autor: el popular director de la Banda de la Beneficència, mestre don José García; més conegut com Pepito García. Cal assenyalar que l'autor de la lletra del pasdoble triat va ser don Ángel Sánchez i Gozalvo i la versió vocal del mateix es va donar a conèixer en l'emissora EAJ 14 Ràdio Castelló cantada pel baríton castellonenc don Antonio Gascó i Calduch, acompanyat al piano per l'autor de la música, don Eduardo Felip.

En anys posteriors, el mestre Felip va desenvolupar una intensa labor en la qual no van faltar mai els seus habituals concerts populars, així com els certàmens per a bandes de música que s'incloïen, any rere any, en el Programa Oficial de Festes, homenatges de col·lectius que consideraven a don Eduardo un castellonenc més i, sobretot, visites a diferents poblacions espanyoles; entre les quals cal recordar l'efectuada durant la Setmana Santa de 1949 a Tarragona. En ella, a més de les habituals cercaviles, es va celebrar un concert el dissabte 16 d'abril, en el qual, després de la seua actuació, el mestre Felip va ser passejat a coll per la Rambla d'aquella localitat, pels aficionats tarraconenses que van reconèixer la qualitat de l'agrupació municipal castellonenca. Així mateix, aquell any també van començar a celebrar-se els actes que culminarien amb la celebració dels vint-i-cinc anys de la banda, coincidents, quasi per complet, amb les d'un mateix director.

Don Eduardo va ser complimentat, aplaudit, condecorat i victorejat en diferents ocasions pel públic i també, pels

músics que estaven a les seues ordres. Tot això sense interrompre els seus habituals concerts populars i visites a localitats provincials. També algunes bandes municipals van arribar fins a la nostra ciutat per a celebrar l'esdeveniment.

Les Festes de la Magdalena sempre van ser consideres per a tots els músics i els seus diferents directors, una cosa completament especial; sobretot, des que l'any 1945 es van convertir en les més importants de la ciutat. Entre les diferents compareixences caldria esmentar actes com el celebrat amb motiu del primer Magdalena Vitol que es va dur a terme el 21 de març de 1950 en la plaça Major. Aquella nit final de festes, la banda va interpretar alegres temes festius, davant l'entusiasme del públic.

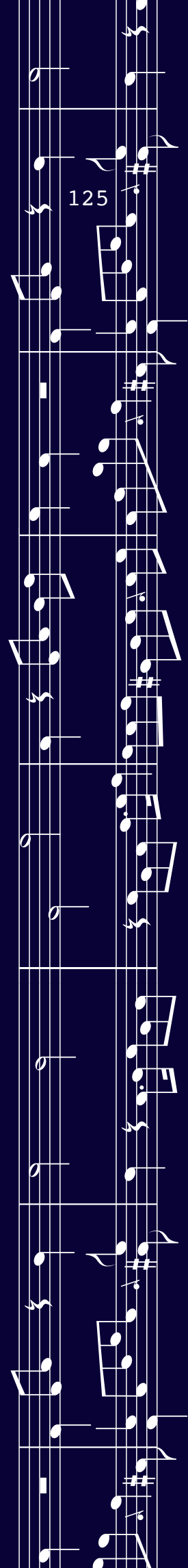
En 1952 el Sindicat de l'Espectacle va convocar un concurs de pasdobles, a l'estil del de 1946, amb motiu de celebrar-se el VII Centenari de la fundació de la ciutat. En esta ocasió va ser guardonat, novament, el mestre don José García Gómez amb el pasdoble titulat Gaiata Sindical. En el mateix acte es van donar a conèixer les composicions inspirades en les festes de la Magdalena titulats Magdalena Vitol, composta pel músic Joaquín Sánchis i Castelló en festes, de Ramón Garcés.

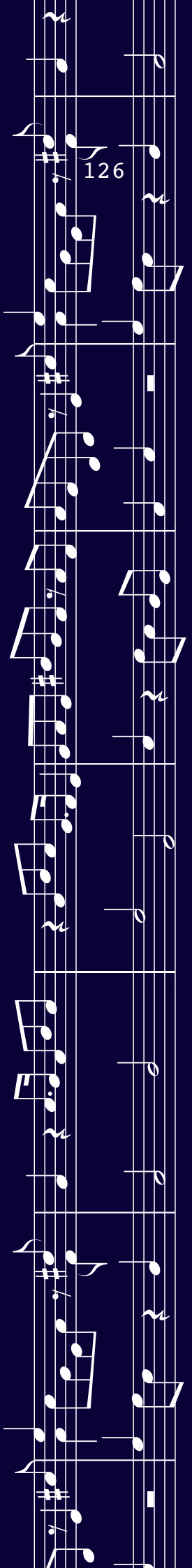
El mestre Felip es va jubilar el set de febrer de 1954, encara que no va deixar de dirigir la banda fins que es va iniciar en la direcció de la mateixa don Joan Garcés Queralt.

L'última vegada que va prendre la batuta per a dirigir una banda va ser en Llíria el tres de desembre de 1961, quan es va homenatjar els directors amb més guardons de quants havia dirigit la Unió Musical i, entre ells, don Eduardo Felip Suárez, qui va morir el dia 21 de maig de 1966, en el seu domicili de l'Alcora.

XVII. JUAN GARCÉS QUERALT.

Va nàixer en la població valenciana de Benifairó de les Valls el 18 d'abril de l'any 1914 en el si d'una família de tradició musical. El seu propi pare va ser clarinetista en la banda d'Antiga Societat Musical de Faura. Va començar a estudiar en el Conservatori de València amb els professors Manuel Palau i Leopoldo Querol. La guerra civil va coincidir amb la finalització dels seus estudis. Durant la contesa va formar part de la Banda de Música de la Comandància Militar de València, com a clarinet baix i en acabar el conflicte bèl·lic, es va integrar com a director, en les bandes de Quartell i Faura. Per raons pròpies de la postguerra, la família degué residir a Sagunt, ciutat en la qual Juan Garcés va continuar rebent classes del notable pianista Leopoldo Monfort. Així mateix degué ingressar en un camp

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring multiple staves with notes, rests, and a treble clef. The notation is in white on a dark background. The number 126 is visible near the top of the notation.

de concentració de València i, amb posterioritat, al Miguel d'Unamuno de Madrid on va ser nomenat director de la Banda de Música del propi camp de concentració. No obstant això, va poder continuar la seua carrera musical en la capital d'Espanya, amb els professors Bartolomé Casas, Luís Freitas Branco i Mengelberg. En finalitzar el servici militar, va dirigir la Banda de Música del Regiment de la Reserva General de l'Exèrcit.

Va contraure matrimoni en la catedral de València l'any 1943. D'aquella unió van nàixer les seues quatre descendents. Un any després va començar a dirigir la seua primera banda privada: La Unió Musical de Lliria. Durant aquells anys, a través d'una pensió de la Diputació de València va poder ampliar estudis a París, juntament amb el seu germà el compositor Vicent Garcés Queralt. Va entrar a formar part del Cos Nacional de directors de Bandes de Músiques Civils, amb la qual cosa, va poder aconseguir l'any 1955 la direcció de la Banda Municipal de Castelló de la Plana.

Durant la seua llarga carrera com a director, va col·laborar amb l'orquestra del Gran Teatre del Liceu de Barcelona l'any 1963. Així mateix, amb la Coral Polifònica de València en 1961. Va realitzar nombroses transcripcions per a banda, òrgan, piano i orquestra.

Després de la seua jubilació de la banda castellonenca, es va instal·lar a València, però no va deixar la seua professió, obtenint, en 2006 el rècord Guinness de la seua professió, després d'una carrera de 67 anys. També el Guinness a l'ésser el director de música més longeu del món i va continuar dirigint fins que va complir 98 anys, rebent el seu tercer Guinness l'any 2012. Va morir a la seua casa de Faura el 9 de desembre del 2014 després de complir els 100 anys.

XVIII. ETAPA DEL MAESTRO GARCÉS QUERALT.

El mestre don Joan Garcés Queralt va prendre possessió del seu càrrec com a director de la Banda Municipal de Música de Castelló de la Plana, el 19 de gener de 1955. Un dia després va ser presentat als músics per l'alcalde don Carlos Fabra Andrés i el regidor delegat don Fernando Falomir. Corporació Municipal i components de la banda van compartir també un menjar en el Grau, durant la qual es va parlar del programa del nou director, fins a la data del primer concert, perquè el mestre Garcés Queralt volia conèixer, prèviament, els mitjans humans amb els quals comptava i així mateix l'instrumental i les partitures. Així va ser i per això, el primer concert no va tindre lloc fins al diumenge sis de març. Per a la presentació davant els aficionats va ser triat l'escenari del Teatre Principal, amb el repertori següent: Preludi de la Revoltosa del mestre Chapí, Les danses fantàstiques de Turina, Cobles de la meua terra de Manuel Palau,

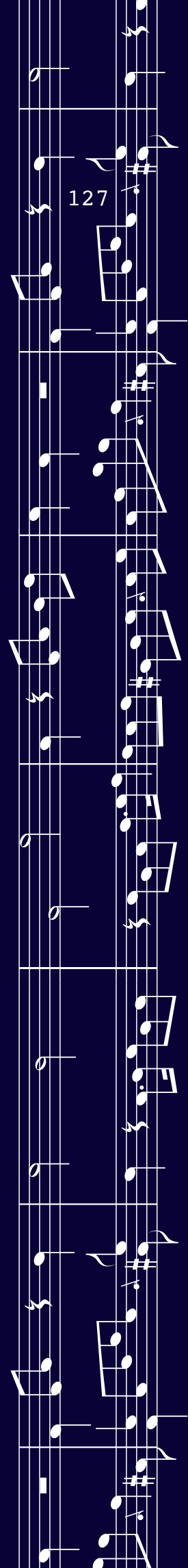
El barret de tres pics de Falla, Tocata i fuga en re menor de Juan Sebastián Bach, La dansa dels set vels de Ricardo Strauss i l'obertura de l'òpera Salomé de Rossini. La banda havia causat una gran expectació i per això, el nostre primer coliseu; a més d'engalanat, va presentar un ple total, notant-se la presència, a més dels aficionats, de la major part dels directors de les bandes de les diferents poblacions castellonenques. La crítica, així mateix, va elogiar la labor de tots els components i, de manera especial, del regidor de la banda.

A partir del concert de presentació, el mestre Garcés va continuar amb els habituals del Temple, algun en la plaça Major i, sempre que podia, en el Teatre Principal, escenari pel qual sempre va sentir una gran predilecció. D'aquí ve que el dia 8 de maig del mateix any, oferira ja el seu segon concert en el nostre primer coliseu.

El mestre Garcés va demostrar de manera immediata, a més de l'extraordinari coneixement de la seua professió, la gran meticulositat en els assajos i l'interés a comptar amb instruments de la qualitat suficient per a poder interpretar les grans obres que se li havia d'exigir a una agrupació com la de Castelló.

Un altre concert extraordinari en el Principal va tindre lloc en ocasió de la patrona Santa Cecília i el canvi de la bandera de la banda que no es trobava en les millors condicions, per una altra en la qual es va substituir l'antiga Senyera per una amb el fons verd i l'escut de la ciutat. Esta nova actuació de la banda va tindre lloc el 27 de novembre i en ella es van interpretar obres de: Tchaikovsky, Bach, Liszt i Beethoven. Com totes les anteriors, el concert va ser ofert per l'emissora de Ràdio Castelló, llavors situada al costat de l'escenari del teatre. Encara li va donar temps al mestre Garcés per a pujar en dues ocasions més a l'escenari del Teatre Principal, abans de finalitzar el seu primer any al capdavant de la Banda de Música Municipal de Castelló de la Plana.

L'any 1956, es va iniciar amb un concert en Ribalta, al qual va seguir una nova presència de la banda en el Principal. Aquell any va ser el de la terrible gelada del mes de febrer; no obstant això no va afectar la programació de la banda que va brillar de manera notable durant les Festes de la Magdalena puix que en elles, a més de les tradicionals presències de la banda en processons i cercaviles, es va celebrar un certamen de bandes en el qual van intervindre les de: Benicàssim, Onda i Vilavella; així com la Unió Musical Santa Cecília, la de Benicarló, l'Artística nulesa, la Lira de Vila-real i la Unió Musical Valldeixense.

Noces d'Argent, 1950.

També es van celebrar concerts durant la Setmana Santa a la ciutat i, així mateix, en el Teatre Calderón de Vall d'Uixó, sense faltar els habituals del Templet de Ribalta en el qual, a partir de la primavera, la banda actuava en horari nocturn. A pesar que el mestre Garcés sempre va ser partidari dels locals tancats, aquell any 1956, la banda no va poder tornar al Teatre Principal fins al mes de novembre.

Els concerts en el Templet van continuar en començar la temporada de 1957; però també la banda va actuar en el Principal el del diumenge 24 amb l'assistència del mestre Palau, qui va assistir a l'acte, al costat del mestre Felip, podent escoltar la interpretació de dues de les seues obres en el coliseu de la plaça de la Pau. La presència d'alguns regidors al concert, entre ells el delegat de la banda senyor Joaquín Tárrega. Va ser aprofitada pel mestre Garcés per a pregar-li l'adquisició de nous instruments. A tal fi, el director va ser autoritzat a visitar, durant el mes de març, diferents fabricants de França i Alemanya. Durant aquell viatge es van iniciar contactes amb el fabricant Bufet Grampó, que van acabar amb l'adquisició de saxofons, clarinets, fagots i requintots. Així mateix, es van comprar trompetes i trombons en Couseson, flautes i flautines en Strasser Marigaux. D'altra banda, es van aconseguir incloure en la banda nous timbales, campanes, fiscornos, trompes, trombó baix i bombardins de la marca Alexander.

Per a les festes de juny es va organitzar un certamen els dies 14 i 15, amb la presència de diferents bandes privades i també, fora de concurs, la municipal de Castelló. En successius mesos d'estiu van continuar els concerts en Ribalta i així mateix, l'agrupació municipal castellonenca va actuar a Tarragona amb notable èxit. Fins i tot durant el

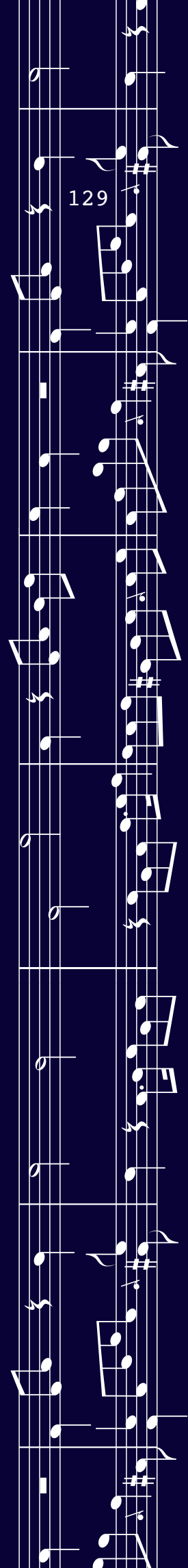
mes d'agost es va presentar la Banda de Música de Castelló a Faura, Nules i l'Alcora, començant les seues vacances amb un concert en el Templet, últim amb l'antic instrumental.

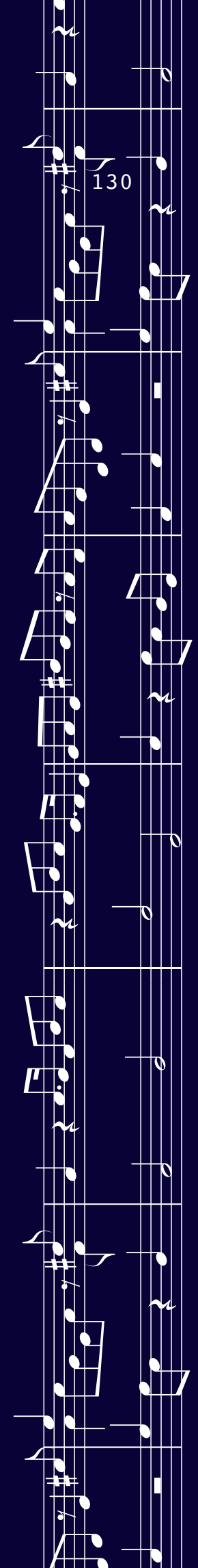
Els nous instruments es van presentar als veïns en una exposició celebrada en la Sala d'actes de la Caixa d'Estalvis, prèviament al concert del diumenge 17 de novembre en el Teatre Principal, en el qual els músics van estrenar nous uniformes. Com era d'esperar, van assistir l'alcalde i regidor delegat que van pronunciar paraules d'elogi a la banda i, així mateix, van entregar una nova batuta al mestre Garcés qui va oferir un programa en el qual es va interpretar L'amor bruixot de Falla, La Marxa burlesca de Palau, Pins de Roma de Grieg i es va estrenar el Capritx italià de Tchaikovsky.

Amb l'última presència de la banda en el Principal, el mestre Garcés va iniciar una nova etapa en la qual es presentaven reconeguts solistes al costat de l'agrupació local. En primer lloc, el 21 de desembre va actuar com a solista el pianista Leopoldo Querol. Per a començar, la banda va interpretar, en solitari, peces de: Bach, Beethoven i Weber. Després va actuar en solitari el pianista Querol amb Alegro de concert de Granados, Aragó de Albéniz, Vals i Estudi de Chopin i la Rapsòdia hongaresa de Liszt. En la tercera part del concert, banda i pianista van oferir al públic el Concert en La menor de Grieg.

La temporada 1957 es va iniciar amb sis concerts en el Teatre Principal. Algunes cròniques de l'època criticaven l'escassa presència de públic en el teatre. Els aficionats es preguntaven si, el públic va deixar d'acudir a conseqüència de l'augment qualitatiu de les obres, uns altres si la música de banda havia d'oferir-se en llocs en el qual s'exigia un major respecte als habituals sorolls del lloc on està enclavat el templet. De qualsevol manera, al fet que els sis concerts en els quals no es va completar l'aforament del principal, juntament amb l'escassa assistència de públic als quals oferia la Filharmònica en la sala d'actes de l'Institut Francisco Ribalta, es va plantejar una qüestió que ha continuat fins als nostres dies i, d'altra banda, els concerts matinals en Ribalta es van reduir a la tercera part dels quals s'oferien en temps del mestre Felip. Encara que bé és veritat, que també durant l'etapa del mestre Garcés la banda es presentava en altres llocs, com l'esplanada de Lledó, en ocasió de les festes, la plaça Major durant el Corpus o fins i tot el recinte portuari, en les festes del Carmen o Sant Pere.

En 1958 va tindre ressonància especial, en tot el país, l'actuació de la Banda Municipal de Música, davant Francisco Franco i les autoritats que van arribar a la nostra

A vertical musical score on the left margin of the page. It consists of several staves with musical notation, including notes, rests, and dynamic markings. The number '130' is written on the first staff.

ciutat el 13 de juny de 1958, durant un sopar oferit per la Corporació Municipal en l'antiga Pèrgola de Ribalta. En aquell mateix acte va actuar el pianista Leopoldo Querol com a solista en el concert Grieg, tancant la vetlada l'actuació dels Cors i Danses d'Educació i Descans, dirigits pel mestre Sanmillán.

L'any 1959 la banda va aconseguir ser reconeguda per la premsa de València, per la seua gran qualitat demostrada en la seua actuació fora de concurs en el certamen de la capital valenciana. Així mateix, la de Castelló es felicitava pel nivell aconseguit per l'agrupació castellonenca i agraïa al mestre Garcés la seua presència al capdavant d'esta, a pesar que poguera estar exercint en qualsevol de les més famoses bandes espanyoles. Amb això, en Juan va continuar en la seua línia de qualitat interpretativa que es va aconseguir a força de contractar músics d'altres localitats. Amb això va abordar peces de gran dificultat, com l'única que va escriure Beethoven per a violí, transcrita per a banda i violí. El concert va tindre lloc el primer dia de novembre de 1959, amb la presència del polonès Lewkowicz i va ser un extraordinari èxit de crítica i aficionats. Actuacions en el temple i en algunes poblacions de la província, van completar aquella temporada.

El curs de 1960 es va iniciar a Borriana, localitat en la qual mai va actuar la banda de Castelló. El concert va tindre lloc en el Teatre Oberón i per a això, el mestre Garcés va triar un programa de gran nivell. En aquell recinte va ser interpretada l'Obertura 1812 de Tchaikovsky, la Invitació al vals de Weber, les Danses guerreres del príncep Igor de Borodin i l'obertura de Tanhäuser. El concert va tindre gran ressonància local i els aficionats van començar a fer plans per a la nova intervenció del pianista Leopoldo Querol que s'anunciava per al 21 de febrer, amb un concert organitzat conjuntament amb la Filharmònica. Aquella actuació va fer sonar les alarmes dels músics per la quantitat d'hores que degueren assajar per a aconseguir complir amb el programa que incloïa l'estrena de Schuman, el de Greig, Rosamunda de Shubert, la Fulla d'àlbum de Wagner i el Capritx italià de Tchaikovsky. No obstant això, pel que sembla, l'entusiasme mostrat pels aficionats i, sobretot, les elogioses crítiques de la premsa, van aconseguir calmar els ànims.

Una nova experiència va tindre lloc durant les Festes de la Magdalena d'aquell any, en programar un concert de la Banda Municipal, juntament amb la soprano sud-africana Mimi Coertse, titular de l'Òpera de Viena. L'experiència va ser un gran èxit, sobretot, quan la diva va oferir unes àries de Mozart, entre les que s'incloïa la Flauta Màgica.

També durant la setmana de festes, la Banda Municipal va

actuar en la plaça Major amb un repertori de música de sar-suela que va culminar amb la interpretació del Danubi Blau. Aquell mateix any, en la Setmana Santa, va tindre lloc l'habitual concert de la banda amb peces de Wagner i Bach.

Nous concerts extraordinaris es van programar al costat dels habituals de Ribalta, previs a l'actuació de la castellonenca Josefina Salvador juntament amb la banda l'11 de juny en el Teatre Principal, ja que l'eminent violinista acabava de participar en un concert a Hamburg, sota la direcció del famós Hans Schmith.

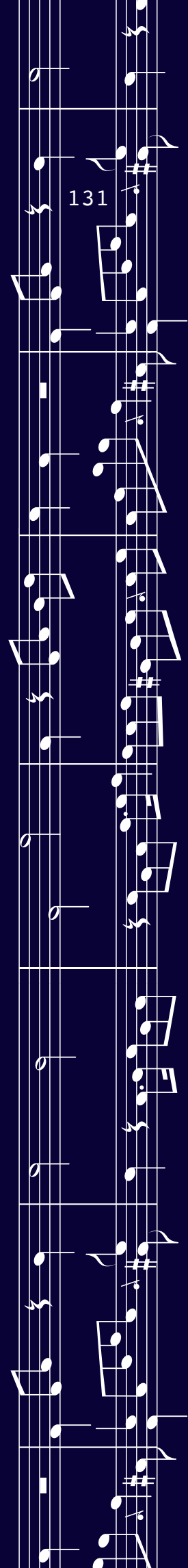
Durant la temporada de l'estiu d'aquell any, es van combinar concerts en Ribalta i la plaça Major, juntament amb desplaçaments a Benicàssim, Benifairó de les Valls, poble on va nèixer el mestre Garcés, i Almenara. Este últim, mentre la banda preparava la presentació d'un concert de violoncel, inclòs en la temporada de la Filharmònica de Castelló. La crítica va enaltir l'actuació del violoncel·lista Ricard Boadella, tant com la de la banda, si bé va lamentar l'escassa afluència de públic.

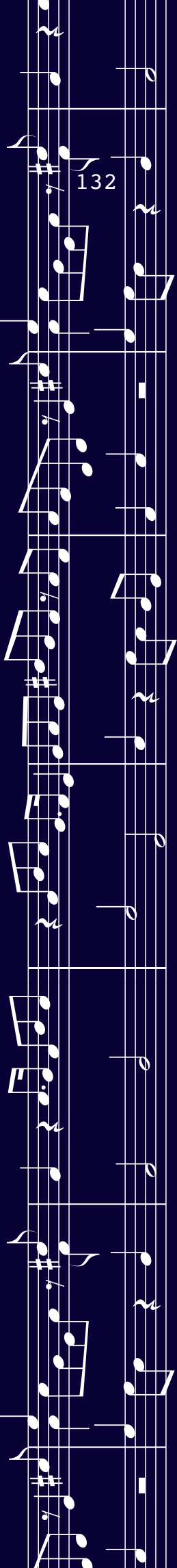
De notable cal qualificar l'actuació conjunta de la nostra banda amb la Coral Polifònica de València dirigida pel mestre Agustín Alamán en 1961. L'acte va tindre lloc l'onze de març en el Teatre Principal. El públic va vibrar, sobretot, amb la interpretació de la Novena Simfonia de Beethoven.

La col·laboració entre Banda i Filharmònica va continuar donant els seus fruits amb diferents concerts extraordinaris durant els mesos de la primavera d'aquell any, en què va tornar Leopoldo Querol a l'escenari del Principal amb un gran repertori en el qual tant el pianista de Vinaròs, com l'agrupació castellonenca van fer gala de la seua professionalitat. Una altra actuació amb els mateixos protagonistes va tindre lloc, durant l'estiu d'aquell mateix any, a Peníscola, amb motiu dels cursos d'estiu.

Una altra iniciativa que va sorprendre els aficionats aquell any, va ser l'actuació com a solistes de músics de la banda, demostrant les seues excel·lents qualitats el trompeta Juan Aguado en el Principal, davant els aficionats que van suportar la intensa calor del teatre.

La temporada 1962 es va iniciar el 21 de gener en el Teatre Sindical. La banda va tornar a Borriana al febrer i el violinista borrianense Abel Mus va intervindre amb l'agrupació castellonenca en un extraordinari concert que es va oferir en el mateix teatre, a conseqüència de les poques condicions que reunia el Teatre Principal. Durant aquell estiu la banda va oferir els seus habituals concerts al parc de Ribalta i, així mateix va ser contractada per l'Ajunta-

ment de Barcelona per a actuar al Parc de la Ciutadella i també als jardins de la plaça de Sant Jaume, encara que per inclemències meteorològiques, la Banda Municipal castellanenques degué oferir el seu concert en el saló del Consell de Cent de l'Ajuntament de la Ciutat Comtal, sent la primera vegada que en el mateix s'oferia una agrupació musical. La crítica va enaltir les qualitats de la nostra banda, així com les virtuts del seu director. Aquell mateix programa es va repetir per al públic castellanenc en el Teatre Cinema Sindical, el 23 de desembre d'aquell mateix any.

Plaça Major de Castelló.

Les temporades següents no van ser les més notables de la nostra agrupació musical. D'una banda, l'èxode de músics començava a notar-se; per una altra, el mestre Garcés s'havia fet càrrec de la direcció de la Banda de Música de València. A causa d'estes circumstàncies, en 1963 la nostra banda municipal tan sols va oferir tres concerts i un total de huit en el curs següent. Va ser en 1965 quan una vegada acabada la interinitat del director de l'agrupació castellanenca, va tornar a intensificar-se la seua labor al capdavant dels nostres músics que, havien d'actuar en el Teatre Cinema Sindical per l'abandó del Principal, però la banda s'havia quedat amb vint-i-cinc professionals i la situació se salvava gràcies a la contractació de músics procedents d'altres localitats.

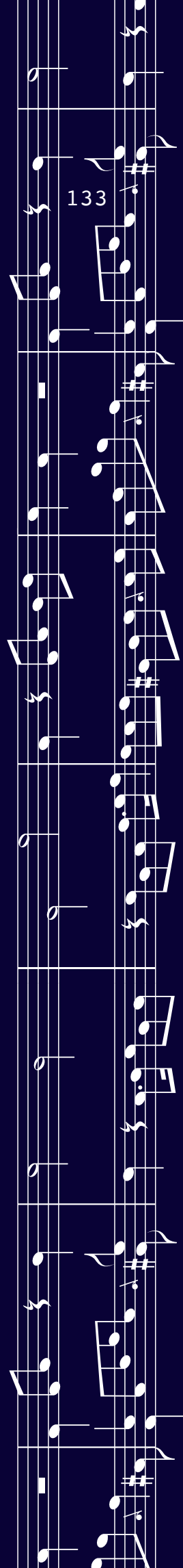
Entre 1964 i 1966, la banda va actuar sempre en la plaça Major. Va ser durant aquell any 1966 quan l'agrupació castellanenca va gravar el seu primer disc. En aquell vinil de 45 revolucions es van oferir els populars temes: Castalia dels germans Terol i Rotllo i Canya de don José García. No obstant això, a partir d'aquell any van tornar al Temple de Ribalta els concerts, puix que les condicions atmosfèriques

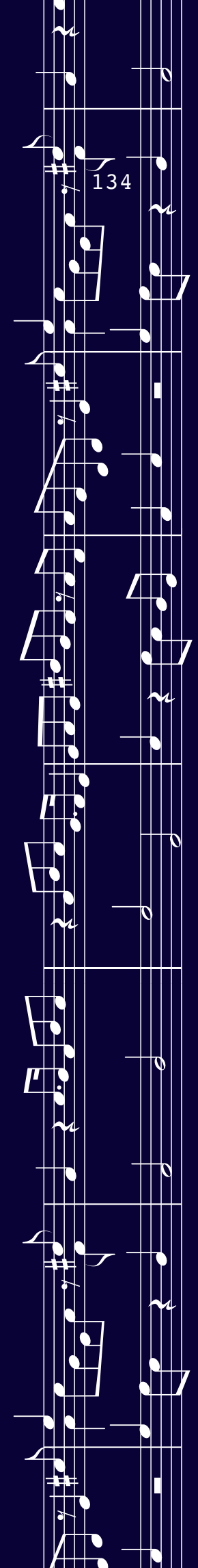
i els pocs efectius de la banda, no van permetre la brillantor d'etapes anteriors.

Amb la cobertura de l'antiga Pèrgola, es comptava amb un recinte que, sense disposar de les millors condicions acústiques, almenys, permetia una certa comoditat als espectadors. En ell, la Banda Municipal de Castelló va oferir el primer concert el dia 28 de febrer de l'any 1971, amb un programa del gust dels habituals espectadors del parc. Es va iniciar amb el pasdoble A la Magdalena de Macián. Una selecció de sarsueles, el Capritx espanyol de Rimsky Korsakov i l'obertura de la Garsa de Rossini. Aquella temporada van continuar els concerts en la Pèrgola i durant el mes de desembre la banda de Castelló va actuar en el I Festival de Bandes de Música a València. Els concerts habituals van continuar en la Pèrgola i el Templellet durant la temporada següent, per voluntat de la Corporació Municipal. També es va desplaçar a Terol on va actuar el set de juliol. El 17 de desembre la banda va oferir un nou concert en la Pèrgola, coincidint amb el centenari del naixement d'Amadeo Vives. Durant la primera part van ser interpretats fragments de les seues sarsueles: Bohemis, Doña Francisquita i Maruxa. En el segon acte va ser la cinquena de Beethoven qui va arrancar els majors aplaudiments d'aquella jornada amb la qual es va donar per finalitzada la temporada.

Els anys 1973 i 1974 no van ser els més importants de la dilatada història de la nostra Banda Municipal, ja que per diferents circumstàncies no va haver-hi la possibilitat d'oferir grans concerts extraordinaris; si bé, la banda sempre va estar disposada a participar en els actes que, per una causa o una altra, exigien la seua presència, com es va poder demostrar en l'aniversari del naixement del mestre Serrano. Per a l'ocasió es va preparar un programa amb fragments de les seues obres més famoses, finalitzant amb l'emocionant interpretació de l'Himne Regional. Així mateix, la presència de l'agrupació castellonenca va ser aplaudida en poblacions com l'Alcora i les "Alquerías del Niño Perdido", on el mes de febrer es va estrenar l'intermedi de l'òpera Goyescas d'Enrique Granados i l'Homenatge a la Tempranica del mestre Joaquín Rodrigo.

En 1975 es van celebrar les bodes d'or de la banda. Per a tal fi, el dia quatre de juliol a primeres hores de la nit les bandes de la Creu Roja de Castelló i les municipals d'Almassora, Vilavella, Benicassim i Sant Joan de Moró, van dur a terme una cercavila fins al Parc de Ribalta. En el Templellet es va iniciar un acte a càrrec del músic i crític don Rafael Roca, qui va pronunciar el pregó dels actes organitzats amb paraules que van ser molt celebrades pels assistents. A continuació, en el propi escenari, la Banda Municipal de Música de Castelló de la Plana va oferir

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring various notes, rests, and bar lines on a five-line staff. The notation is in black ink on a white background.

un concert en la primera part del qual es van interpretar les mateixes obres que van sonar cinquanta anys abans. En l'intermedi, el mestre en Pascual Asencio Ruano, fill de qui fora primer director de la banda va dirigir als nous músics la marxa de Tanhäuser, entre l'entusiasme del públic. En la segona part els assistents van poder escoltar una magnífica interpretació de: La dansa dels set vels de Strauss Salomé, la Marxa burlesca de Palau i Per la flor del lliuri blau del Mestre Rodrigo.

Els actes programats van finalitzar l'endemà, amb una missa en l'ermitori de la Verge del Lledó i, a continuació, un banquet al qual van ser convidats els músics que van pertànyer a l'agrupació castellonenca.

La temporada 1976 es va iniciar el primer dia de febrer amb un magnífic concert en el qual es va estrenar la peça Cançó de Nadal, l'autor del qual era el professor de la banda don Alberto Marzá. Així mateix, al març es va dur a terme un acte en el qual les bandes de Benicassim i Onda van homenatjar la de Castelló, pel cinquanta aniversari.

El 16 de maig va actuar per última vegada el pianista Leopoldo Querol amb la Banda de Castelló. El concert va tindre lloc en la Pèrgola i el públic va poder aplaudir al pianista en un programa en el qual va oferir: Nit als jardins d'Espanya. La banda va interpretar de manera exclusiva peces de Falla, com: L'amor bruixot i el Barret de tres pics.

La presa de possessió com a alcalde de la ciutat del gran aficionat Vicente Pla, va permetre que la banda poguera actuar, de nou en el Teatre Principal. En el coliseu de la plaça de la Pau es van celebrar tres concerts l'any 1976. En el primer va intervindre com a solista, el pianista de Sagunt Mario Monreal, que va interpretar el concert de Grieg.

Els pressupostos municipals permetien també, la contractació de músics que reforçaven als quaranta d'una plantilla formada per funcionaris de plantilla i altres interins, quan el director ho estimava oportú. D'esta manera, malgrat no ser la millor manera per a aconseguir els millors resultats, es va poder mantindre la qualitat de l'agrupació castellonenca durant uns anys que la inestabilitat política de la nació es deixava sentir en el món de la cultura. Amb este panorama, l'any 1977 es van poder organitzar una dotzena de concerts en el Teatre Principal, l'últim d'ells en honor del guitarrista Francisco Tárrega, en ocasió del 125 aniversari del seu naixement. En el mateix, es van oferir transcripcions d'algunes de les seues obres.

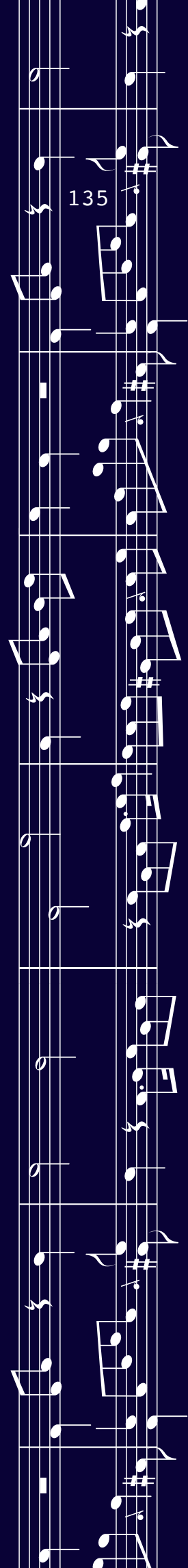
L'any 1978 va ser de gran importància per a la ciutat i, sobretot, per a l'Ajuntament de Castelló de la Plana,

regit per una Corporació Municipal de tipus provisional, puix que tant l'alcalde Vicente Pla, com els seus regidors coneixien bé la situació d'interinitat en la qual es trobaven, ja que amb el següent exercici es durien a terme les primeres eleccions municipals de la nova democràcia establida amb l'aprovació de la Constitució aquell mateix any. Malgrat això, la banda va anar complint la seua programació; si bé, no podien afrontar-se concerts extraordinaris, puix que els pressupostos municipals no tenien les consignacions necessàries per a això.

La nova temporada 1979 va estar embolicada entre la incertesa d'unes eleccions municipals, primeres en la història d'espànya, des d'aquelles del 12 abril de 1931. Fins que es van celebrar, la corporació va decidir continuar amb la seua idea de fer arribar la banda municipal fins als barris perifèrics. D'esta manera, es van organitzar concerts en els de Sant Miquel, El Carmen, Roser, Sant Agustí i Sant Marcos, Pepétuo Socors, Rafalafena, Plaza del Dolçainer de Tales i també als carrers Pintor Sorolla i Fernando el Catòlic. Així mateix, durant la setmana de la Magdalena es va dur a terme un festival de bandes de música en la plaça Major. També va complir una invitació de l'agrupació de La Cenia, en complir el 75 aniversari de la seua creació. En ell, la nostra banda va interpretar l'intermedi de Maruxa de Vives, la pantomima de les Oronetes de Usandizaga, la Torre de l'Or de Giménez, la Dansa del Foc de Falla, la Fantasia de Boris de Mússorgski, la Invitació al vals de Weber i l'obertura del Guillermo Tell de Rossinis. També va concórrer a les festes de Borriol el 26 d'agost i va donar per finalitzada la seua temporada el 14 de desembre, després d'haver intervingut en vint-i-cinc ocasions.

En 1980, amb la nova corporació presidida per l'alcalde Antonio Tirado Jiménez, es va actuar en el Teatre Principal per primera vegada el mes de juny, en ocasió de l'homenatge al seu director Juan Garcés, en complir els vint-i-cinc anys al capdavant de la banda. En aquell concert es van interpretar peces de Palau i Rodrigo i, així mateix, es va estrenar el Concert número quatre de Beethoven, finalitzant amb el segon moviment del Concert de la Coronació de W.A. Mozart i en finalitzar la vetlada li van ser entregades al mestre Garcés una safata de plata per l'Excma. Diputació Provincial i un àlbum amb signatures dels aficionats i socis de la Filharmònica. Quant a altres localitats, només es va actuar a Sot de Ferrer, en ocasió de les seues festes patronals de juny.

Després d'aquell primer any d'ajuntament democràtic, els components de la banda se sentien incòmodes per les declaracions d'algunes autoritats en els mitjans de comunicació i els articles publicats entorn de les seues condicions

professionals. Malgrat això, en 1981 es va organitzar un concert en el qual va intervindre el mestre Perfecte Artola, dirigint la banda de Castelló el 10 de juliol. També va oferir un concert en la Plaça Major el 27 del mateix mes de juliol.

Durant aquells últims anys sota la batuta del mestre Garcés Queralt, la banda va oferir un extraordinari concert en el Teatre Principal, el 13 de novembre de 1981, patrocinat per la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de València, en el qual va actuar com a solista el pianista Mario Monreal que va interpretar el Segon concert per a piano de Rachmaninoff, així com el Capritx espanyol i l'obertura de Guillermo Tell. No obstant això, un dels actes més multitudinaris en els quals va participar la Banda Municipal de Castelló de la Plana, sota la direcció de don Joan Garcés Queralt, va ser el que es va celebrar en la Plaça de Bous de Castelló, amb motiu del cinquanta aniversari de les Normes de Castelló. En aquell acte, que va tindre lloc el 25 d'abril de 1982, va actuar primer en solitari el cantautor català Lluís Llach i després acompanyat per la banda, com a solista, tocant al piano Campanades a mort, El Vent, El mercat de la plaça, Els carros, L'escola, La va processar, Els meus ulls ací, Arran de terra i País petit. El públic va omplir les esteses de la plaça que, segons alguns espectadors, mai havia presentat un ple tan absolut.

Durant aquells últims anys en què la banda va estar sota la direcció del mestre Garcés, l'ambient no era el més adequat per a mantindre, com haguera sigut necessari, una banda de música amb els efectius que necessitava la de Castelló; d'aquí ve que la premsa i en les tertúlies, existiren opinions per a tots els gustos.

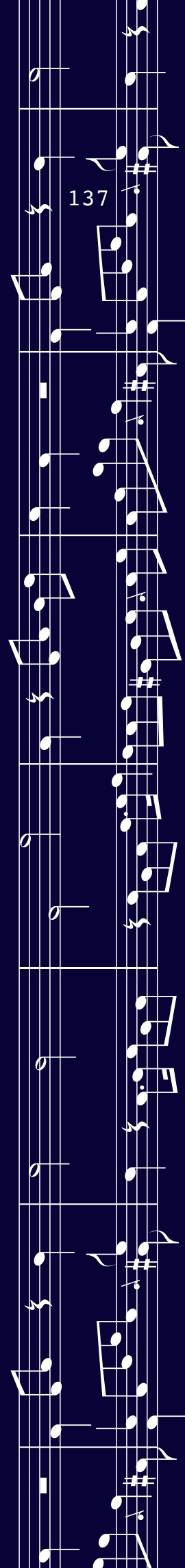
Plaça de bous de Castelló.

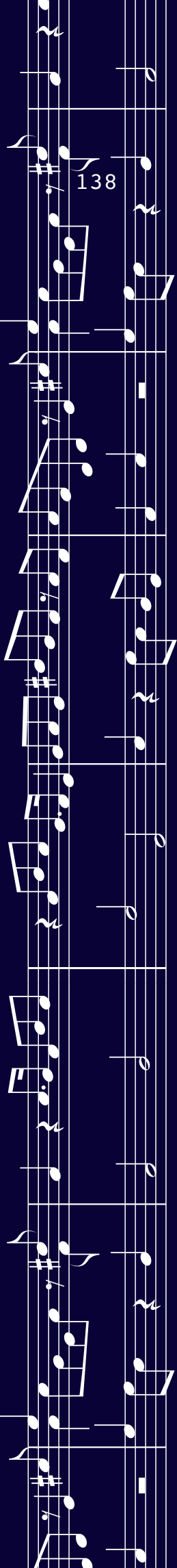
El diumenge 19 de desembre de 1982, amb motiu de la inauguració de la rèplica de l'obelisc que es va manar construir, en el seu moment, per a commemorar l'heroica victòria dels castellonencs durant el 7, 8 i 9 de juliol de 1837, contra les tropes carlistes de Ramón Cabrera, demolit pels enemics de la llibertat, es va dur a terme un acte en el qual va intervindre la banda Municipal de Música de Castelló de la Plana, sota la direcció del mestre Garcés Queralt. En el concert que va oferir, van ser interpretades obres dels músics: Giner, Bretó, Chapí i Falla, per ser els qui figuren en el fris superior del Temple de Ribalta; ja que durant el mateix acte es van inaugurar les obres de rehabilitació de l'històric temple tan unit a la nostra entitat musical.

El últim any del mestre Garcés, la major part de les actuacions de la banda van tindre lloc a l'aire lliure. L'últim de tots ells va ser ofert a Benassal, població d'on descendix el mestre Artola, qui va prendre la batuta en la primera part, dirigint obres pròpies. En la segona part, don Joan Garcés va dirigir per última vegada la banda amb La llegenda del Bes, La Dolores, La boda de Luís Alonso. El dia 17 d'abril de 1984, el Ple del Excmo. Ajuntament de Castelló de la Plana, va acordar la jubilació de don Joan Garcés Queralt; si bé, durant algun temps, va estar al capdavant de la Banda Municipal de València. Així mateix, en este últim període, encara va dirigir la banda amb motiu de la gravació del seu segon disc. En la cara A del microsolc, gravat a Alboraia el 18 de març de 1984, s'ofereixen: els pasdobles Castalia i Rotllo i Canya, La Marxa de la Ciutat, el Pregó de Bernat Artola, els pasdobles La Plana i Castelló en festes, interpretats per la Banda Municipal de Castelló i en la cara B, Els Goigs i la Salve popular dedicada a la Nostra patrona la Mare de Deu del Lledó, actuant la Schola Chantorum, dirigida per Rafael Roca Bel.

XIX. MÚSIC VALENCIÀ I COR CASTELLONENC.

El xiquet Francisco Signes Castelló va nèixer en la població valenciana el Real de Gandia el sis de febrer de 1942. Seguint la tradició familiar, va començar a estudiar música a molt primerenca edat. El primer instrument que va utilitzar va ser un bombardí i el seu primer professor el mestre José Gea. Als dotze anys va interpretar amb mestratge la peça La Joia Catalana amb la banda del seu poble. Amb el mestre Miguel Lafuente va començar a destacar de tal forma que, amb tot just tretze anys, va poder demostrar les seues condicions dirigint la banda, durant una malaltia del director. Va arribar al Conservatori de València en 1955, aconseguint en sis cursos els nivells superiors en bombardí, tuba i trombó. L'any 1960, a proposta del mestre Garcés, va interpretar un concert amb la Banda Municipal de Castelló de la Plana, amb la qual va obtindre la plaça de bombardí solista i cinc anys després la de tuba.

En 1976 va iniciar, en el Conservatori de València, estudis de piano, contrapunt i fugida amb els professors García Chornet, Mario Monreal, José María Cervera, Estimant Blanquere, Eduardo Cifre i José Ferriz, aconseguint els títols de composició i direcció d'orquestra. Aquell mateix any va substituir com a director a Onofre Prohens, en la direcció de la banda de Vila-real. Entre 1982 i 1983 va dirigir la banda de Viver. Amb posterioritat va exercir la docència en el Conservatori Professional de música de la Diputació Provincial, fins a 1987, sent professor auxiliar d'harmonia.

Integrat totalment a la capital de la Plana, va intervindre juntament amb destacats músics castellonencs en diferents conjunts de música lleugera com: Tabú, Líders i Vitol Quartet. També en la Big band i els Llauradors. Al setembre de 1983 va ser testimoni inesperat d'un desagradable fet ocorregut en el local d'assaig de la banda, en presentar-se dos directors provisionals per a l'agrupació municipal, a causa d'alguna falta de coordinació, ja que tant el mestre Signes, com el director de Benassal, Perfecte Artola, degueren ser citats per a substituir al ja jubilat mestre Garcés. Francisco Signes va deixar que dirigira l'assaig al mestre Perfecte Artola qui, al final d'este, va saber estar també a l'altura de les circumstàncies; amb la qual cosa, els regidors de cultura Miguel Bellido i delegat de la banda Nicolás Fernando Oliva, presents en l'acte, van anunciar al mestre Signes com a nou director provisional de la banda, qui va continuar dirigint els posteriors assajos i, així mateix, va prendre la batuta el dia 23 de setembre de 1983 en la plaça Major, per a dirigir el seu primer concert al capdavant de l'agrupació castellonenca.

XX. PRIMERA ETAPA DEL MESTRE SIGNES.

El segon concert de la Banda Municipal de Castelló de la Plana dirigit pel mestre Signes, va tindre lloc l'11 d'octubre de 1983 en la Pèrgola, en homenatge a la Germandat dels Cavallers de la Conquesta i es va oferir al públic castellonenc en la Plaça Major. Aquell mateix any es van organitzar set concerts més, repartits entre el Templet de Ribalta i la Pèrgola, estrenant-se obres com: Esperit valencià del mestre Chuliá, Mascarade de Kachaturian, Una nit a Granada de Cebrián, La Marxa del Rei Barbut de Matilde Salvador, Festa de trompetes d'Anderson, Somni andalús d'Asencio Ruano, Preciosa de Weber, Churumbelerías de Cebrián, Cadis de Chueca, Passant la guàrdia de Signes i Records de l'Alhambra de Tárrega.

Malgrat els esforços del nou director, la banda continuava amb els problemes sense resoldre, ja que les oposicions convocades en 1977 continuaven sense dur-se a terme, per la qual cosa la premsa i els aficionats tractaven d'influir en la Corporació Municipal. Malgrat tot, els músics continuaven

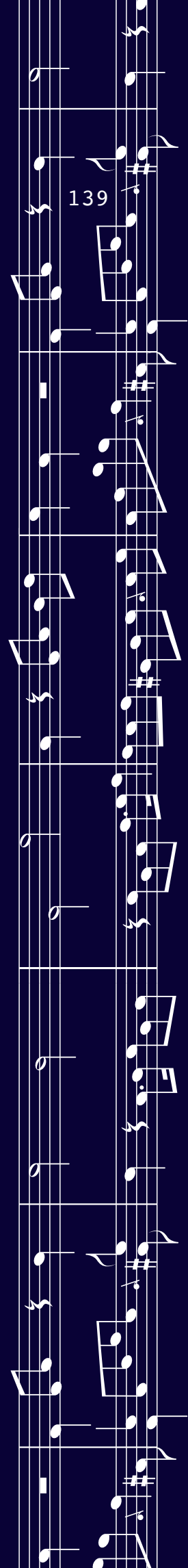
assajant i oferint concerts no sols en el Templet i en la plaça Major, sinó també en algun col·legi públic. Així mateix, la banda va participar en una gravació, juntament amb les de Benicàssim, Salzedella, Nules, Vinaròs, Almassora, Vilavella, Benassal, Borriana i Vila-real.

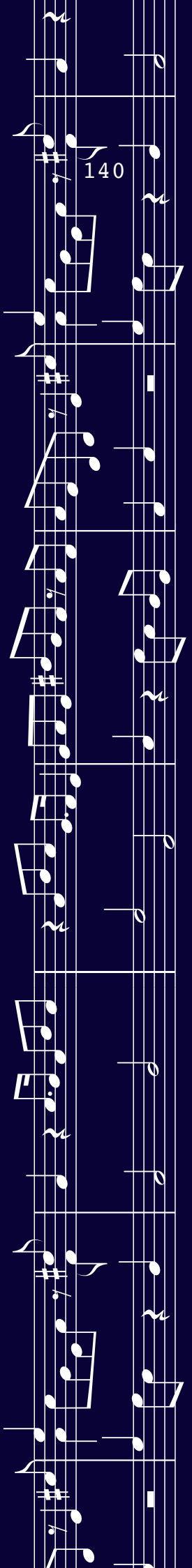
Per si faltava alguna cosa, el pressupost consignat per a la banda municipal per a poder contractar personal, es va esgotar durant el mes de novembre, encara que els músics continuaven assistint als assajos en el local de la Ronda del Millars i les converses continuaven mantenint la il·lusió quan va finalitzar aquell exercici i es van mantindre durant les temporades dels anys següents. Malgrat tot, es van dur a terme concerts en la Pèrgola, el Templet, la plaça Major, el Grau i el Teatre Sindical que, per cert, va canviar el seu nom pel de Teatre del Raval. També es va continuar portant la música de la banda a diferents col·legis i, així mateix, es va actuar en una ocasió en el Teatre Principal, en col·laboració amb la Banda de la Tercera Regió Militar, dirigida pel mestre Bernardo Adam Ferrero, en ocasió del dia de les Forces Armades.

A l'octubre de 1985, el local d'assaig de la Ronda del Millars degué ser demolit, per les seues males condicions de conservació i, després d'un parèntesi en el qual els músics degueren compartir magatzem amb les brigades municipals al Carrer Lucena, es va decidir utilitzar un magatzem llogat per a les brigades municipals. Els assajos van tindre lloc en la Sala d'actes del col·legi Menor situat al carrer de l'Orfebre Santalínea, durant el trienni 1987 al 1989. Durant aquells anys la banda comptava amb quaranta músics, dels quals tan sols una trentena eren funcionaris. Malgrat tot això, entre 1984 i 1987 es va superar la xifra de huitanta concerts. Entre ells, el tercer concert de trompa de Mozart, amb Javier Navarro com a solista i, així mateix, el d'oboé amb Salvador Llorens que va interpretar una obra de Bellini en el Teatre del Raval.

Especial ressonància durant aquell període, va tindre el denominat Gran dia de la Música celebrat al Parc de Ribalta el 15 de desembre de 1985. En aquell acte van intervinde les bandes de la província pertanyents a la Federació de Societats Musicals. Un total de dos mil músics van tocar conjuntament l'Himne a Europa de la Novena Simfonia de Beethoven, conduïts pel castellanenc Victorino Bel, director de la Banda Municipal de Saragossa. Per a acabar aquell esdeveniment, el mestre Signes va dirigir al tenor Miquel Bou, que va cantar l'himne Regional.

Les necessitats de la Banda Municipal van continuar xocant amb l'escassa disponibilitat econòmica de l'Ajuntament que no ampliava el seu pressupost per a les despeses

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring multiple staves with notes, rests, and dynamic markings like 'f' and 'ff'. A tempo marking '140' is visible near the top.

que ocasionava una banda del nivell desitjat pels aficionats ni els professionals que la integrava. Tampoc es disposava d'un lloc d'assajos apropiats ni de la necessària quantia econòmica per a contractar nou personal, per la qual cosa, els músics contractats de manera discontinua van amenaçar amb anar a la vaga quan la setmana de la Magdalena estava a punt de començar. Així ho van fer el dia de la Imposició de Bandes i l'Ajuntament va respondre contractant a Unió Musical Castellonenca que va ser esbrincada pels seus companys vaguistes. Després d'aquells fets van començar les converses entre el consistori i els músics que es va interrompre en iniciar-se amb l'obertura de negociacions per al conveni dels fixos discontinus. Malgrat tot, la banda va actuar a l'Alcora, Benicarló, Onda, Benicassim i Orpesa. En aquella espècie de caos, el concert programat en la plaça de les Comunicacions de Castelló, es degué oferir amb els músics en peus, al no comptar amb cadires ni amb la llum adequada.

A partir de 1988 es va començar a utilitzar solistes aliens a la banda per a cooperar amb els músics de la banda. El 31 de gener de 1988 es va oferir un concert en el Teatre del Raval, en el qual va actuar com a solista Javier Navarro amb l'estrena del Concertpiece per a trompa de Saint Saëns. A l'abril es va comptar amb la Coral de la Schola Cantorum de Vall d'Uixó, amb els cantants Ignacio Giner i Charo Valle, iniciant una sèrie de concerts amb solistes, amb l'actuació de Perfecte García Chornet amb la Rapsòdia in blue de Gerswhin el diumenge 20 de maig de 1988. Així mateix, el 16 de juny, el director de la Banda d'Alacant Bernabé Sanchiz Sanz va dirigir l'agrupació castellonenca en el Teatre del Raval el dia 16 de juny. El 27 de juliol va actuar, així mateix, el percussionista Vicente Vinaixa com a solista de la banda de Castelló, interpretant Blues for Gilbert de Mark Glentworyth. El tretze d'octubre es va tornar al Teatre Principal per a oferir el Conte Simfònic de Prokófiev, Pere i el llop, intervenint com a narrador el professor Antonio Gascó i Sidro. Amb posterioritat, la Banda Municipal castellonenca va continuar en el Coliseu de la plaça de la Pau el 18 de novembre, amb la pianista Isabel Martín.

La temporada 1989 es va iniciar amb un concert el mes de gener en el qual es van oferir els Quadres d'una exposició de Mussorgsky, al costat de la Marxa eslava i l'Obertura 1812 de Tchaikovsky. El 16 de febrer va actuar el pianista valencià Mario Monreal com a solista amb el Concert per a piano de Grieg i les Nits als jardins d'Espanya de Falla. A l'abril, el violinista primer de l'Orquestra de València va oferir el Concert en Re de Beethoven amb la Banda de Castelló dirigida pel mestre Signes i el primer dia de novembre va actuar el pianista castellonenc Juan Carlos Cornelles i el trompeta Javier Simó va oferir aquell mateix mes el

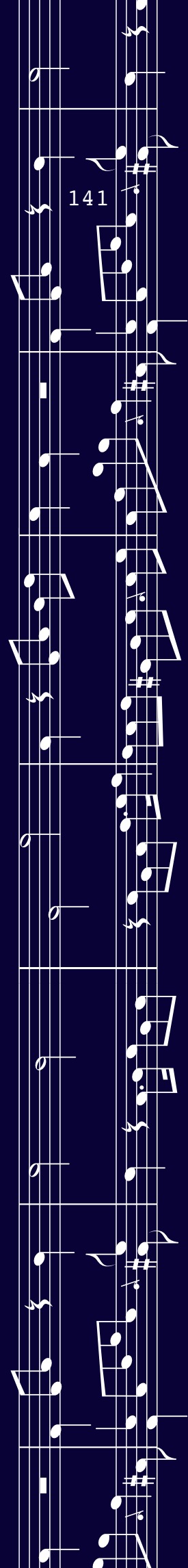
concert de Hummel. Mentrestant van continuar les audicions habituals en el Teatre del Raval. Aquell mateix any 1989, durant el mes de juny, la Banda Municipal de Castelló de la Plana, amb el mestre Signes al capdavant va gravar un disc amb obres de joventut del mestre de Benassal Perfecte Artola. Així mateix, la nostra banda va participar amb gran èxit, per primera vegada, en el I Festival de Música de Festa de la Magdalena, al costat d'altres grups de diferents nacionalitats.

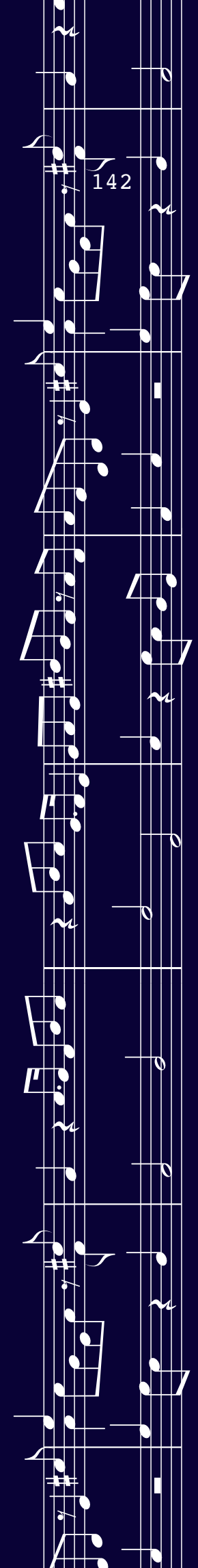
L'any 1990 es va dur a terme una remodelació del personal de la banda amb músics castellonencs, en la seua majoria molt vinculats a les bandes d'altres localitats de la província. Amb ells la banda va mantindre un gran nivell artístic, interpretant obres de grans dificultats, com: Obertura festiva de Xostakóvitx, Maskarade o Gayaneh de Kachaturian, Errant cantàbile i la Cinquena Simfonia de Tchaikovsky, Boris Godunov de Mússorgski, Rienzi de Wagner, El barret de tres pics i L'amor Bruixot de Falla, Capritx espanyol de Rimsky Korsakov, Un dia a Viena de Suppé i La Novena simfonia de Dvorak, entre altres. Així mateix, notables professors de la banda van col·laborar en concerts de la municipal castellonenca; entre ells: Roberto Turlo i Gabriel Sanchis.

El 14 de juliol es va dur a terme, com a gran novetat, un concert de música de pel·lícules al Cinema-Teatre Rex, amb motiu de la Mostra de Cinema Mediterrani, en ell es van interpretar obres de Morricone, Porter, Mancini Miller i Berntein. Així mateix, es va desenvolupar a la nostra ciutat el I Curs de directors de banda de música, en el qual van participar una vintena de mestres en el Teatre del Raval i va actuar la nostra Banda de Música de Castelló, com a banda d'exercicis. El director d'aquell curs, Bernardo Adam, va

Francisco Signes, director de la Banda Municipal de Castelló.

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring multiple staves with notes, rests, and a treble clef. The notation is in black ink on a white background.

lloar el nivell dels músics castellonencs i també va felicitar els organitzadors: Diputació i Ajuntament.

Aquella temporada la banda va visitar les localitats de: Vall d'Uixó i Nules i, d'altra banda, el local d'assajos es va traslladar a la Casa de la Cultura del carrer Antonio Maura.

Una de les primeres actuacions de la temporada 1991 va tindre lloc el 27 de febrer, amb la soprano castellonenca María Teresa Barrachina. La mateixa cantant va actuar el 14 de desembre en el Teatre Principal, en una funció benèfica. També aquell any, a pesar que no va ser de gran activitat, Es va estrenar: L'Havanera de l'òpera Carmen de Bizet, el Concert número u per a clarinet de Weber i La flauta màgica de Mozart, celebrat el 18 d'octubre, en el qual va intervenir el flauta Sergio Alapont, fill de qui fora primer flauta de l'Agrupació Municipal Castellonenca, Antonio Alapont.

Durant aquell exercici de 1991, el mestre Signes va compondre els arranjaments de les cançons populars el Bolero i la Jota de Castelló, oferint concerts en la plaça Major, amb la participació del grup Els Millars. Amb això continuava la integració de la banda municipal en la vida cultural castellonenca, com es va posar de manifest en la peça composta pel propi director de la Banda Municipal, per a l'agermanament de Vall d'Uixó amb la localitat francesa de Valence d'Agen, estrenada durant el mes de març. De gran importància va ser també aquell mateix any, el conveni signat el sis de juny, entre els músics contractats fixos discontinus i els fixos laborals, en els quals s'estimava la mateixa retribució que gaudien els músics de la banda. Es va posar fi d'eixa forma a la pretesa professionalitat de l'agrupació castellonenca.

XXI. EL MESTRE SIGNES DIRECTOR TITULAR DE LA BANDA.

Després de set anys d'actuar com a director provisional, don Francisco Signes Castelló, després de superar l'examen convocat per l'Excm. Ajuntament de Castelló de la Plana, va ser nomenat director titular de la Banda de Música de Castelló de la Plana, el dia cinc de novembre de 1991. En la seua presa de possessió va expressar la necessitat de promocionar la banda per a difondre, de manera adequada, els seus concerts, així com difondre la gratuïtat d'estos, amb la finalitat que els castellonencs acudiren en major número.

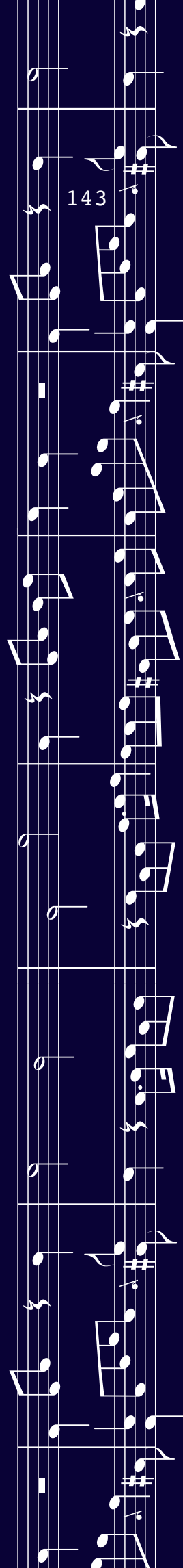
Un dels primers concerts d'aquell cicle va ser el que es va oferir com a homenatge pòstum al mestre Perfecte Artola, mort el tres d'octubre de 1990. L'acte va tindre lloc en el Teatre del Raval el 12 de febrer de 1991. En ell es van oferir obres del mestre Artola com: Terra meua, Cadència Cromàtica, la Cocha flamenca, Setmana Santa a Màlaga, Caín i

Abel, Maria Anna, Poema simfònic de Fadrell i En romeria a Sant Cristòfol.

En 1992 es va renovar part de l'instrumental de la banda que va ser estrenat en un concert celebrat en el Teatre del Raval el 10 de juny d'aquell any. Aquell any es va preferir la renovada plaça de Santa Clara a la tradicional plaça Major o el Temple, en alguns dels concerts. D'aquella manera, este concorregut espai urbà es va convertir en un lloc on es combinaven la major part de les exposicions que se celebraven de la ciutat, amb l'aportació de la Banda de Música Municipal al món de la cultura. En aquell mateix lloc, la banda dirigida pel mestre Signes va presentar un tipus de música que constituïa una novetat per als aficionats. D'esta manera, peces de jazz, repertori de les Big band podien escoltar-se amb alguna freqüència. També aquell any es va celebrar un homenatge al qual fora excel·lent compositor i director de la Música del Regiment Tetuan 14, don Bernabé Sanchis Porta, després de la seua defunció a València. Així mateix va tindre lloc un altre homenatge, en esta ocasió al músic Alejandro García, un altre homenatge al jesuïta Javier Tena que va tindre lloc al seu poble natal, Serra d'Engarcerán, que es va emmarcar en l'àmbit de la III Trobada de Compositors Valencians Contemporanis.

El dia 19 de maig de 1993, amb motiu del segon viatge a Castelló que van dur a terme els reis don Joan Carles de Borbó i donya Sofia de Grècia, durant la seua visita al Pal·lacio Municipal la Banda de Música de Castelló de la Plana, interpretava diferents peces en la plaça Major. En acabar l'acte oficial, mentre baixava la comitiva per l'escalinata de l'edifici, la banda va interpretar el pasdoble El Ventall, original del compositor Alfredo Javaloyes. En eixir a la plaça, don Joan Carlos es va dirigir al mestre Signes quan es dirigia al seu vehicle i, amb la mà estesa es va acostar al director i li va dir: «Felicitats mestre! Faça'm el favor de transmetre als seus músics la meua enhorabona». Com és natural, don Francisco es va quedar emocionat per la inesperada salutació del rei detall que, sens dubte, sempre recordarà.

També aquell mateix any, el mestre Signes va ser guanyador del tercer premi del Concurs de Composició de Música per a Banda Ciutat de la Corunya i, així mateix, va rebre el guardó del públic. La peça que va aconseguir tals distincions es titulava Recordant a Galícia i es va presentar per la Banda d'aquella ciutat gallega. El mateix 1993 el mestre Signes va dirigir en la Plaça de Bous de la nostra ciutat un conjunt format per 300 músics menors de 25 anys, amb motiu de celebrar-se el 25 aniversari de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana. Va assistir

gran nombre d'aficionats que van aplaudir, sobretot, el pas-doble Rotllo i canya que va posar fi a l'esdeveniment. En el Teatre Principal es va celebrar el 15 de desembre del mateix any amb un repertori basat en obres populars; entre altres: Marineríes, Seguidilles, el Bolero i la Jota de Castelló.

Durant l'any 1994 es van oferir una sèrie de concerts amb la intervenció d'instrumentistes col·laboradors. Entre ells, l'oboïsta Roberto Turlo, la pianista Diana Pérez, el bombardí Israel Salvador i la pianista María Pilar Angulo. També va tancar aquell cicle, durant el Nadal, la Coral Ri-pollés. També va ser convidada al Certamen de Bandes de Música Ciutat de València. En el Palau de la Música la nostra banda va interpretar la fantasia de la sarsuela El Bat de Federico Chueca, l'orgia de les Danses fantàstiques de Turina i els dos primers moviments de Scheherazade de Rimsky Korsakov.

La banda va gravar un CD digital amb temes d'autors castellonencs, amb el nom de Pairal i motiu del cinquanta aniversari de la cavalcada del Pregó . En aquell disc es va incloure: La Marxa de la Ciutat de Matilde Salvador, Quadres Mediterranis d'Eduardo Felip, la Marxa del Rei Barbut de Matilde Salvador, Passant la Guàrdia, Castell Alonso i Magdalena de Signes, Gaiates de Joaquín Sanchis, Fadrell de Perfecte Artola, Castalia dels germans Terol; així com Gaïata i Rotllo i Canya de José García Gómez. Amb motiu d'aquella edició, es va oferir un concert en el Teatre Principal.

Durant el mes de març va tindre lloc en el Teatre Principal un festival de pasdobles taurins que va ser l'origen de successives edicions que han continuat fins a l'actualitat. En aquella primera edició, ningú hauria pogut imaginar que

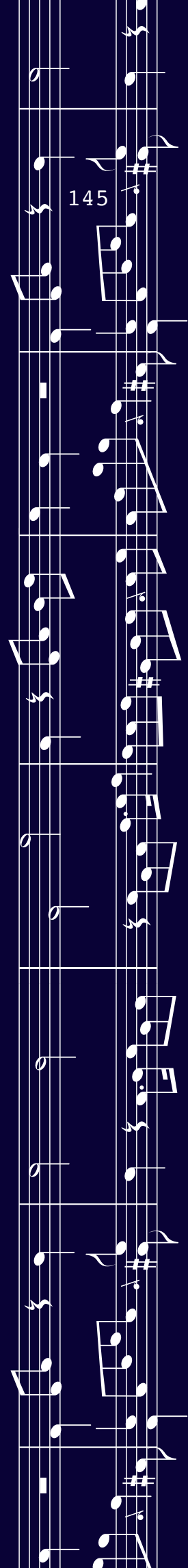
Caràtula del CD, Pairal.

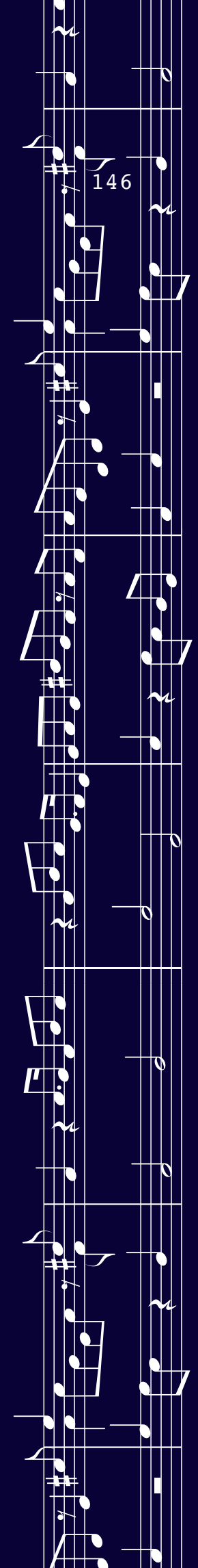
l'èxit fora tan gran que ja en 1998, es decidira gravar un nou CD amb algunes peces clàssiques de la tauromàquia, com: Pa i bous del mestre Barbieri, Chiclanera de Vega, Dámaso González de Guzmán Caracol, El Litri de Sánchis Porta, la Giralda de Juarranz, Manolete d'Orozco. Al costat d'ells també es van gravar uns altres de compositors castellonencs, com: Paco Senda de V. Ramón Andreu, Morenito de València de Portolés, Victoriano Posada d'Eduardo Calatayud, Doña Lola de Pascual Cándido, Club Taurí de Rafael Roca, Romanç per a un torero de Falomir, Olé Ramíre d'Andreu i Mis revoleras d'Alejandro García.

Durant la temporada 1995, en ser reina de les festes la neta de l'autor del Rotllo i Canya, la banda va tindre una participació extraordinària en l'acte d'Imposició de Bandes, celebrat l'11 de març. En ell va actuar al costat de la Banda Municipal la coral de Borriol interpretant l'immortal pasdoble. Aquell mateix any, el 28 d'abril va participar com a solista el trombonista Rubén Prades que va oferir amb la banda els concerts de Rimsky Korsakov. Així mateix, al maig va fer el propi el fagot Juan Luís Carratalá amb el concert de Mozart. També la soprano María Teresa Barrachina va oferir un concert amb la banda el mes de juliol en la plaça Major, amb un repertori de sarsueles. D'altra banda, el trompa Javier Bonet de l'Orquestra Nacional d'Espanya va tindre una actuació memorable amb la banda en el Principal el vint-i-un de novembre, en la qual va interpretar el primer concert de Richar Strauss i les Variacions del carnes-toltes de Venècia d'Arban.

Durant els mesos de setembre i octubre d'aquella mateixa temporada, es van oferir tres sessions dedicades a la música cinematogràfica, amb peces tan notables com Jesucrist Superestar de Webber, Aladino de Merken, Lawrence d'Aràbia de Jarré, "La pantera Rosa" de Mancini, Mary Poppins de Chermann, West Side Story de Benstein i un Pupurri de Morricone i Vlak. Així mateix, durant aquella temporada es va celebrar el IV Curs de directors de bandes que va comptar amb el concurs de la Municipal Castellonenca, en el qual van intervindre vint-i-nou músics. Aquell any es va celebrar a l'Auditori de Vila-real i va finalitzar sota la direcció d'Enrique García Asensio que va oferir dues versions de la Revoltosa i les Bodes de Luís Alonso. En la clausura de la temporada va actuar la banda al costat dels grups el Millars i la Coral Vicent Ripollés, com era habitual.

La temporada següent va començar el tres de febrer amb un homenatge al pasdoble Rotllo i Canya i al seu autor, el mestre don José García Gómez. En la seua memòria es van disparar cinquanta carcasses i a continuació es va dur a terme un emotiu acte en el Saló de Sessions de l'Excm. Ajuntament, en el qual Antonio J. Gascó va oferir un emotiu discurs en

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring a single staff with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a time signature of 4/4. The notation includes various notes, rests, and dynamic markings, with the number '146' appearing near the top.

el qual va posar de manifest els excepcionals dots del músic castellonenc. L'acte va finalitzar amb la col·locació d'una peça ceràmica commemorativa d'este, en el passatge que porta el nom de l'eminent músic castellonenc, mentre la Banda Municipal de Música de Castelló de la Plana, situada en el porxo de l'edifici municipal, interpretava el pasdoble objecte de l'homenatge, entre els aplaudiments del públic que va acudir a l'emotiu acte, en el qual van participar també, les bandes de Benicassim, Vilanova, Cabanes i Almenara. Totes elles van actuar aquella mateixa vesprada en la plaça de Santa Clara en un concert programat en el Cinqué Festival de Bandes de Música de Castelló de la Plana.

Durant la setmana de festes, a més de les habituals actuacions, la banda municipal va participar també en l'espectacular Encesa de Gaiates en la qual van ser interpretats fragments de l'Oda a l'Alegria de la Novena Simfonia de Beethoven i, així mateix, va glossar l'actual cronista de la ciutat don Antonio José Gascó i Sidro, comptant, a més, amb la participació del ballet Tersicore, dirigit per Gabriella Foschi. També el grup d'animació de l'escola de música de la CIAC de Vall d'Uixó, durant les gales dedicades a la música de cinema i americana, va participar amb música de pel·lícules com "El Rey León", Pocahontas, la Bella i la Bèstia, dedicades al públic infantil.

Quant al programa d'actuacions en centres públics, la banda va oferir un concert a l'Hospital Provincial, com a homenatge a la mare Maria Rosa Molas, fundadora de l'ordre de la Consolació. Al jardí del centre hospitalari es va estrenar una obra del doctor Traver. També va ser un fet singular la intervenció de la banda en la denominada Paella Musical que va tindre lloc el 28 de setembre d'aquell any 1996, amb un repertori de música popular format per boleros, booguis i altres ritmes que van ser agraïts pel públic que va assistir a l'esdeveniment, al costat dels qui estaven duent a terme l'elaboració de les pròpies paelles en el mateix recinte. Aquella mateixa música es va gravar en un CD i també va ser oferida en el Teatre Principal el cinc de febrer de l'any següent.

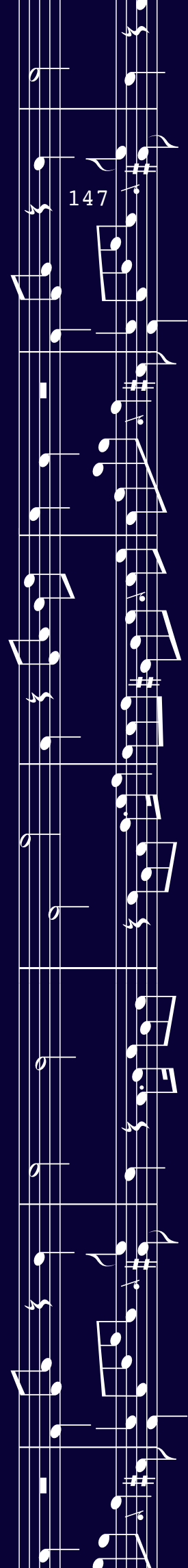
La temporada 1997 va començar el 19 de gener en el Palau de la Música de València, on la nostra banda va participar conjuntament amb la de València i Alacant en ocasió del X Aniversari del programa de Ràdio Nacional d'Espanya, Carrer Major. En ell es va interpretar el pasdoble Magdalena del director Francisco Signes, Fadrell de Perfecte Artola i Quadres Mediterrànies d'Eduardo Felip. El 21 d'abril es va celebrar el XX Certamen Provincial de Bandes de Música, en el qual la banda de Castelló va tancar l'acte amb l'estrena de: Pulchinello de Reed i Marrada D'Aaron Copland.

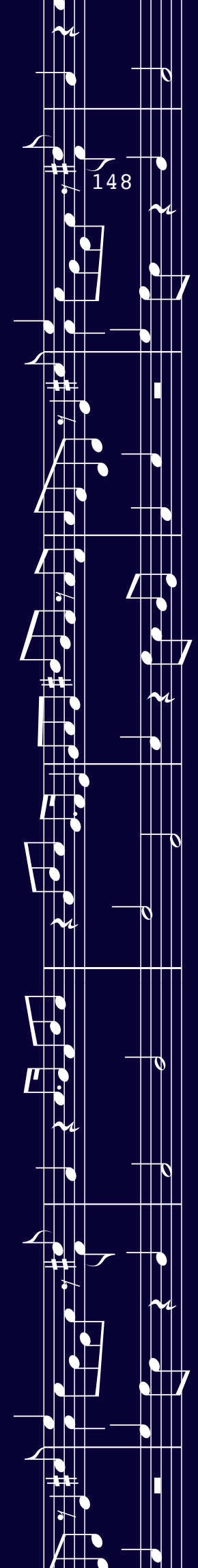
Aquell any es va celebrar el Dia del Llibre en el Teatre Principal. En la seua clausura va participar la Banda Municipal de Música de Castelló de la Plana, que va comptar amb l'especial col·laboració del saxofonista Pedro Iturralde. El concert va constituir un gran èxit d'un públic que va ovacionar les intervencions del solista i la banda en molts moments del Concert de Binge, igual que els temes de Sinatra i de Miller.

No menys exitós va ser el concert ofert en el Teatre del Raval del dia 30 de maig amb el Concert de Vivaldi, el concert per a dues trompetes en el qual van ser els solistes A. Llopis i D. Arlandis. El concert número u de Weber per a clarinet amb José Vicente Ramón com a solista. El Divertimento per a saxo de Boutry amb el solista Marcos Cano i el Concert per a trombó de R. Korsakoy amb Gabriel Sanchis.

Memorable l'homenatge que se li va oferir al pianista, director i sacerdot don Joan Ramón Herrero. En el mateix va intervindre la Coral Vicent Ripollés que va fundar l'homenatge, sota la direcció de Diego Ramia que va interpretar el Cor d'Esclaus de l'Òpera Nabucco de Verdi, amb acompanyament musical de l'antiga Orquestra de Cambra de Castelló; així com l'Al·leluia de l'oratori de Händel del Messies, juntament amb la banda municipal, sota la direcció del mestre Signes. En el mateix acte se li van oferir a l'homenatge nombrosos regals commemoratius, en representació de les entitats i conjunts amb els quals va desenvolupar la seua activitat artística i sacerdotal. Van tancar l'acte l'alcalde d'Artana, el president de l'Excma. Diputació, el conseller de cultura i el bisbe de la Diòcesi de Sogorb-Castelló.

Durant l'últim trimestre d'aquell any, també va actuar la banda a Almassora, al costat dels conjunts de la pròpia localitat organitzadora de l'acte i el d'Albocàsser, en homenatge a qui fora director de totes dues bandes Salvador Lloréns. També la plaça de Santa Clara va ser escenari el huit de novembre d'un festival de pasdobles en el qual els músics; Vicente Arnáu, Ángel Soriano, Joaquín Sanchis i Ramón Sala van prendre la batuta de mans del mestre Signes per a dirigir les peces per ells compostes. L'últim dia del mes d'octubre, en el Raval, va actuar com a solista la soprano María Teresa Barrachina que va cantar un pasdoble compost per ella mateixa en honor del president de la Diputació. També es va oferir un concert en honor de la Reina de les Festes que va ser nomenada Musa de la Banda i, així mateix, les sopranos castellonenques Tamara Izquierdo i Marián Torres van actuar al costat de la banda en el Principal el 12 de desembre.

A vertical strip of musical notation on the left margin, featuring a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notation includes various notes, rests, and dynamic markings, with a measure number '148' visible near the top.

L'any 1998 va tancar les seues portes el Teatre Principal per a ser sotmés a una profunda reforma. Per tal motiu, els habituals concerts de la banda van tindre lloc en el Teatre del Raval i també en la Sala d'actes de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació. En este últim escenari va tindre lloc el XXI Certamen Provincial de Bandes de Música.

Un nou escenari, el jardí del Casino Antic va albergar un concert amb obres de José María García, Gallardo de Sendra, Signes i Rafael Talens. Al novembre d'aquell any va col·laborar amb la banda el pianista Mario Monreal amb el concert de Rachmaninoff en commemoració del dia de Santa Cecilia i així mateix, la Coral Borriolenca dirigida per Henrri Bouché en el concert de Nadal.

Durant les festes de la Magdalena, a més dels actes en els quals tradicionalment participa la banda, aquell any va ser nomenat "Moro de l'any " el director don Francisco Signes qui va compondre per a l'ocasió una marxa mora que va ser estrenada el dia cinc de febrer de 1999 i que constituïx un referent en este gènere.

En la proclamació de les representants de la Casa de València a Barcelona, d'aquell any, la Banda de Castelló va actuar al Palau de Congressos de Montjuich interpretant: Gaiatès i traques de Joaquín Sanchis, Marxa dels Cavallers de la Conquesta de Miguel Mulet i Ortiz, el Rossinyol de l'horta de Leopoldo Magenti, El Bruch de Domingo Escribá, el Faller de José Serrano, les Fogueres de Sant Joan de Luís Torregrosa, Cobles de la meua terra de Manuel Palau, Fadrell de Perfecte Artola i va finalitzar amb el Rotllo i Canya.

Amb motiu de les Festes de la Verge del Lledó que commemoraven el 75 aniversari de la seua coronació, la banda va col·laborar de manera molt activa. D'esta manera, va ser present en tots els acompanyaments processionals. Entre altres emotius actes, el quatre de maig en la plaça María Agustina en un emotiu concert amb totes les corals comarcals, en el qual es va interpretar Els Goigs i la Salve popular, segons la transcripció del mestre Signes.

El huit de maig d'aquell any va tindre lloc en la Plaça de Bous una concentració de tres mil cinc-cents músics, patrocinada per la Diputació Provincial, a la qual van concórrer totes les bandes municipals de la província. Per a tancar l'acte, el cronista de la ciutat Antonio J. Gascó i Sidro, va cantar sota la direcció dels mestres Francisco Asensio i Enrique García Asensio, el Rotllo i Canya que, al costat de l'Himne d'Europa, va tancar l'acte.

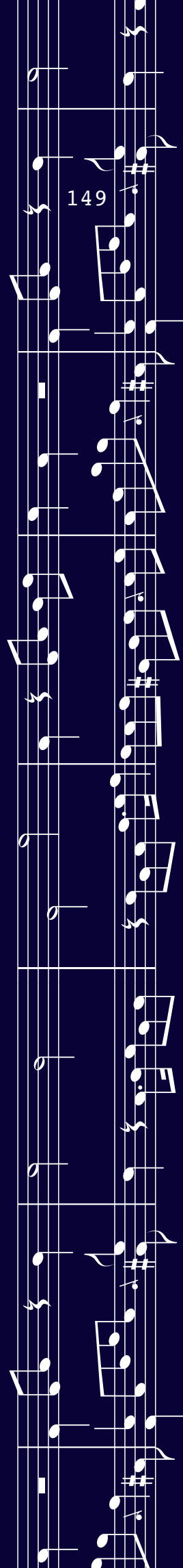
El XXII certamen Provincial de Música es va desenvolupar aquell any en la Sala d'actes de la Cambra de Comerç. En la plaça de Santa Clara es van desenvolupar tres festivals de percussió i també un altre de músics contemporanis valencians. Un nou concert dedicat a obres de Disney, així com una col·laboració coral amb l'actuació dels orfeons de la facultat de medicina de València i la Sant Jaume de Vila-real, van tancar aquella temporada.

El 21 de gener de l'any 2000 es va celebrar en el Teatre Principal el concert per a proclamar Musa de la Banda de Música Municipal de Castelló de la Plana a María Isabel García Mañá, qui va rebre la banda que així ho acreditava, de mans de l'alcalde de la ciutat. Durant el mateix acte es va desenvolupar una sessió de ballet clàssic, sota la direcció d'Àfrica Hernández i Miroslav Fila, amb partitures de Delibes i Tchaikovsky. A penes un mes després, la banda va participar en els actes d'inauguració del temple del Port amb un repertori popular en el qual no van faltar temes locals i de sarsueles.

El Ballet Espanyol de València de Marieta romera va actuar el 25 d'abril amb música d'Albéniz, Vives, Falla i Chapí, al costat de la banda municipal. Aquell mateix any, es va celebrar el primer concert en el recentment remodelat Teatre Principal, amb intervenció de la Banda Municipal de Música de Castelló, sota la direcció del mestre Signes, amb el qual es clausurava el XXIII Certamen Provincial de Bandes.

Especial brillantor va tindre el concert en homenatge als músics jubilats de la Banda celebrat a principis de juny, amb la participació de l'Agrupació Lírica Castellonense, entre ells: Emilia Vera, Antonio Verchili, Pedro Pifarré i Salvador Peris. En el mateix acte, durant el lliurament de pergamins als homenatjats, la Coral Vicent Ripollés, juntament amb la banda van interpretar l'himne de Castelló, compost per Joaquín Beser.

Don Francisco Signes Castelló va finalitzar la seua etapa al capdavant de la Banda Municipal de Música de Castelló de la Plana, per jubilació, l'any 2012 deixant a la seua ciutat d'adopció, una inesborrable petjada a través de les seues nombroses composicions que són part inseparable de la festa i, de manera molt especial de les Festes de la Magdalena, sent guardonat en nombroses ocasions, tant per diferents associacions del món de la festa, com pels més importants estaments culturals i artístics, destacant entre elles, la Medalla d'Or al Mèrit en les Belles arts i, així mateix, nomenat Insigne de la Música Valenciana, per la Molt Il·lustre Acadèmia de la Música Valenciana.

XXII. ETAPA 2012-2019 JOSÉ VICENTE RAMÓN SEGARRA.

José Vicente Ramón Segarra, Professor Superior de Direcció d'Orquestra, Professor Superior de Direcció de Cors i Professor Superior de Clarinet. Ha dirigit i promogut innumbrables esdeveniments a importants formacions, d'alt nivell professional, d'institucions educatives i de societats musicals: Banda Simfònica Municipal de Madrid, Coral Catedralícia de València, Orquestra Simfònica del Mediterrani...

Pertany a la Banda Municipal de Castelló des de març de 1988. En la seua etapa com a director, des de 2012, va posar en marxa projectes que han sigut capaços d'involucrar a la totalitat de la societat castellonenca. Destacant els projectes educatius, els concerts en família, els de Nadal i Reis, concerts estivals en el Grau, a més de moltes altres activitats que es desenvoluparen al costat de tota mena d'associacions, grups o solistes, ja siguen joves als quals recolzar en les seues carreres o prestigiosos professionals.

José Vicente Ramón i Segarra, director de la Banda Municipal

XXIII. MARCEL ORTEGA i MARTÍ.

Va nèixer a La Secuita (Tarragona) l'any 1990. Es el director titular de la Banda Municipal de Castelló des del 2019, plaça que obté per oposició. Graduat en Direcció d'Orquestra i de Cor a Musikene, Centre Superior de Música del País Basc, i té el màster en Direcció d'Orquestra per la Haute École de Musique de Ginebra. Del seu recorregut acadèmic cal destacar que va formar part de l'Escolania de Montserrat, ha estudiat clarinet en el Conservatori de Tarragona i ha sigut becat com Erasmus per a estudiar en el Conservatori G. B. Martini de Bolonya. Ha tingut l'oportunitat de formar-se amb mestres com Jaap van Zweden -titular de la Filharmònica de Nova York-, Rafael Pascual-Vilaplana, Arturo Tamayo, Enrique García Asensio o Manel Valdivieso.

Va ser director titular de la Banda Municipal de Lancy (Suïssa), de l'Orquestra i la Banda de la Universitat Rovira

i Virgili i de la Jove Orquestra Intercomarcal. Ha dirigit la Banda Municipal de Barcelona, la Orchestre Buissonnier de Ginebra, la Jove Orquestra de Ponent de Lleida, o la Cobla Berga Jove. Ha fet cursos de direcció al capdavant de l'Orquestra de cambra de Ginebra, l'Orquestra Simfònica de Bilbao i l'Orquestra Simfònica d'Euskadi, i va col·laborar en una gravació amb l'Orquestra de Radiotelevisió Espanyola. Va dirigir l'Orquestra Simfònica del Vallés, la Banda Municipal de Barcelona, la Camerata Eduard Toldrà, l'Orchestre Buissonnier de Ginebra, la Jove Orquestra de Ponent de Lleida, o la Cobla Berga Jove.

Ha sigut convidat pel Conservatori Superior de Música del Liceu i pel Conservatori Municipal de Música de Barcelona. Ha sigut el director titular de la Banda Municipal de Lancy (Suïssa), de l'Orquestra i la Banda de la Universitat Rovira i Virgili i de la Jove Orquestra Inter Comarcal.

En l'àmbit de la composició, ha guanyat dues categories dels "Premis Reus de Composició per a Corals Infantils", en 2012; així mateix, el Secretariat de Corals Infantils de Catalunya li ha publicat diverses obres.

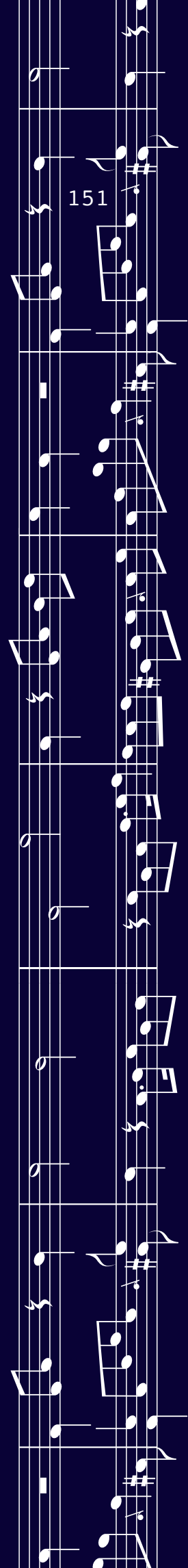
El 2 d'agost del 2023, va sol·licitar una excedència com a funcionari de l'Excm. Ajuntament de Castelló de la Plana per a tornar a Barcelona, on impartirà classes en el Conservatori Municipal de Música durant el curs 2023-2024.

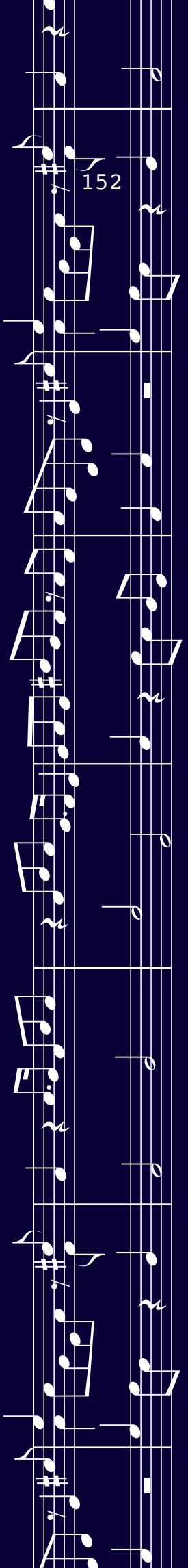

Marcel Ortega i Martí, director de la Banda Municipal

XXIV. CURS 2024.

En data primer de desembre del 2023, l'Excm. Ajuntament de Castelló de la Plana va prendre un acord pel qual el subdirector de la Banda Municipal, José Vicente Ramón i Segarra, continua al capdavant de l'Agrupació Musical fins a juny del 2024, moment en què finalitzarà l'actual situació del director Marcel Ortega i Martí.

A vertical musical score on the left margin, featuring multiple staves with notes, rests, and a treble clef. A measure number '152' is visible near the top.

Himne

L'ESPARTERA

Lletra: Vicent Jaume Almela i Eixau

Música: Ximo Fabregat i Ripollés

Un esclat de germania
cada any viu la Ciutat
en arribar la Festa Plena
sons de dolçaina i tabal.

Les Madrines ja desfilen
el mirar ple d'il·lusió,
espardenyetes de cànem
són el símbol del sector.

*Plens camins de romeria
a la blanca ermita anem
amb el rotllo i la canya
el passat recordarem.*

Gaiata, nou, l'Espartera,
luminosa tradició
en la nostra Magdalena
el teu cant és Castelló.

*Plens camins de romeria
a la blanca ermita anem
amb el rotllo i la canya
el passat recordarem.*

Un vell sentiment s'arrela
al bell mig del nostre cor,
el Pregó, la Romeria,
i l'ofrena de Lledó.

GAIATA 9 (L'Espartera)

Guió

V. Jaume Almela i Eixau

Ximo Fabregat Ripollés

Andante moderato $\text{♩} = 100$

Un es clat de ger ma ni a ca da any viu la Ciu tat
 en a rri bar la Fes ta Ple na sons de dolça ina i ta bal
 Les Ma dri nes ja des fi len el mi rar ple d'il · lu sió
 es par den ye tes de cà nem són el sim bol del sec tor
 Pels ca mins de ro me ri i a a la blan ca ermi ta anem

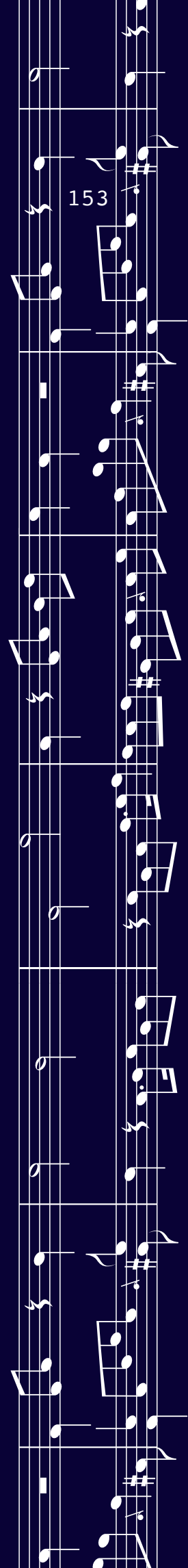

2

Guió

amb el rot llo i la can a ya el pas sat re cor da rem
 Ga i ta nou, l'Es par te e ra llu mi no sa tra di ció
 en la nos tra Mag da le na el teu cant és Cas te lló
 Un bell sen ti ment s'a rre la al bell mig del nos tre cor
 el Pre gó, la Ro me ri a calando... i l'o fre na de Lle dó

153

ARTICLE QUE ES PRESENTA AL
CONCURS DE MILLOR ARTICLE INÈDIT

ARTICLE

Inèdit

JOSEP BARBERÀ I CEPRIÀ I
EL LLEDÓ: UN ARTICLE SOBRE LA
CORONACIÓ

Manuel Carceller

Josep Barberà i Ceprià (Benicàssim 11-3-1908- Castelló, 3-1-1977) fou definit pel doctor Àngel Sánchez i Gozalbo, que va ser cronista oficial de Castelló, com «esperit de bona llei, fidel a la vida i als seus somnis, inexorablement ver, real i efectiu, un home tot d'una peça, com solem dir». L'escriptor nascut a Benicàssim va traslladar, especialment a partir dels anys quaranta del segle XX, tota la seua capacitat d'observació i el seu bon fer literari a diverses obres teatrals i també a la prosa.

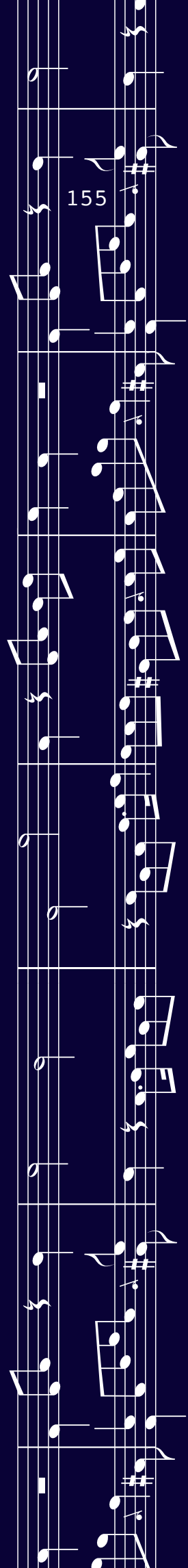
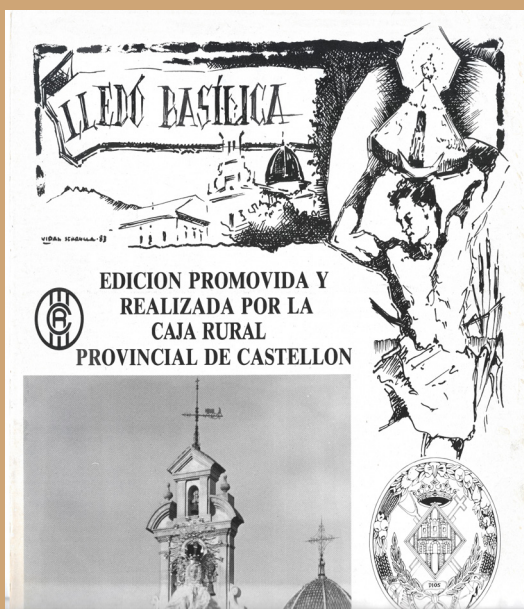

Barberà, en els seus escrits, va evocar festes, esdeveniments, solemnitats diverses, qüestions socials, i va dignificar el teatre valencià amb la creació de personatges de fonda nissaga pairal, i especialment d'una família del raval de Sant Fèlix, formada per Cento, Centa, Centet i Centeta. L'obres del nostre autor estan molt distants de l'estil «xavacà» i de la coentor de l'ús del castellà per part de valencianoparlants,

emprada per molts autors que l'havien precedit. Igualment va criticar sempre la temptació d'alguns intèrprets de fer servir el fàcil recurs de l'afegitó groller o de la bestiesa en el diàleg. Josep Barberà i Ceprià va demostrar que es podia fer riure al públic amb un llenguatge ric i contingut, sense recórrer a excessos.

En l'any 1983, quan se celebrava la declaració basilical del santuari del Lledó, la Caixa Rural Provincial de Castelló va editar un butlletí de vuit pàgines, amb bon paper i tamany de 33'5 cm x 24 cm, titulat *Lledó basílica*. La publicació, coordinada per Francesc Vicent i Domènech, Quiquet, cap del gabinet de difusió de l'entitat de crèdit, presentava una capçalera dibuixada pel pintor Francisco Vidal i Serrulla.

En aquell digníssim butlletí es van aplegar el document de sol·licitud del títol de basílica del 1977, una cronologia de la història del Lledó —escrita per Josep Miquel Francés—, la traducció al castellà de la concessió pel Vaticà del títol de basílica al santuari del Lledó, el programa d'actes de les festes, un article sobre l'autor de la lletra dels gojos, Luis Revest Corzo —també obra de Francés—, i diverses imatges de Breva, Heredio i Vi-

cent Traver, Wamba. Però, per damunt de tot, hi destaca-
va un article inèdit de Barberà, titulat «La meua salve,
Mareta», escrit el 1949, amb motiu del vint-i-cinc ani-
versari de la coronació de la Lledonera, esdevinguda el
1924. El text havia estat aportat a la publicació *Lledó
basílica* per Josep Barberà Ibáñez, fill de l'autor.

En la primera part de l'article, Barberà i Ceprià
evoca una experiència colpidora de quan era xiquet, sen-
tida el 4 de maig del 1924, en la processó del dia de
la coronació de la imatge de la Mare de Déu del Lledó.
Cal destacar ací l'extraordinari ús de les metàfores,
que comparen la multitud amb la natura. El públic és
vist com un «eixam de cors enfervorits», «la gentada que
feia remolins engolidors a la séquia», «aquell barranc
de carn i ossos es va fer riu», i es descriu ací tam-
bé la processó com una «ennegrida serp de blondes». Com
a contrast, l'autor es veu a ell mateix com una feble
vida, representat per «un canyamís espolsat del cànem»,
«tendre colomí», «canya xiula d'aquell caixer sense fi»,
«una gota d'aigua, una llègrima més», «un aladroc es-
pentolat pels corrents» de la mar, un «samaruc atrevit
dins del caixer». El xiquet infant, en no poder veure la
imatge de la Lledonera, es queixa a sa mare, i aquesta
li proposa resar-li una salve, en valencià, per a viure
el sentiment de la devoció per Maria.

I aleshores passem a la segona part de l'article, que
ens situa en 1949, en la celebració del 25 aniversari de

CASTELLÓN. Coronación de la Virgen de Lidón.
Momento de la Coronación

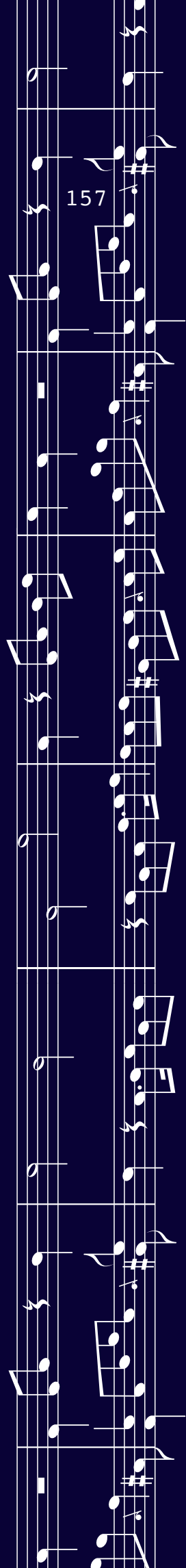
la coronació. L'autor ens presenta, escrita entre comes, una invocació a la Mare de Déu, parlant-li en segona persona, com en una oració íntima. Barberà vol fer arribar a la Lledonera el seu «rosari d'angúnies i tris-tors», però el record de la coronació del 1924 l'emocio-na i es queda sense poder expressar-se. Ací trobem fins i tot la intertextualitat, perquè Barberà fa referència a un vers del poema «Pols», el cinqué del llibre Terra (1934), de Bernat Artola —«La terra de ma terra/ és pols del meu camí»— quan escriu: «Les penes que amanides te portava de la nit, com el millor present, ja són com la pols del teu camí...». Sentir la comprensió de la Mare de Déu el guareix ja de les seues penes.

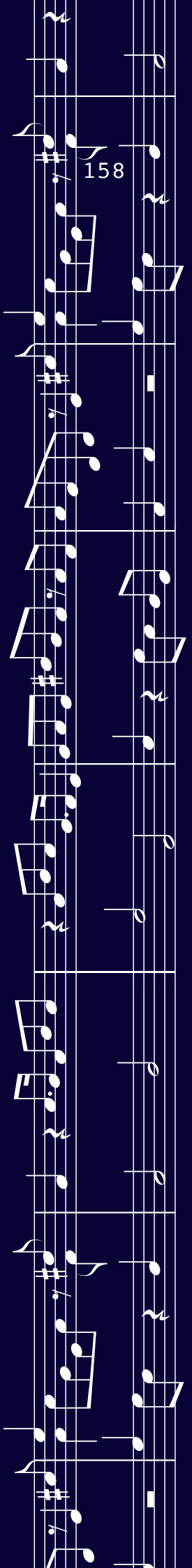
En vespres del centenari de la coronació de la Mare de Déu del Lledó, té interès rellegir les impressions d'un text de Josep Barberà i Ceprià, que té la relle-vància d'un testimoni viscut que ha sigut transformat en literatura. Les metàfores de relació amb la natura són fora de sèrie. L'article deia i diu això que ara trans-crivim.

La meua salve, Mareta

Josep Barberà Ceprià

Fa vint-i-cinc anys, un matí del mes de les flors, el quatre de maig, i al ple del sol, va baixar el Cel a

A vertical column of musical notation on the left margin, featuring various notes, rests, and bar lines on a five-line staff. The notation is in a dark color, possibly black or dark blue, and includes some decorative elements like wavy lines and a large '158' at the top.

Castelló, i tota la Plana i tot el Maestrat al Cel es va trasplantar.

Dins d'aquell eixam de cors enfervorits, jo era com una gota d'aigua, una llègrima més, perduda en el tro-pell, un aladroc espentolat pels corrents, o com un samaruc atrevit dins del caixer.

Fent maromes de braços els forasters i jo canyamís espolsat del cànem marjaler, tots bragats en un marge viu, rialler i atapit com un canyar, que el dolç garbí de la fe feia tremolar.

Per fi la gran madeixa de gent es va encaixar i la processó, amb un rosegat de precés, s'esmonyia sota una catifa de flors amb mel. Com ennegrida serp de blondes, festonades d'argent i de setí, en un suau alenar, arras-trava una cua de flors, una boira de clavells, que enter-bolia el cel.

Al pas, un esclafir de precés i de pregàries, fenyuts amb llègrimes d'emoció, de deliri, d'una febra apegalosa i d'un caliu misteriós, embruixava el cos i trasplantava les ànimes en esclafits de mans i de vítols.

Més de colp es van parar els cors i els crits. Parei-xia un soterrar, tots sems, esmortits. Jo ni l'alé podia engolir. De prompte, un remolí de collades va remoure els fonaments i el canyar es va sulsir.

Jo, de puntilletes, estirant el coll com un rossí, quan un pessic de ma mare me va fer tornar en si:

— Resa la salve molt esplaet —me va dir—, si pots agenolla't... Mira-la... Està allí...!

— Mare, no la veig. —No podia ni glapir.

— Tanca els ulls i la voràs. Ella se te clavarà per dins...

— Déu te salve, reina i mare, mare de....

I abans de donar a la Salve fi, va esclatar la magra-na tendral del desig, el caliu de la Verge ens va clapi-r. Una maror de plors, de xafons, de precés a crits, de la gentada que feia remolins engolidors a la séquia. I aquell barranc de carn i ossos es va fer riu. Els vells, amb una tremoló d'alegria, plorant llègrimes com si fo-ren garrofins. Els joves, més atrevits, alçaven les for-ques per damunt dels muscles engarrotats, entomits, per a fer bronyir les mans, totes en un clafit. I els xiquets, tendres colomins, canyes xiules d'aquell caixer sense fi, escarramats a les galligotes dels pares o dels veïns,

escorcollaven temorucs, amb els ulls vius, aquell misteri de precis i de crits. Clar, ells no mai podien somniar que és que el Cel estava allí.

Aquell dia, quan vaig tancar els ulls, Ella se me va clavar per dins. Tenia raó ma mare, la Verge del Lledó en el meu cor va fer niu.

«Hui, en un arrap de fervor, Mareta, a buscar-te vinc. I t'he trobat a eixa hora que suau, sense crits no sorolls, esperes a soles als qui patim.

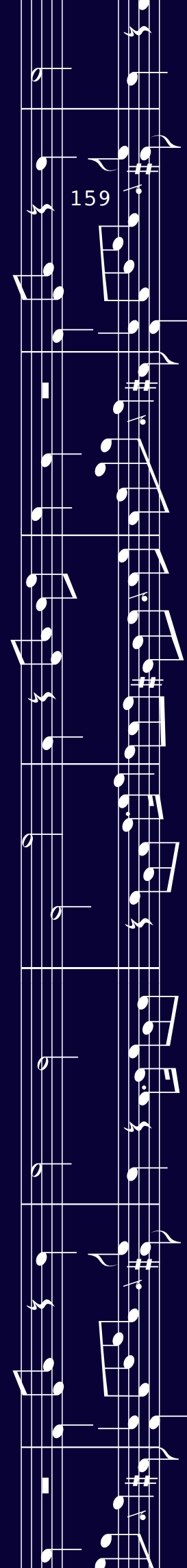
Venia a desbrinar el meu rosari d'angúnies i tris-tors. Mireu si el miracle és gran; estic tota la nit pegant-li voltes al perol, garbellant paraules fins al coixí: Què li demanaré? Com li ho diré? Pregant..? Plo-rant...? Ah, sí...!

I a l'aplegar als teus peus m'he quedat mut, entomit, al mirar-te fit a fit, darrere les teranyines dels meus ulls enterbolits, un esclat de glòria, de llum, de flors, de desig, com fa vint-i-cinc anys, se m'ha fet un nuc, se m'ha endogalat el cor, i me sembla que ni glapeix. Les penes que amanides te portava de la nit, com el millor present, ja són com la pols del teu camí...

Sols pensar que tu m'has vist, m'has comprés, m'has mirat, i miracle! Tot el mar curat».

Reseu la Salve amb els ulls tèrbols, aforrallats, i se vos ficarà dins... Provat!

Benicàssim, 5 de maig del 1949.

CARPINTERÍA DE ALUMINIO Y PVC CRISTALERÍA

FABRICACIÓN PROPIA DE VENTANAS, PUERTAS, VALLAS,
BARANDILLAS Y CUALQUIER TIPO DE ESTRUCTURA DE ALUMINIO O PVC

PRESUPUESTO SIN COMPROMISO

C/ HISTORIC REGNE DE VALENCIA NAVE 61, ALMAZORA

TELF: 607 326 343

WWW.ALCRISCASTELLON.ES

Black and White

"Montaditos" i menús diaris

C/Torreblanca 1 · 12003 Castelló - 672 056 812

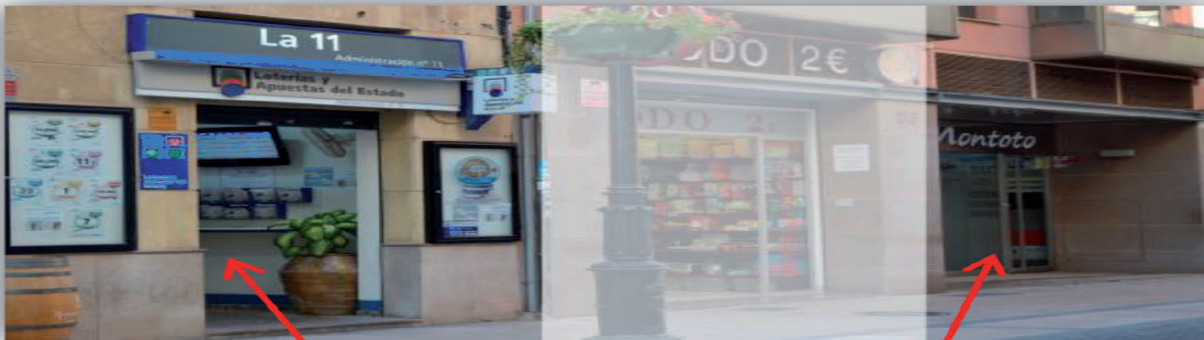
*Cuina de la terra, senzilla i honesta.
Paella a llenya, esmorzars en brasa,
plats de cullera
i reposteria cassolana...*

*Carrer Peníscola 18, baix
12006 Castelló de la Plana*

Telèfon: 615 06 76 32

**ADMINISTRACIÓ DE LOTERIES I APOSTES
DE L'ESTAT Nº11 DE CASTELLÓ**

 Et fem
les paperetes **gratis**
... i si et toca,
ite les paguem!

Admón. Loteria nº11
la11@loteriacastellon.es

**Ací paguem
les teues paperetes**
www.loteriacastellon.es

 [admonloteriala11](https://www.facebook.com/admonloteriala11)

**Major, 81
12001 Castelló
964 22 38 95**

manuelcuellar
joies

C/ Jordi Joan, 18 B

12006 Castelló

964 25 75 63

www.manuelcuellarjoyas.com

info@manuelcuellarjoyas.com

Dolç i més

Vols que la teua festa siga única?

INGREDIENTS I FERRAMENTES
PER A FER ELS TEUS DOLÇOS
(FONDANT, COLORANTS, TALLADORS, PERFUMS,...)

PASTISSOS FONDANT,
CUPCAKES, CAKEPOPS I GALLETES
TOT PERSONALITZAT
PER A LES TEUES CELEBRACIONS
(ANIVERSARI, BATEIG, COMUNIÓ, BODA,...)

TALLER PER ADULTS I PER XIQUETS
TALLERS PERSONALITZATS PER ANIVERSARI,...

• INFORMACIÓ I RESERVES •

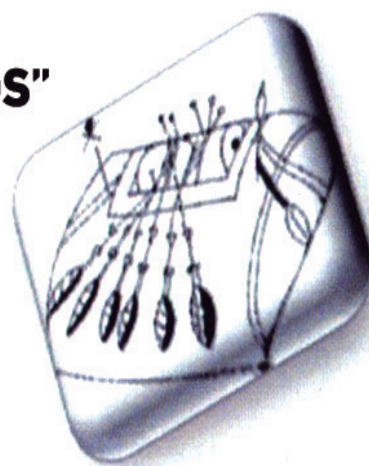
C/Governador, 34 12003 Castelló
Tel.964 041 560 / 645 936 223 (whatsapp)
tenda@dolcimes.com - facebook Dolcimescs

TERESA

**MODISTA TITULADA
MESTRES DE "BOLILLOS"**

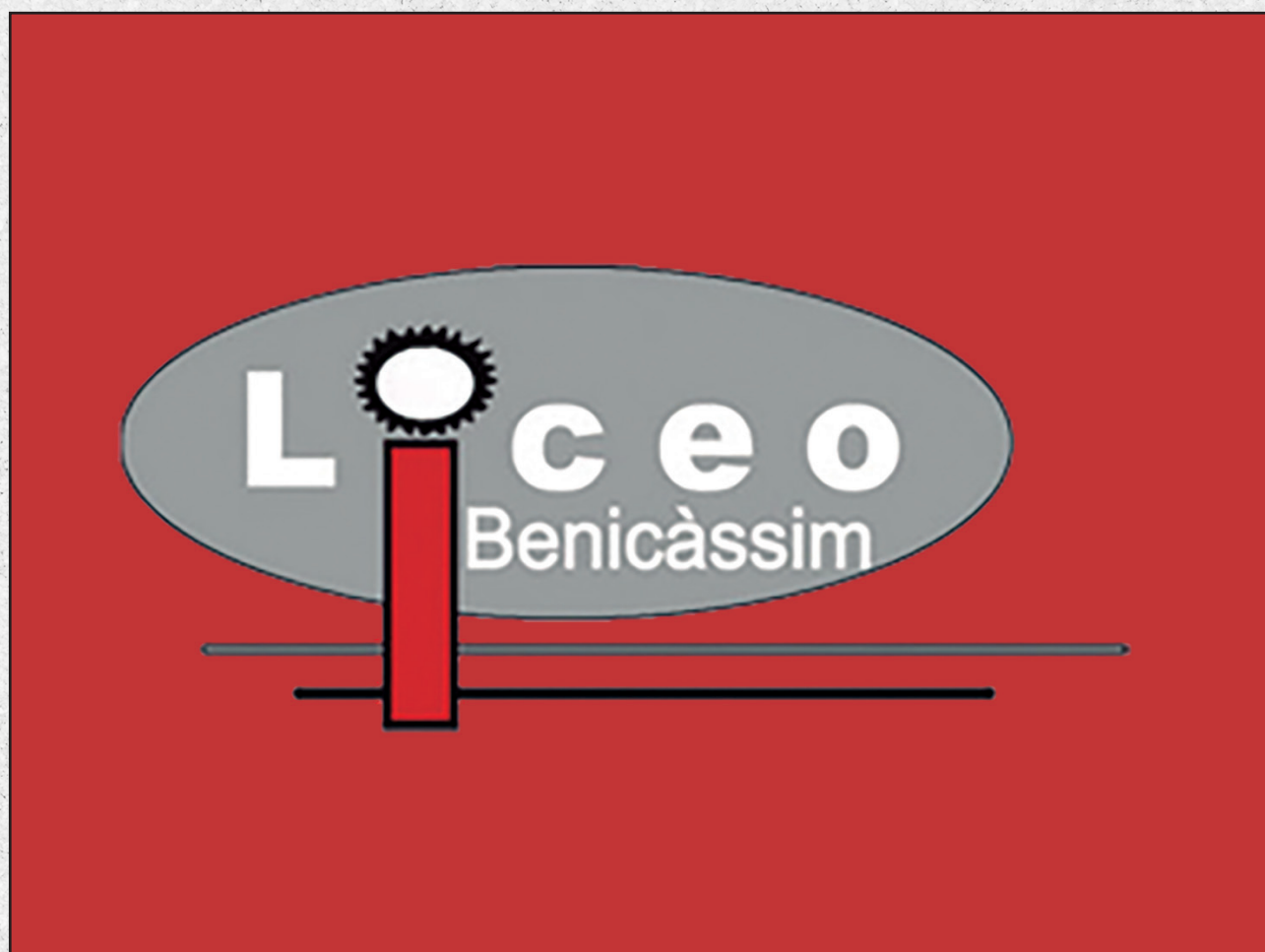
**ARRANJAMENT
DE PRENDES**

Av. del Mar, 5
12003 Castelló de la Plana

626 97 51 43

**HERBORISTERIA
NUTRICIÓ
DIETÈTICA**

**CENTRE DE
MEDICINA NATURAL
OSTEOPATIA
ACUPUNTURA**

C/ Gaibiel, 6 - cantonada
C/ Madrid (darrere Govern Civil)
12003 CASTELLÓ

Tels: 964 23 51 89
696 96 09 05
casanherbolario@gmail.com

Pintures i Belles Arts
ADRIAN FALOMIR, S.L

Especialistes en pintura ecològica,
 Belles Arts i Divisió de fustes
 Presupostos sense compromís

Tel.: 964 250 427
Mov.: 630 988 405

C/ Sant Roc, 171, 12004, Castelló

Lidia García

Perruqueria Unisex

Pide cita ☎ 626 897 125

C/ Peñíscola, 1 - Castelló 12003

ALMUERZOS COMIDAS CENAS

Cervecería Bocatería

EL CHUFY

Original . Delicioso

• Comer & Beber •

WWW.ELCHUFY.ES

BOCADILLOS
TAPAS
PLATOS COMBINADOS
MENÚ DIARIO

ESTAMOS EN
AVENIDA PIO XII
VILA-REAL
RESERVAS
643877200

CAFETERÍA PANADERÍA PASTELERÍA

MAS INFORMACIÓN
EN
WWW.ELCHUFY.ES

EL CHUFY

Original Deliciosa

COFFEE & CAKE

ESTAMOS
EN
PLAZA
CARDONA VIVES 6

TELEFONO
697643163

LAURA AGUSTÍ

ESTILISTES

C/ Tarragona, n.º 5
12001 CASTELLÓ

☎ 964 636 314

📞 691 263 172

📧 laura_agustiestilistas

www.lauraagustiestilistas.es

Fruites

Benlliure

Carrer Orpesa 2, Castelló

Servei a domicili 964032509

**Horari ininterromput
de 8 a 21 hores**

Stylor
Creadors de Joies des de 1994

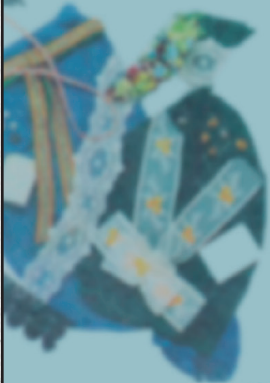
C/ Alcalde Tárrega. 63
Castelló 12004
Tel.: 964 05 76 51

 L'Artesà
Miralles - Aranda

PANADERIA • CAFETERIA • PASTELERIA

C/. Benicarló, 3
12005 CASTELLON

Tels. 687 812 994
607 812 035

**PAQUETERIA
MERCERIA
LLANES**

*FILS
CAUFOR*

C/Oviedo, 1 - Tel. 964 22 37 71
12004 Castelló
mail: caufor@hotmail.com

Distribucions
NABE S.L.

Comercial

Cami Fadrell, 242/244 - 12006 CASTELLÓ
Tef. 964 21 72 78 - 964 21 09 05
info@distribucionesnabe.es . www.distribucionesnabe.es

Perruqueria Las Vegas

Aitor, perruquer i estilista
617740416

C/ Bellver, 11 - Castelló
prop plaça Jutge Borrull

Al migdia
amb cita prèvia

*Asesoria
Juventino, s.l.*

Economistas

Assesors Tributaris

C/ Major, 70 E-2
12001 Castelló
Tel: 964 239 350
contabilidadcs@asesoriajuventino.es

C/ Leoncio Serrano, 15
12594 Orpesa
Tel: 964 310 500
oropesa@asesoriajuventino.es

Agraïments

I en aplegar a l'última pàgina d'aquest llibre, és d'obligat compliment recordar les persones, associacions o comerços que han col·laborat, d'alguna manera, en què aquest llibre estiga avui en les seues mans.

En primer lloc, agrair a comerços del sector i de fora, la seua col·laboració. Amb ella és més fàcil poder tirar endavant aquest llibre per a les nostres festes fundacionals i fer que aplegue a més gent.

Agrair als autors dels articles o escrits que ens han ensenyat els seus sabers i coneixements dels temes que els han ocupat. Aquestes són les persones que converteixen un llibret de festes en un document mereixedor d'estar en un arxiu o biblioteca per a poder ser consultat per la informació, dades i curiositats que recullen en les seues pàgines. I no tan sols als articulistes, sinó també a aquelles persones que han aportat gustosament el seu coneixement i ens han fet aplegar els documents necessaris per a la confecció dels escrits.

Agrair com cada any a Edicions Digitals Muphy el treball que realitzen, sempre disposats a participar en les sessions d'imatge i per cedir-nos les fotografies que acompanyen els escrits dels actes i activitats que realitzem tot l'any.

No ens podem oblidar de Claudia Llopis i els seus amics, els quals hi han col·laborat facilitant-nos els instruments que han fet possible les fotos d'exterior d'acord amb la temàtica del llibret a més de fer-nos passar un dia molt divertit i inoblidable.

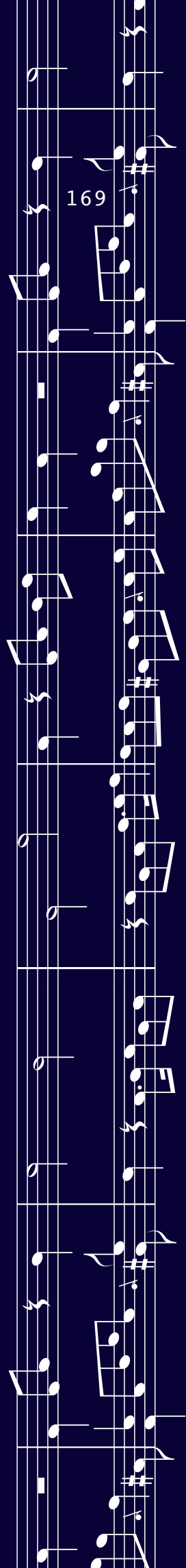
A l'autor de la portada que encara que siga una persona anònima, ha acceptat participar en aquest treball sense dubtar-ho un moment i a la qual agraïm la seua aportació i felicitem pel seu gran treball.

També cal destacar l'ajuda de la impremta i el seu consell. Gràcies a la seua professionalitat sempre aconseguim que aquest llibret tingues una qualitat destacable i tots els detalls necessaris que el converteixen en una obra ben acabada.

No ens podem oblidar dels socis i veïns del sector que col·laboren durant tot l'any i que de segur gaudiran d'aquesta obra i la guardaran amb molta estima.

Per la nostra part, continuarem treballant en la resta de les tasques de la nostra associació i cavil·lant els temes que considerem són interessants per a tots vostés i per a engrandir aquestes xicotetes obres amb gran contingut.

L'Equip de llibret.

IMPRENTA ROSELL

IMPREMTA
SERIGRAFIA
ETIQUETES
MARXANDATGE

POL. PI GROS II, NAVE 37 - 12005 CASTELLÓ
Tel. 667 741 311 - 610 903 349

imprensa@imprentarosell.com - www.imprentarosell.com

Si desitja informació de com fer-se soci de la Gaiata o pertànyer a la comissió, pot preguntar a qualsevol membre d'aquesta, telefonant-nos, WhatsApp, correu electrònic, xarxes socials i per què no, en el nostre Cau en carrer d'Adoberies, 4 els dimecres de 18:30 a 20:00h.

Telèfon: 639 813 079

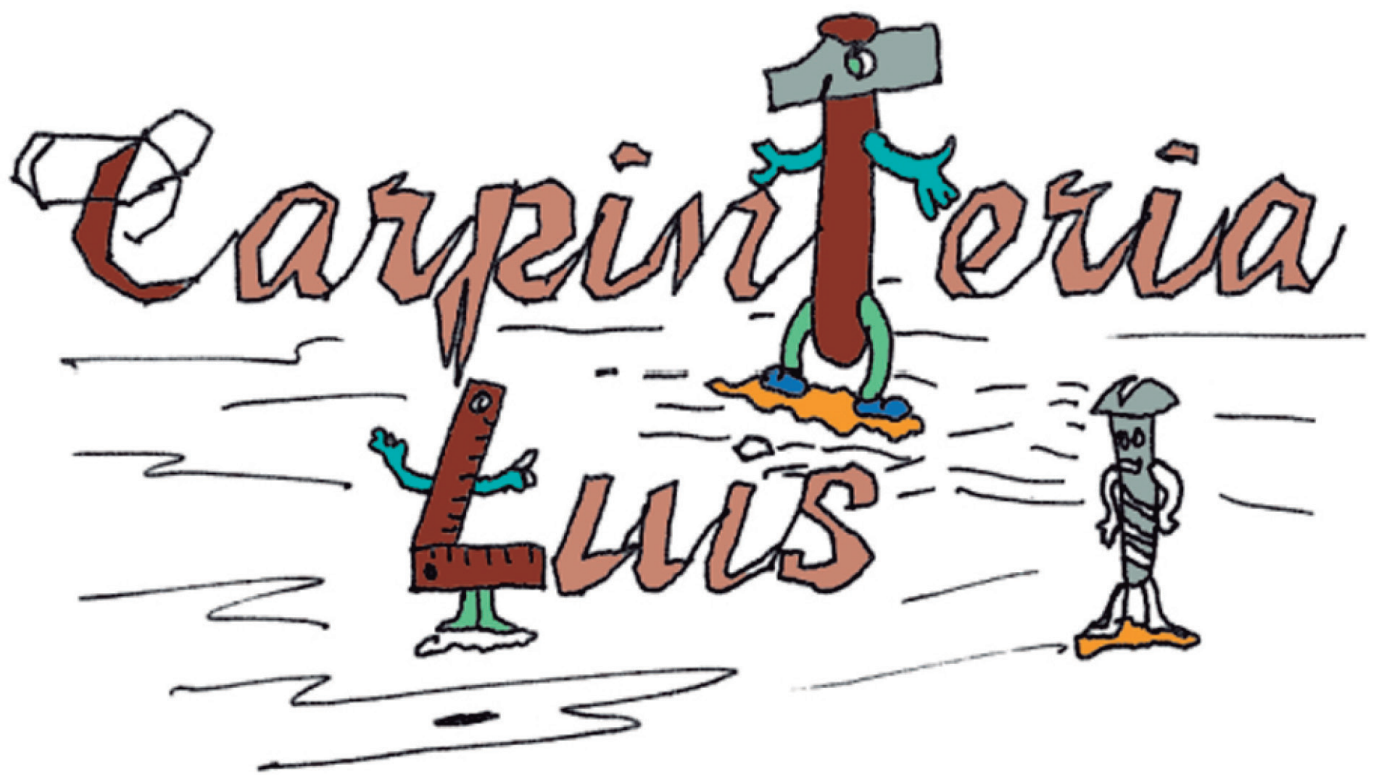
Correu electrònic: gaiata9@hotmail.com

Facebook: gaiata 9 l'espartera

Instagram: @gaiata9

Tiktok: @gaiata9espartera

Cau: C/d'Adoberies, 4. Dimecres de 18:30 h a 20:00h

Pol. Industrial Galileu, 7

12560 BENICASSIM

Tel/Fax 964 842 141

Mòvil 650 376 703

e-mail: lferrando4@gmail.com